

BS"D • Vo. 3 | Issue 12 | No. 111 • MONSEY: Candle Lighting - 4:09 • Shabbos Ends - 5:40 (72 min past shkiah) • December 12, 2020 • 26 Kislev, 5781

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS VAYESHEV

SHABBOS CHANUKAH

ENGLISH DIVREI TORAH **NEW: RABBI BLASS · ANFEI EREZ · TIV HAKEHILA · SHVILEI PINCHAS · AREIVIM** MIZMOR L'DOVID · RAV BRAZIL · PENINIM · PARSHA PSHETEL · MIGDAL OHR

FOR ALL YOUR

MARKETING NEEDS

WE GOT YOUR BACK

WE GO ABOVE & BEYOND & WE DO IT ALL UNDER ONE ROOF

MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

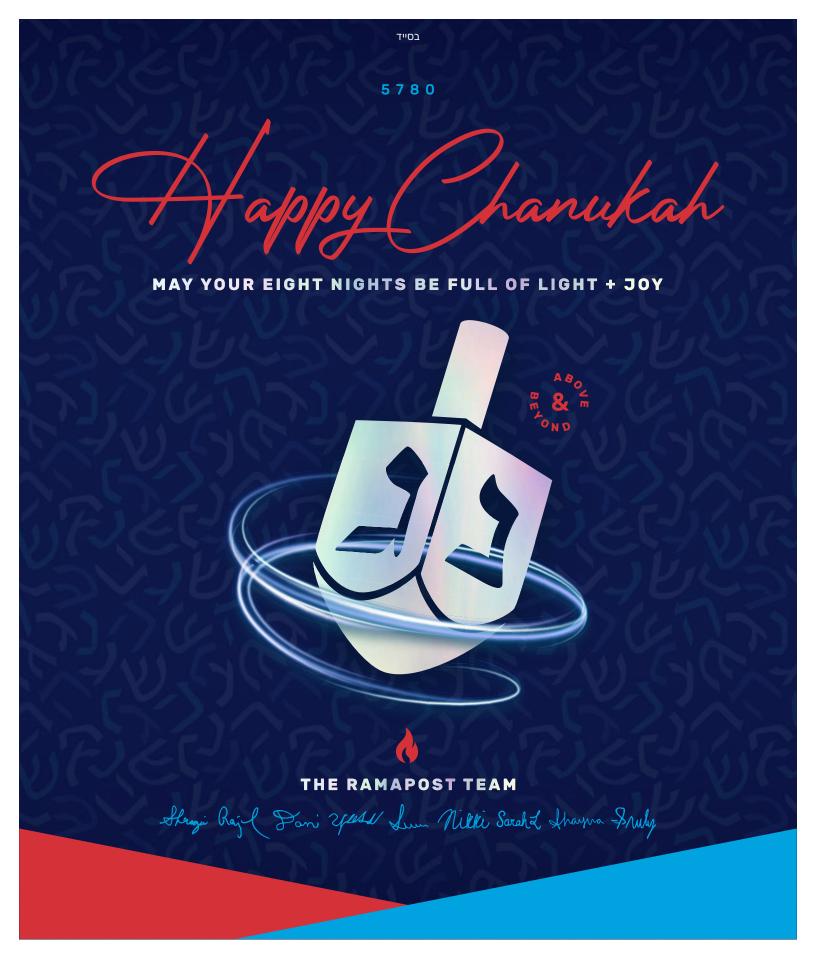

ASK ABOUT OUR DIGITAL + SOCIAL MEDIA MARKETING

Illuminating Man's Inner World THROUGH THE LENS OF THE PARSHA

Parshas VaYeshev - The Face in the Window

It is a moment that is filled with deep emotional resonance and speaks to the most significant of bonds between fathers and sons. Yosef Hatzaddik returns to the near empty house of Potifar, ועשות מלאכתו - to do his work. This somewhat ambiguous phraseology is understood by some of the Amoraim to connote that Yosef had nefarious thoughts in mind and sought to engage in an inappropriate relationship with the wife of Potifar (Sotah 36b). At some point, Yosef, despite the consequences and great personal sacrifice that would in fact be brought to bear, escaped from the grasp of אשת פוטיפר. Chazal as quoted by Rashi said that the critical moment that allowed for Yosef's decisiveness was שִׁנְרְאֵית לוֹ דְּמוּת דְּיוּקְנוֹ שֶׁל אביו - the image of his father appeared to him.

If all that we had at our disposal was the Rashi in front of us, I believe that the sensitive reader would still be moved by the concept of 'seeing' the likeness of one's father at the most critical moments of one's life. It is an imagery that carries with it enormous emotional and psychological heft. With that said the medrash and the gemarah from which Rashi draws adds in one word that in my estimation even further deepens what I can only imagine Yosef had experienced. That word is <code>ITTLL</code> - in the window. Namely that Yosef saw the image of his father at that moment hovering in the window.

What is it about the face of his father specifically in the window that captures my imagination? I can only say what comes up for me and I do so without in any way proscribing these same sentiments to Yosef Hatzaddik. Seeing Yaakov's face in the אות feels like Yosef looking back. It feels wistful and retrospective. It is Yosef remembering where he came from and what his roots were. It is a reflection on the values from home and upbringing. It is a memory of Yaakov and before him Yitzchak and Avraham on who's collective ideals Yosef was weaned. It is a moment of looking back, clarifying from where he came and realizing with great certainty that any relationship with yalues upon which he was

raised. To me that is the face of Yaakov in the window.

The first time I encountered this addition of the medrash was when I first read Rav Soloveitchiks's Ish Halakha written in 1944 three years after his father's passing. The inscription of the book simply stated, 'at that moment the image of his father came to him and appeared before him in the window'. To me this was the Rav writing his first sefer and reflecting on his relationship with his father and on his own place in the lineage of the exalted Soloveitchik family. The window is retrospective.

A colleague whose insight I respect saw the imagery of the window in a way that was almost the diametrical opposite from my own perspective. He believed that the image of the window is that of looking into the future. The צוהר - window in Noah's teiva was a sign of hope that the mabul would in fact come to an end. The mother of Sisera peered out of the window in anticipation of her son's return. The necessity of windows in a shul are in part to connect the shul to Yerushalayim and to the גאולה. Perhaps seeing Yaakov specifically in the חלון is a reminder to Yosef to clearly contemplate the future. What would his role be in the if he allowed himself to compromise his values with the wife of Potifar? Where would he stand vise vie his father and brothers when ultimately down the road the familial reunion came to pass? This forwardlooking image of what Yosef 'saw' at that moment suggested by my colleague is in fact expressed in the above mentioned gemarah in Sotah.

באותה שעה באתה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון אמר לו יוסף עתידין אחיך שיכתבו על אבני אפוד ואתה ביניהם רצונך שימחה שמך מביניהם ותקרא רועה זונות

What Yaakov somehow communicated to Yosef was the question as to what Yosef wanted his future to look like. Do you want your name removed from the Choshen? Do you want to be known as a friend to women of ill repute? Yaakov's appearance in the אחלון, according to

PARSHAS VAYESHEV

Rabbi Yehoshua Blass, Mashgiach Ruchani – Yeshiva University

this approach represents contemplation of the future and the resolute behavior that that contemplation breeds as opposed to signifiying reminiscences of the past. (As a side note I was curious why one person's mind goes to the wistful and retrospective place while another person's thoughts steer them towards something more forward thinking)

Which perspective about the significance of the window is correct? Perhaps both and perhaps neither. Perhaps this is just my mind bringing a certain deeply poetic meaning to something that is far simpler. Maybe Yaakov's face was actually seen in the window, but the window per se doesn't have some extraordinary meaning. Sometimes a window is in fact just a window. Maybe that's why Rashi in Chumash does not quote the line verbatim and doesn't mention the window. Obviously, these are questions that have no answers.

With that said, these two approaches to the nature of the window makes one think about different dimensions of experiencing time. Is there a value of reflecting on the past and thinking about the future? Of course. Ideas such as regret, understanding from where one has come (a סרותה O ושפה Oring), intense cheshbon hanefesh and the like all occupy an important place in the corpus of Jewish learning and in man's consciousness. A person who can figuratively see their parents and grandparents in the window and who can understand their roots and the significance of their mesorah lives a qualitatively different religious existence.

The reverse of that is also true. Chazal champions a person who is רואה את הנולד (has foresight), who understands where the body's ultimate end lies, and who is מצפה לישועה (awaits the days of Redemption). Thoughtful man does not live for this moment alone but is constantly weighing the effects of his behavior and decisions on the future of his life and the lives of his descendants. In a way we are always looking both backwards and forwards through our own personal windows and portals.

At the same time, ultimately man is charged with living fully in the present moment. It is clear in the writings of the Rambam and others that an overemphasis on regret for past misdeeds can be crippling. We all know people who are so busy speaking about 'the way that things used to be' that they are at constant odds with

the current realities of their lives. There are people who, to their detriment, are always peering backwards through the window to a different earlier time and who either can't or won't let the past rest peacefully. The effect is almost always a lack of genuine simcha and contentment.

Similarly, while we value being forward thinking and both reflective and responsible about the future, that also comes with its own dangers. Different levels of anxiety, obsessive thinking, the need to control, stinginess, being overly cautious and risk adverse and other behaviors and mindsets are all outgrowths of a person who lives too much in the future. The person who is continuously peering through the window of tomorrow finds themselves disadvantaged in being able to live simply and joyously in the present moment.

As usual, the Torah, Chazal and the Rishonim say it best. Rashi on the pasuk תמים תהיה אם ה' אלוקיך (Devarim 18:13) says that:

תמים תהיה עם ה' אלהיך. הִתְהַלֵּךְּ עִמּוֹ בִתְמִימוּת, וּתְצַפֶּה לוֹ, וְלֹא תַחֲקֹר אַחַר הָעֲתִידוֹת, אֶלָּא כָּל מַה שֶׁיָבֹא עָלֶיךְּ קַבֵּל בִּתְמִימוּת וּאָז תִּהְיֵה עִמּוֹ וּלְחֵלְקוֹ:

Walk with G-d simply and trust him. Don't obsess over the future. Rather everything that happens to you accept it with faith and simplicity and through this you will be with Him.

Man, perhaps like Yosef Hatzadik, looks both backwards and forwards in receiving inspiration, and in shaping our values, identities, and future courses of action. At the same time, we seek the peacefulness of spirit to allow us to live simply and faithfully with HKB'H within the figurative four walls of our own גית.

Have a restful and meaningful Shabbos and a Chag Sameach.

I welcome any feedback to this Dvar Torah or any other thoughts that you might have. I can be contacted at blass@yu.edu.

PARSHAS VAYESHEV

Rabbi Chaim J. Levitan

פרשת וישב-חנוכה

VOI 1/ISSUE 64 איי משלו תשף"א 1/ISSUE 64 צייו כסלו

great dilemma: These Parshios are filled with so many lessons for us, and we really want to expound upon them and bring them to the forefront of our minds. On the other hand, how can we just ignore the glorious Yom Tov of Chanukah, with its myriad life-lessons for Yidden to see the light (pardon the pun)? How do you choose? I thought and thought and slowly I felt myself being drawn to feel the בקשה of in facing the ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופורקן כהיום הזה world and its מגפה. We could all use a miracle at this point, the kind that would be מוסיף והולך to light up our world shrouded in darkness that comes from too many places. So Chanukah it is בס'ד.

What did the Yevanim really want? To understand the real ying, beyond the Mitzvos they tried to prevent us from doing and their inexplicable being מטמא the Mikdash instead of destroying it, we turn to the Maharal. The Medrash (BR"R 2:4) teaches that the חושך that enveloped the world refers to the Yavan who ordered us to write על קרן השור אין לנו חלק באלקי ישראל – on the horn of a bull that we have no part in the G-d of Israel. The Maharal elucidates that the שור is the grown up עגל, used by Klal Yisroel as they committed the cardinal sin of at the foot of the mountain, having just received the Torah. The Yevanim held that the status of the "Chosen Nation" that Klal Yisroel HAD was forever taken away from them because of the עגל - we can no longer claim that Hashem is the אלקי ישראל. This contrived deception was adopted by other religions also vying to establish their validity: The Jews lost it, and we took their place. In Yiddish we say: אויס קאפעלוש - not going to bother to translate that. The Yevanim argued in their theological debate that the NEW chosen people must be the intellectuals - who else could it be? That meant them, as they were famous for חכמת יון. (I try and think that's the meaning of רבת את ריבם, which usually means

a debate, an argument.) They used the catastrophe of the עגל as their theme for usurping Yisroel (see Maharal Ner Mitzvah p. 15). This was also their underlying reason for the תרגום השבעים, translating the Torah into Greek, as if it was theirs "n. This gives an additional understanding to מסכת סופרים (א:ז) that teaches that the tragedy of the חטא העגל is compared to חטא העגל.

One of the גזרות the "sophisticated intellectuals" made was תחלה - every bride had to submit to the Yevani Governor on the night of her wedding before she could be with her husband. The Gemara (Shabbos 23a) says that women are required to light Neiros Chanukah because אף הן היו באותו - they too were "involved" in the נס Many of us know that the Rishonim argue as to what exactly that means. Some say that they too were SAVED by the DJ, while others say it means that they were the SAVIORS that contributed to the נס. Rashi in Shabbos (ibid) assumes BOTH, and says the Yevanim targeted the brides (as above) and he refers to the fact that a woman (יהודית) killed a Yevani. The first Mishna in Kesubos states that the Chachamim set a time for to get married on יום הרביעי (see there for reasons). However, at the time of the above מרה, the Chachamim advised everyone to push up the Chasuna date earlier in the week to thwart the advances of the governor. We wonder, how did that work? The governor will come on יום הרביעי, and inquire where is the Chasuna only to be told it was already, you're too late. Does anyone think his response was: Oh! Mazel Tov, Gezunt and Nachas from the Kinder and head back home? The answer is based on a Medrash (Shir Hashirim) on the Pasuk (1:12) עד שהמלך במסבו נרדי נתן - while the king was at his party, the spice gave forth its bad odor. The Medrash compares the חטא העגל to a כלה שזינתה during her own wedding. The Matan Torah was our wedding, and dancing to the עגל (as all עבודה זרה) is constantly

compared to infidelity throughout Tanach. So it seems that this גזרה was not just motivated by animalistic lust, but it was an attempt to make every wedding a replica of the טומאה, and instill the union with טומאה forever. See Maharsha (Kesubos 7b) that the Beracha recited under the Chuppah of מקדש עמו ישראל על ידי חופה וקדושין, seems to be out of order. קדושין precedes חופה – because by Matan Torah, when Hashem held Har Sinai over our heads – the חופה – and then He gave us the Torah – the ring for קדושין. Yidden want EVERY Chuppah to be a replica of Matan Torah, while the Yevanim want EVERY Chuppah to be a replica of חטא העגל. Thus, the second night does not correspond to the Eigel.

There is a שיטה מקובצת in Kesubos (12a) that quotes Rav Yonason, who explains the odd Minhag in Yehuda about a Chosson and Kallah. The תבעל להגמון of תבעל focused on the region of Yehudah, more than other places, because the Yevanim knew that from Yehuda will come משיח who will redeem Yisroel and judge the nation of Eisav (see Gevuros Yitzchok Chanukah 'ענין ז'). The words of the Rambam (Chanukah 3:1) in describing what the Yevanim did to us are: ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם. We might suggest another עומק in this based on the Halacha in Shulchan Aruch (O.C 417:1) that women have the Minhag not to do מלאכה on Rosh Chodesh, and it is a מנהג טוב. This is based on a Pirkei D'Rav Eliezer (45) that teaches that the women did not want or allow their gold to be used for making the עגל, and therefore they were given an "extra" Yom Tov of Rosh Chodesh in this world and an extra שכר in עולם הבא (see Eliyahu Rabbah O.C ibid for what their reward will be). If so, the women cannot be faulted for the עגל, and the Yevanim could not disqualify them. It would make sense, then, that the Yevanim invested extra effort to being מטמא the בנות ישראל with their Gezairos, and have them participate in their own חטא העגל. This also somehow connects with one of the

Mitzvos the Yevanim tried to prevent - Rosh Chodesh. Rav Tzadok Hakohein explains, in so many places, that Rosh Chodesh is the symbol of rebirth; it represents the ability to come back after being diminished to near nothing and growing into a full moon that can light up the darkest night. Our using the lunar calendar it is even our first Mitzvah, החדש הזה ראש הדש – is to encourage us, to strengthen our resolve to fulfill all 613 Mitzvos DESPITE sometimes missing the mark. The Yevanim promoted the idea of one strike and you're out - FOREVER - while we Yidden hold that you are not out EVEN after three strikes. We look heavenward to the Levana, and realize that Hashem gave us a monthly reminder that אין לך דבר העומד לפני, we can come back and we will. They wanted us to think that our Mikdash still stands, but it is of no use, it is ממא and נס השמן FOREVER disqualified. So, Hashem made the נס השמן - which was not necessary because טומאה הותרה בציבור as Mefarshim point out - sending the message, loud and clear that the Shechina returned to the place, to the people that you hoped were cast out and permanently rejected, removing the darkness you subjected them to.

What we need to see in the flames of our Menorahs is the hope, despite all odds, the little sheep outnumbered מעטים מדים ביד was still able to prevail. The hope that the ultimate חנוכת הבית will happen בקרוב and אור חדש of the Geulah will be ours forever.

Among those that are מצפים לישועה.

-2-

בסייד

Ramapost offers a weekly printed subscription to the following Divrei Torah:

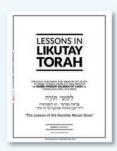
Please fill out the online form at RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH to subscribe. We ask that your free printed divrei torah be picked up every Friday at our Monsey (Rt 59) or Wesely Hills/Pomona location.

Sichat Hashavua

(Hebrew)

Meoros Hatzadikkim Dvar Torah &

Weekly Yahrzeits (English)

Ramapost.com/ meoros-hatzadikkim

Likutay Torah (English)

Oneg Shabbos (English)

Hitkashrut (Hebrew)

Ohr Chaim (Hebrew)

Torah Wellsprings

R' Elimelech Biderman (English)

TIV HAKEHILA · SHVILEI PINCHAS · AREIVIM · ANFEI EREZ · MIZMOR L'DOVID · PENINIM · KINDER TORAH · PARSHA PSHETEL · RAV BRAZIL

RAM HATORAH is a free weekly compilation of divrei torah that is organzied, printed and distributed by Ramapost to hundreds of readers. You can view/download past and present edtions at

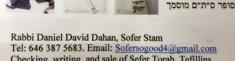

טיב הקהילה • שבילי פנחס • דברי חיזוק והתעוררות • חוט של חסד • המברך • דברי שי"ח

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM

Checking, writing, and sale of Sefer Torah, Tefillins, Mezuzot, and Megillot. * SAME DAY SERVICE *

> Contact us for your dream custom closet

HIPPO CLOSETS

Free Estimates 347.760.3600 HippoClosets@gmail.com

ARE YOU PURCHASING OR REFINANCING?

CALL US FOR A QUOTE! 845.362.3863 • ORDERTITLE@GIBRALTARNY.COM

TODD ROSENBLUM

- **4** 845.364.0337
- 914.522.6793
- todd@adaparch.com
- orosenblumarchitecture.com
  - ♀ 200 East Eckerson Road Suite 230 E New City, NY 10956

LENNY ROSENFIELD

- 845.517.0300
- WWW.LRINSPECTIONS.COM NY State License # 1330185

Serving Rockland, Westchester, NYC 5 Boroughs

MOSHE STAMM

LICENSED BROKER

SPECIALIZING IN GROUP HEALTH INSURANCE

- p: 718.252.9555 ext. 2207
- e: moshe@omnimh.com
- w: www.omnimh.com

ROCKLAND TRANSFERS

CAR SERVICE

- Airport car service (departures and arrivals)
- City to City Per Hour Hire
- Drop-off and Pick-up
- Reliable and Safe
- Fixed Rates No Added Fees Credit Cards Accepted

Booking

Reserve Online www.RocklandTransfers.com Call / Text (845) 288-8888

OF SERVING THE COMMUNITY

- ♦ WILLS & TRUSTS
- **O ELDER LAW**
- ♦ PROBATE
- ♦ TRUST ADMINISTRATION
- ♦ HALACHIC WILLS
- ♦ TAX PLANNING
- **♦ MEDICAID PLANNING**
- SESTATE PLANNING SPECIAL NEEDS PLANNING
- **♦ ASSET PROTECTION**

Haas & Zaltz, LLP

845.425.3900 INFO@HAASZALTZ.COM | WWW.HAASZALTZ.COM 365 ROUTE 59 | SUITE 231 | AIRMONT, NY 10952

As an independent agency we shop several companies to find you the right coverage and the right price.

Wise Men Insurance Services support@wisemeninsurance.com Ph 845-579-2978 Fax 845-231-6224

CHEVRA L'BITACHON OF ROCKLAND COUNTY

Chevra L'Bitachon is a community security organization which trains and manages members of the community to become guards for their own shuls and mosdos as well as other security related resources.

For more info, please contact us at info@clbrc.org or call/whatsapp 845.704.1205 (add us to whatsapp to see our regular security related updates)

POMONA ENTERPRISES CORP.

Custom Home Builders 845-354-0018

www.POMONAENTERPRISES.com

Please identify – הכר נא

Is it possible that a person would sin for the sake of Heaven? Is it possible that a person intends to do a good thing and it turns out bad? Are there possibilities like this where the person will be so confused between good and evil, how can we know when it is good and when it is bad?

There is an expression, 'the road to Gehinnom is paved with good intentions', and we wonder, how is this possible? If the person has a good intention, how can the result of this be that he falls into the depths of Gehinnom? The answer is: Definitely yes! A person can err in his intention, make a mistake in his way and confuse good and bad, to think he is doing something proper when in actuality he is doing something bad.

In our parsha we learn about the incident of Tamar, who through devotion established offspring through Yehuda, even if we do not agree with her method of doing this. Chazal tell us and testify that her intent was lesheim shamayim, and so she merited having kingship descend from her. Another woman is mentioned in the parsha, the wife of Potiphar. Surely you ask, what is the connection between the two women? Rashi HaKodesh tells us the connection (to 39:1), 'Why is the descent of Yehuda juxtaposed to the sale of Yosef? In order to juxtapose the actions of the wife of Potiphar with the actions of Tamar. To tell you, just as Tamar acted for the sake of Heaven, so too, did the wife of Potiphar act for the sake of Heaven., for she saw through her astrology that she was destined to establish sons through Yosef, but she did not know if they would be born from her or from her daughter.' After we learn these words of Rashi, we wonder, how is this possible? A few posukim later (40:1) Rashi calls her 'arurah' - 'that cursed one', and here he tells us that her intent was for Heaven?!

It is as we have said, it is possible to commit the severest sins and still think that we are doing them for the sake of Heaven. If so, then the question remains, how do we know when this is correct and when it is mistaken? A person is close to himself and sometimes we cannot decide for ourselves what is proper and what is not. The answer is: We only have the words of the Torah and halacha, therefore, when a Jew has a doubt, he must ask advice from *Gedolim*. This is why the Tanna said (Avos 1:6) 'accept a Rav upon yourself and remove yourself from sin'.

Tiv HaTorah - Vayeishev

-1045pm

'How can I repay Hashem' – ''מה אשיב לה'

I try to buy used furniture for the house. I look and wait for good quality items, of course at a low price, and this is how we save a lot of money. I patiently waited for a six-door sandwich wood cabinet until I found one in good condition in a neighborhood a little far away, but the price was only 600 shekel to start...

I asked my sister who did not live far from there to check it out and see if the cabinet was in good condition as described by the seller or perhaps, he was just trying to get rid of it...

After examining it, my sister called me and assured me that the cabinet appeared to be in new condition. I asked my sister to give him 200 shekel on account and I arranged with the owner that I would pay the balance when I picked up the cabinet.

After Shabbos I went with a friend to my father's house and I took his large car so I could transport the cabinet and we went on our way. We arrived and I saw that the cabinet was indeed very nice. But then I realized that it was not made of sandwich wood as described, but rather of chipboard which I would not have bothered even a minute.

The owner began to yell at me that I promised to take it and that the apartment had to be empty by the next day, but I claimed that we had discussed sandwich wood and not chipboard, and not only that But I troubled my sister, and I borrowed my father's car, and it got worse when I asked for my money back.

Then an amazing thing happened, my friend who came to help me said that his sister just called him asking if he had a cabinet for her, "I will add 200 shekel" and we took the cabinet to his sister. The seller was pleased as was I since at least I did a *chesed* for someone and I did not go to the trouble for nothing, and my friend was happy for his sister. We loaded the cabinet in the car, and we left.

As we left, my friend told me to find a garbage dump. I asked him why, and he explained that he did not have a sister looking for a cabinet, but he wanted to avoid a *chilul Hashem*, so he agreed to buy the cabinet so there would be no argument. Now, after all the trouble, he wanted to toss it out?! I called a friend, a Rosh Kollel, to see if he knew anyone needing a cabinet. He thought and recalled someone saying, "If I only had a six-door cabinet!!!" He gave me the number and we delivered the cabinet. He was in tears and he praised Hashem when he heard all the details. We are all pleased as our effort was not for nothing. About a week later, I got a call from a relative who was leaving the country and asked if I wanted to take anything from the apartment that he was leaving. I got there and among other things was a wooden six-door cabinet that could not have been better. I thanked Hashem for all the kindness He bestowed on me.

א.ב.

פרק במשנת הבטחון של הצדיק A chapter of faith in the life of the Tzaddik

ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו: (מ:כג) The officer of the cupbearers did not remember Yosef, and he forgot him. (40:23)

Rashi explains: And he forgot him – since Yosef depended on him to remember him, he had to remain imprisoned two more years, as it says (Tehillim 40:5) 'אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה 'Fortunate is the man who has placed his reliance upon Hashem, and has not turned to the arrogant ones'. This means and he did not rely upon Egypt, which is called the arrogant one.

At a cursory glance, it is not possible to understand the meaning of Rashi's words as it seems that the beginning and the end contradict each other. At first, he brings down that Yosef was punished and had to be imprisoned for an additional two years because he placed his trust in the officer of the cupbearers. Then he proves his words with the posuk 'Fortunate is the man who has placed his reliance upon Hashem, and has not turned to the arrogant one', and it praises Yosef for not trusting in Egypt who are called arrogant. We have a contradiction instead of a proof?! Perhaps we can resolve the issue based on the explanation of Rebbe Moshe Dovid of Tchortikov zy"a who asked on the passage before us, since the Torah relates that the officer of the cupbearers did not 'remember' Yosef, then we automatically know 'he forgot him', so what is the Torah teaching by repeating 'and he forgot him'? He answers that the word 'vayishkacheihu' is referring to Yosef, that he caused the matter to be forgotten from the heart of the officer of the cupbearers, since Yosef chose incorrectly by asking a favor of a flesh and blood person. To someone on a high level like Yosef HaTzaddik, this is considered a flaw in his bitachon, therefore, he prayed to HaKadosh Baruch Hu that the officer of the cupbearers should forget his request, and his salvation should not come about through his effort, rather, only through HaKadosh Baruch Hu Himself.

The words of the Tchortikov Rebbe resolve the meaning of the posuk and can now be seen directly from the posuk. After the 'sar hamashkin' recognized Yosef's great wisdom, it would have been fitting for him to go to Pharaoh on his own as soon as he was freed to inform him of the 'amazing man' he met in prison, tell him that the man did not miss a thing in his interpretation of his dream and the dream of the chief baker, he was completely accurate. Then he would have had to advocate for him to remove him from the pit and bring him to the palace, even without Yosef requesting this, since at the end of the day, he was bestowed with amazing wisdom. Without a doubt, he would be a great asset to the kingdom of Egypt.

In actuality we see that even after Yosef requested this, the *sar hamashkin* did not remember anything of this. It was only two years later that he remembered 'the interpreter of dreams'. This is truly amazing as to how the *sar hamashkin* could forget all this and not do anything for Yosef, unless we explain it like the holy Rebbe, that Yosef HaTzaddik regretted his action and prayed to HaKadosh Baruch Hu that his words should not have an impression on the *sar hamashkin* and he should do anything on his behalf. It was quite possible that had Yosef not requested this, then the *sar hamashkin* would have tried to free him and Yosef wanted no part of his efforts. He did not want him to exert any effort on his behalf because then people would say it was his effort and Yosef only wanted salvation to come entirely from Heaven.

His holy words also shed light on the difficult words of Rashi. Based on them we can now say that Rashi's intent was that Yosef had to remain imprisoned for another two years not as a punishment for relying on the sar hamashkin, rather, this is his intent: Because he relied on the sar hamashkin to remember him, this caused him to decide that he had not acted properly, so he prayed to HaKadosh Baruch Hu that he forget these words from his heart. And so, his prayer made an impression and caused the sar hamashkin to forget. Therefore, he had to remain imprisoned for another two years, then the sar hamashkin was aroused to save Yosef, without any effort on the part of Yosef. Now we can understand quite well the rest of Rashi's words when he says, 'Fortunate is the man who has placed his reliance upon Hashem and has not turned to the arrogant one'. These words are directly at Yosef who asked that his salvation come about only through his complete reliance on HaKadosh Baruch Hu and he did not rely on Egypt which is called the arrogant one.

The same way that the holy Tchortikover explained about Yosef was also described about Rebbe Aharon of Zitamir zy"a [a descendant of the Baal Shem Tov].

Rebbe Aharon was bitterly poor, he did not even have money to hire teachers for his children. However, as long as they needed nothing more than to learn the letters and the vowels, his wife took it upon herself to teach them. But when they got older and they had to learn Chumash and other *limudei Kodesh*, the wife pleaded with her husband to do something for his children since this was his obligation to be concerned about their education.

Rebbe Aharon was very bothered by this knowing that he did not have a penny in his pocket. He decided that on Shabbos Kodesh he would interrupt the reading of the Torah and he would present his situation publicly so that the people of the city would know his distress and they would be concerned for the education of his children. From thought to deed, and on Shabbos Kodesh he stopped the reading of the Torah, and the townspeople heard his voice describing his difficult situation, and he requested that they come to help him.

The congregation was moved by his words, and they placed his burden upon themselves, for then they knew that a holy man dwells among them and they had not thought about the welfare of him and his family at all. Therefore, they decided that after Shabbos they would call a meeting and they would decide how they would support the holy Rebbe and supply all his needs.

After davening, Rebbe Aharon reconsidered and decided that he had not acted properly by asking flesh and blood people to help him and he did not rely on Hashem for salvations. In order to correct this flaw, he placed his hand on the mezuzah on the doorpost and asked of Hashem Yisbarach that the townspeople forget about the meeting. His request was accepted and that is what happened, after Shabbos the matter was forgotten from all the people.

This is the way of the Tzaddikim and holy people, that according to their worth they did not need any effort. However, even people like us who do need to put in effort, there is something to learn from this, that it is incumbent on everyone to check his nature before exerting effort, and to know how much effort he much exert. For if he does not do a correct assessment so as not to accumulate more than he needs. The amount of effort appropriate for the person is to satisfy the will of Yisbarach, but not to try harder than he has to.

The Positive Influenace of the High Holidays Is Concealed in the North and Revealed when the Candles Are Lit on Chanukah in the North

In honor of the upcoming eight days of Chanukah, it is with great pleasure that we will explore several issues related to the mitzvah of lighting the Chanukah candles. Let us begin with the pertinent passage from the Gemara (Shabbas 21b):

"מאי חנוכה, דתנו רבנן בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון... שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל. וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום. בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים, לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה".

"What is Chanukah? The Rabbis taught that on the 25th day of Kisley, the days of Chanukah commence, eight days in all... for when the Greeks entered the Heichal (Sanctuary), they contaminated all of the oils in the Heichal; and when the Chashmonean dynasty triumphed and defeated them, they searched and could only find a single flask of oil that was hidden with the Kohen Gadol's seal on it; it only contained enough oil to kindle the menorah for one day; a miracle occurred with it, and they were able to kindle with it for eight days. In the following year, they established and rendered these days as days of Yom Tov, characterized by the recital of Hallel and expressions of gratitude."

Rashi explains that it is our established practice to recite Hallel and "Ahl HaNissim" on all eight days of Chanukah. The latter is recited in Shemoneh Esreh, in the "berachah of gratitude"--"מודים אנחנו לך". It is called the "berachah of gratitude," because it expresses our gratitude to Hashem for all the good He bestows upon us daily—in the evening, morning and afternoon. We also recite "Ahl HaNissim" in Birkas HaMazon. We will endeavor to explain why our blessed sages found it appropriate to recite both Hallel and an expression of gratitude in association with the miracle of Chanukah.

Additionally, we will focus on the Gemara's statement: "They searched and could only find a single flask of oil that was hidden with the Kohen Gadol's seal on it." The commentaries find this fact perplexing. How did this single flask of oil happen to be in the Heichal? Was it customary for the Kohen Gadol to produce oil for the kindling of the menorah? Furthermore, was it customary for him to place his seal on it?

Aside from saying Hallel and the expression of gratitude, our blessed sages also instituted the lighting of candles on all eight days of Chanukah. This is taught in the following Gemara (ibid.):

"תנו רבנן, מצות חנוכה נר איש וביתו, והמהדרין נר לכל אחד ואחד, והמהדרין מן המהדרין, בית שמאי אומרים, יום ראשון מדליק שמונה מכאן ואילך פוחת והולך, ובית הלל אומרים, יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך".

The Rabbis teach us that this mitzvah can be fulfilled in three different ways, i.e. three different levels of observance: (1) the simplest—each person lights one candle each night for his entire household, "גר איש וביתו", (2) a higher level of observance (mehadrin)—each member of the household lights a Chanukah candle for himself, "נר לכל אחד ואחד", and thirdly (3) the choicest method of fulfilling this mitzvah (mehadrin min hamehadrin)—lighting a single candle on the first night of Chanukah and adding an additional candle with each successive night, "מוסיף והולך". (This is the viewpoint of Beis Hillel. According to Beis Shamai, the "mehadrin min hamehadrin" method requires lighting eight candles on the first night and one less candle on each successive night.) This triple format is not found in any other Rabbinically-ordained mitzvah. Hence, our sacred sources labor to explain why our blessed sages saw fit to establish three alternative methods for the observance of the mitzvah of "ner Chanukah"?

ANDE ENDE (ENDE) ENDE (ENDE (ENDE) ENDE (ENDE) ENDE (ENDE (ENDE) ENDE (ENDE (E

אמלוtionally, the Gemara specifies (ibid.): "נר חנוכה מצוח "להניחה על פתח ביתו מבחוץ"—it is a mitzvah to place the "ner Chanukah" at the doorway to one's house, on the outside. Regarding the specific location, we are taught (ibid. 22a): "אמר " אמר מצוה להניחה בטפח הסמוכה לפתח, והיכא מנח ליה, רב אחא רבה נר חנוכה מצוה להניחה בטפח הסמוכה לפתח, והיכא משמאל כדי בריה דרבא אמר מימין, רב שמואל מדפתי אמר משמאל, והלכתא משמאל כדי Rabbah said: To perform the mitzvah properly, the Chanukah candles should be placed within a "tefach" of the doorway. And where exactly does he place them? Rav Acha the son of Rava said: On the right side; Rav Shmuel from Difti said: On the left side. And the halachah is the left side; so that the Chanukah candles will be on the left and the mezuzah will be on the right. We will endeavor to explain the rationale for kindling the menorah on the left side of the doorway.

The Amazing Connection between Parshas Vayeishev and the Miracle of Chanukah

We will begin to shed some light on the subject by introducing the sacred words of the Bas Ayin in parshas Vayeishev. He demonstrates the amazing connection between parshas Vayeishev and the miracle of Chanukah by referring to the passage related to Yehudah and Tamar (Bereishis 38, 24):

"ויהי כמשלוש חדשים ויגד ליהודה לאמר זנתה תמר כלתך וגם הנה הרה לזנונים ויאמר יהודה הוציאוה ותשרף, הוא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה, ותאמר הכר נא למי החתמת והפתילים והמטה האלה, ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני כי על כן לא נתתיה לשלה בני".

And it was after about three months, it was told to Yehudah as follows, "Your daughter-in-law Tamar has committed harlotry, and moreover, behold, she is pregnant by harlotry. Yehudah said, "Take her out and let her be burned!" She was being taken out, and she sent word to her father-in-law, saying, "By the man to whom these belong I am pregnant." And she said, "Recognize, if you please, to whom this signet, this wrap and this staff belong." Yehudah recognized them and said, "She is right; it is from me, since I did not give her to Sheilah, my son."

The Bas Ayin points out the allusion inherent in these pesukim to the festival of Chanukah. Yehudah represents HKB"H. This is consistent with the teaching in the Zohar hakadosh (Lech Lecha 89b) that HKB"H inserted all four letters of the name **Havaya** in the name **Yehudah--ה**. The additional letter "dalet" in his name alludes to **David HaMelech.** Tamar, on the other hand,

represents the congregation of Yisrael, as it is written (Shir HaShirim 7, 8): "זאת קומתך דמתה לתמר"—such is your stature, likened to a towering palm tree ("tamar"). Furthermore, the Bas Ayin brings down in the name of the Arizal that the final sealing of the judgment of the Yamim Noraim—the High Holidays—is extended until Chanukah. This is also taught in the Zera Kodesh (Chanukah Third Night):

HON ENERGENER EN EN EN EEN EKEN EN EEN EK EN EK EK EK EK EK EK EK EK

"מצינו בספרים שהכתיבה בראש השנה, והחתימה ביום הכיפורים, וגמר הדין בהושענא רבא, עם כל זה אף שיוצאין הפתקין הנגזרים, אין להם כח להתקיים עד חנוכה, אולי יתקן האדם מה שעיוות. נמצא שקדושת החג נמשך והולך עד חנוכה, שאז רשות לקיים הפתקין, לכן יש לו לאדם להמשיך על עצמו ולקשר קדושת החג עד חנוכה".

According to the sefarim, the decree is written on Rosh HaShanah; it is sealed on Yom Kippur; and the decree is finalized on Hoshanah Rabbah. Nevertheless, even though the decreed notes are issued, they are not enforced until Chanukah; for, perhaps a person will make amends for his wrongdoings. It turns out that the kedushah of the festival extends all the way until Chanukah. Then it is permitted for the notes to be enforced. Therefore, it behooves a person to remain connected with the kedushah of the festival until Chanukah.

The Bas Ayin interprets the pesukim above based on this premise. On Chanukah, the Satan argues that Yisrael failed to act in consonance with the teshuvah they performed on the Yamim Noraim. Yisrael respond by arguing that the fact that they fulfill the mitzvah of lighting the Chanukah candles demonstrates their closeness and devotion to HKB"H. If they fall short at times, it is strictly due to the oppression of galus and poverty.

This is how he interprets the pesukim: "And it was after about three months"—this alludes to the three months that have passed since Rosh HaShanah. At this juncture, the Satan approaches HKB"H to prosecute Yisrael: "It was told to Yehudah as follows"—as explained above, Yehudah represents HKB"H and Tamar represents the congregation of Yisrael, HKB"H's kallah. He accuses Yisrael of infidelity: "Tamar has committed harlotry"—she has abandoned You and followed her willful heart. "Moreover, behold, she is pregnant by harlotry"—she is addicted to the desires and temptations of Olam HaZeh of her own volition, without being influenced by any outside sources. HKB"H reacts: "Yehudah said: 'Take her out and let her be burned!" Let her be

ENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH ENCHENCH

sentenced and judged by the fires of Gehinnom! "She was being taken out"—as the congregation of Yisrael were being taken out to be sentenced and punished; "she sent word to her father-in-law, saying"—she argued that the accusations of the Satan were false. In truth: "By the man to whom these belong (אל» וו am pregnant"—we are totally devoted to HKB"H, the source of "chesed." This is alluded to by the words אל"ה ל"ו whose gematria equals תושה. Nevertheless, we are occasionally remiss in our devotion to our Maker and transgress due to the hardships of galus and poverty.

To further prove her devotion to HKB"H, she points out that even though three months have passed since Rosh HaShanah, she still performs the mitzvah of lighting "ner Chanukah" diligently. "And she said, 'Recognize, if you please, to whom this signet, this wrap and this staff belong." The "signet" alludes to the pure flask of olive oil that was stamped with the seal of the Kohen Gadol, the focus of the Chanukah miracle. The "wrap" alludes to the wicks of the Chanukah candles. The "staff" alludes to the vessel--י" —itself that holds the olive oil, namely the menorah. In fact, the gematria of the word for "the staff"--המט"ה- (59)—plus one equals "הבט"ה- (60). Thus, we are totally committed to the mitzvah of "ner Chanukah," which symbolizes the concept of (Mishlei 6, 23): "ס" — for a mitzvah is a lamp and the Torah is light.

In conclusion, HKB"H recognizes the truth and attests to her innocence: "Yehudah recognized them and said, 'She is right; it is from me'"—they have successfully defended themselves against the accusations of the Satan. I see that they are loyal and devoted to Me alone. And their occasional misconduct, chas v'shalom, is attributable entirely to the fact that I neglected to "give her to Sheilah, my son"—because the time for the geulah facilitated by our righteous Mashiach has not yet arrived. The name "Sheilah" alludes to the Mashiach, as per the passuk (Bereishis 49, 10): "עד כי יבוא שילה"—until the arrival of Shiloh. Rashi comments that this refers to the Melech HaMashiach.

The Sincerity of the Teshuvah Becomes Evident during the Three Months from Rosh HaShanah to Chanukah

As a loyal servant in the presence of his master, I would like to elaborate on his sacred words. We will endeavor to clarify the matter of the sealing of the judgment being extended from Yom HaKippurim until Chanukah. We will refer to an allusion presented by the Gaon Chida, ztz"l, in Midbar Kedeimos (200, 10) related to the passuk (Shemos 21, 21): "אך אם יום או יומיים "but if he will survive for one day or two days, he will not be avenged, for he is his property (money). This passuk alludes to the teshuvah that a person performs during the Yamim Noraim. It implies that if he only upholds his teshuvah on Yom HaKippurim—one day—or on Rosh HaShanah—two days—but then reverts to his wayward, defiant ways—his teshuvah is invalid, because his acts of teshuvah were not sincere; he was only seeking monetary profit from HKB"H. Therefore, the true test concerning the sincerity of his teshuvah is the test of time; if he upholds his teshuvah throughout the year.

We will now introduce a wonderful insight brought down in the sefer Butzina D'Nehora (Chanukah) in the name of the esteemed Rabbi Baruch of Mezhibuzh, zy"a. He expounds on the passuk: "כני גר מצוה ותורה אור" —for a mitzvah is a lamp and the Torah is light. He interprets "a mitzvah is a lamp" as an allusion to Chanukah and "the Torah is light" as an allusion to Chag HaShavuos—"zman matan Toraseinu."

Both of these holidays are celebrated in a third month. Chanukah is celebrated in the month of Kislev, the third month from Tishrei, the beginning of the year; whereas Chag HaShavuos is celebrated in the month of Sivan, the third month from Nissan, the first month of the year. This phenomenon relates to the teaching in the Gemara (Sanhedrin 69a) that a fetus is noticeable at three months.

Accordingly, the teshuvah Yisrael perform in Tishrei is discernible at Chanukah, which is three months later. The same is true of Nissan. Yisrael left Mitzrayim in Nissan, so that they would receive the Torah. Their sincere desire and yearning to receive the Torah was apparent three months later on Chag HaShavuos. Thus, the passuk: "כי גר מצוה ותורה אור" alludes to Chanukah and Shavuos that attest to the sincerity of the teshuvah and the yearning to receive the Torah after three months' time.

We can now better appreciate the Bas Ayin's interpretation of the passuk: "And it was after about three months." After three months have passed from the Yamim HaNoraim, the teshuvah that Yisrael performed should still be discernible on Chanukah. "It was told to Yehudah as follows, 'Your

daughter-in-law Tamar has committed harlotry, and moreover, behold, she is pregnant by harlotry." If, however, their behavior is not consistent with their teshuvah; they did not amend their ways but instead clung to matters of Olam HaZeh; then it is apparent that the three-month-old fetus does not represent kedushah.

On the other hand, if Chanukah arrives and Bnei Yisrael fulfill the mitzvos established by our blessed sages for this festival—invoking the miracles that HKB"H performed on behalf of our forefathers "in those times" to be performed in "these times," as well—they demonstrate their desire to be close to Hashem. In fact, if their actions are not always appropriate, it is entirely due to the yetzer hara and the oppression of the other nations. Consequently, HKB"H exonerates us and provides us with all the abundant good that lies in store for us from the Yamim Noraim.

The Flask of Oil Was Stamped with the Seal of Yochanan Kohen Gadol

I had an intriguing idea. Based on what we have discussed, I would like to explain a teaching from Chazal in the Gemara (Sotah 33a): "יוחנן כהן גדול שמע בת קול מבית קודש הקדשים שהוא אומר," "Pochanan, the Kohen Gadol, heard a "bat-kol" (heavenly voice) emanating from the chamber of the Kodesh HaKodashim announcing: "The young men who went to wage war in Antioch have been victorious." The Bnei Yissaschar (Kislev-Teves 4, 3) explains the significance of this announcement. On Yom Kippur, many years before the miracle of Chanukah, HKB"H informed Yochanan, the Kohen Gadol, of the miracle of Chanukah that was going to transpire in the times of Matityahu, his son.

Accordingly, the Bnei Yissaschar (ibid. 28) explains that this is the reason the Chashmonaim, who instituted the recital of "Al HaNissim," commemorating the miracle of Chanukah in the times of Matityahu, intentionally mentioned the name of Yochanan Kohen Gadol at the beginning of the passage: "בימי After all, he was the first person to be informed of the future victory of the Chashmonaim over the Greeks, the miracle of Chanukah, via a "bat-kol" on Yom HaKippurim. This clearly suggests that a connection exists between Yom HaKippurim and the miraculous victory of the Chashmonaim over the Greeks on Chanukah. We will endeavor to reveal this intimate, profound connection.

Based on what we have learned, we can suggest an explanation that should appeal to everyone. We have learned that the judgment of Yom HaKippurim is finally sealed approximately three months later, on Chanukah. We have learned that those three months demonstrate that the teshuvah Yisrael performed on the Yamim Noraim was sincere. Therefore, HKB"H saw fit to reveal the news of the future victory of the Chashmonaim on Chanukah years earlier on Yom HaKippurim. Furthermore, we can postulate that the victory of the Chashmonaim, who were kohanim, was also attributable to the teshuvah that was aroused within Yisrael on the Yom HaKippurim that preceded Chanukah. Thus, the finality of the judgment rendered on Yom HaKippurim was sealed and completed on Chanukah as evidenced by the victory over the Greeks.

(SENERALEM SENERALEM SENERALEM SENERALEM SENERALEM SENERALEM SENERALEM SENERALEM SENERALEM SENERALEM SENERALEM

At this point, I would like to entertain our royal audience with the marvels of the Torah. Our current discussion will help us better understand a tremendous chiddush found in the writings of one of the Rishonim, in the sefer Kol Bo (44). He writes explicitly that the flask of oil instrumental in the miracle was embossed with the seal of Yochanan Kohen Gadol. Here are his sacred words:

"וכשגברו ישראל על אויביהם ואבדום, בכ"ה יום בכסליו היה, ונכנסו להיכל,
ולא מצאו שמן טהור אלא פך אחד קטן, שהיה מונח בתוך שידה קבועה בכותל,
שלא היו יכולין להסיטה, והיה פתחה סגור וחתום בחותמו של יוחנן כהן גדול,
ובסגירת הפתח הכירו שלא נגעו בפך, ולא היה בו שמן להדליק רק לילה אחת,
ונעשה להם נס והדליקו ממנו ח' ימים".

When Yisrael triumphed over their enemies and vanquished them, it was on the 25th day of Kislev. They entered the Heichal and did not find any pure oil except for one small flask, which was lying in a chest fixed to the wall, which they could not move. Its mouth was closed and stamped with the seal of Yochanan Kohen Gadol. By the way it was sealed, they recognized that they (the Greeks) had not touched the flask. It only contained enough oil to kindle for a single night; yet a miracle was performed on their behalf, and they kindled from it for eight days.

At first glance, this is unclear. What prompted Yochanan Kohen Gadol to prepare a single flask of pure oil? In light of our current discussion, the answer is obvious. He was informed by the "bas kol" in the Kodesh HaKodashim on Yom HaKippurim that HKB"H intended to perform a miracle on behalf of the Chashmonaim in the future, in the times of Matityahu. This caused him to conjecture: Why did HKB"H notify me of this

Shvilei Pinches 3

future event ahead of time? Then, he perceived via "ruach hakodesh" that the future miracle would involve the kindling of the lamps of the menorah. Hence, in keeping with the notion of (Amos 3, 7): "כי לא יעשה ה' אלקים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים"—for the Lord Hashem-Elokim will not do anything unless He has revealed His secret to His servants the prophets—he deduced that it was incumbent upon him to provide a remedy prior to the malady. It was his responsibility to provide a single flask of pure oil stamped with his seal. After doing so, he concealed the flask in the Heichal to be discovered years later by the Chashmonaim during the events of Chanukah.

We can suggest that our blessed sages alluded to this quite eloquently in the Gemara: "בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה -they searched and could only find a single flask of oil that was lying hidden with the Kohen Gadol's seal on it. They make two points here. Firstly, the obvious point, that they found a single flask of oil embossed with the seal of Yochanan Kohen Gadol. Secondly, that the flask they found was already lying there, concealed, with the seal of the Kohen Gadol: "מונח בחותמו של כהן גדול". It was lying there ever since Yochanan Kohen Gadol heard the "bat-kol" predicting the future Chanukah miracle. These two points go hand in hand. He prepared the flask of oil with his seal, because he heard the "bat-kol".

The Abundant Influence from the Yamim Noraim Is Stored in the North

Following this line of reasoning, we will now explain why they ruled in the Gemara that we should set up the menorah on the left side of the doorway: "So that the Chanukah candles will be on the left and the mezuzah will be on the right." As we know, the right side always refers to the south and the left side the north. For, when a person positions himself to daven, he faces east, the location of the Mikdash. Hence, the south is to his right and the north is to his left. Also, the right side is associated with the midah of "chesed" and the left side is associated with the midah of "din." Hence, regarding Avraham, whose midah was "chesed," it says (Bereishis 12, 9): ויסע אברם הלוך ונוסע הנגבה"—Avram journeyed on, travelling steadily to the south. Yet, regarding the midah of "din," in anticipation of the churban and galus, it is written (Yirmiyah 1, 14): "ויאמר" "אלי מצפון תפתח הרעה על כל יושבי הארץ. —Hashem said to me, "The evil will be released (begin) from the North upon all the inhabitants of the land."

We will now introduce an amazing chiddush from the Sha'arei Orah (6). He explains why the left side, associated with "din" and "gevurah," is called "tzafon" (north). He explains that all the abundant good that HKB"H holds in store for a person emanating from the midah of "chesed" is also weighed by the midah of "din"; it assesses whether or not such and such person is worthy of receiving that bounty. If he is not deemed worthy, then the entire bounty remains in storage, so to speak, concealed—"tzafoon"—under the latchkey and supervision of the midah of "gevurah." David HaMelech expresses this phenomenon as follows (Tehillim 31, 20): מה רב טובך אשר "צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך how abundant is Your goodness that You have hidden away ("צפנת") for those who revere You. In other words, all the abundant good that remains sequestered—"tzafoon"—is stored in the north—"tzafon" the domain of "din/gevurah." It will be revealed and delivered to the tzaddikim le'asid la'vo.

He explains that the midah of "chesed" is always open and ready to provide for all comers. Yet, when a person requests what he needs from Hashem, the midah of "din" is aroused and intervenes. It commandeers the abundant wealth and good appropriated by the divine will and insists on evaluating the person's worthiness. Hence, the north is called "tzafon," because that is where the bounty is "tzafoon."

Thus, all the abundant good that is earmarked for Yisrael when the judgment is issued and sealed on Yom HaKippurim remains sequestered and stored in the north, the domain of "midas hadin." After three months, however, when their teshuvah has been proven to be sincere and proper, all that bounty is revealed. This occurs on Chanukah; the validity of our teshuvah is demonstrated and the bounty stored in the north is released.

With great delight, we can now comprehend the profound wisdom of our blessed sages. They instituted the halachah that the menorah should be placed on the left side of the doorway, the side alluding to the north and the midah of "gevurah." For, as we have learned, the north--"signifies that the abundant good HKB"H designated at the conclusion of Yom HaKippurim is "tzafoon"—sequestered and stored—until Chanukah, approximately three months after the final judgment. Therefore, we light the candles on the side of the doorway corresponding to the north, so that all the bounty that is stored there will be released in the merit of lighting the Chanukah candles. This also explains very nicely the Gemara's

ENDE (ENDE) (ENDE)

Shvilei Pinches

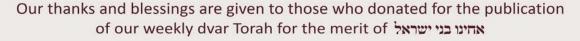
statement: "It is a mitzvah to place the 'ner Chanukah' at the doorway to one's house, on the outside." This practice indicates that by performing the mitzvah of lighting the Chanukah candles, we illuminate and reveal the bounty that was sequestered in the north and will now be revealed outside providing illumination for all Yisrael.

At this point, we can appreciate the significance of the Gemara's statement: "In the following year, they established and rendered these days as days of Yom Tov, characterized by the recital of Hallel and expressions of gratitude." Recall that we inquired why the sages instituted both the recitation of Hallel and "Ahl HaNissim."

Based on what we have learned, we can propose that they instituted Hallel to commemorate the miracle of the lamps; they only found enough pure oil to kindle the lamps for one night, yet they were able to kindle the lamps with it for an entire eight days. On the other hand, they instituted the recitation of "Ahl HaNissim in the berachah of "Modim" to express gratitude to Hashem for the abundant good and positive influence that he allotted us for the entire year. This bounty is released from the north on Chanukah. Therefore, it is fitting to thank Hashem in the berachah of "Modim." We recite that berachah daily mentioning and acknowledging the bounty we receive from HKB"H throughout the year: "על" חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך, ועל נסיך שבכל יום עמנו, "ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים.—for our lives, which are consigned to Your hands; for our souls, which are entrusted to You; for Your miracles, which are with us every day; and for Your wonders and favors at all times evening, morning and afternoon.

NEW CONTROL OF THE CO

Family Madeb - לעילוי נשמת their dear mother Lea bat Virgini ע"ה

Arthur & Randi Luxenberg לזכות of their wonderfull parents, children and grandson לעילוי נשמת His Father ר' יצחק יהודה בן ר' אברהם ע"ה

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

Parshas Vayieshev - Chanukah 5781 | 6

EMERGENCY HOTLINE Dial: 845-371-2760 or Text: 914-490-8129 and type the word "EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

hen the Torah discusses the story of Yehuda and Tamar, the Passuk says that after she gave birth, V'lo Yoseif Od L'dato. Rashi explains that this can mean one of two things. "Yoisef" can mean that he separated from her or he married her. Why would he separate from her after she gave birth to two children?

The Akeida explains that, L'fi Sheyi'ye Ovel Eitzel Shaila B'no, because it was a mistreatment to Shaila his son, Shemo'no Mimenu V'lokcho L'atzmo, because Yehuda held her back from him and married her himself. To avoid the hurt, he wouldn't do what was otherwise was the correct thing to do. Because of the hurt it would cause, marrying her couldn't possibly be Ratzon Hashem, what Hashem asked him to do.

There are many things that are permitted but others will observe and it will frustrate them. Don't eat pizza in front of someone who is Fleishigs. Don't talk about a recent purchase to someone who can't afford it. There

are many obvious things that we overlook because of a lack of mindfulness on our part.

I often tell people that after 120 we will be judged and Hashem will show us the millions of actions that either we did or that were a ripple effect of something we did. Many of them will be foreign to us and we won't understand what they have to do with us. They are the thousands of ripple effects of our actions. We may smile and someone, in a better mood than usual, will be nice to his children. We may mistreat someone who will then lose faith in people and return the slight to the next few people they meet.

We're responsible to anticipate how our actions, just as with Yehuda, affect others and to change our course. This forces us to think in a much broader manner than we're accustomed to. But, we should start now so that we won't have any surprises after 120 years.

Celebrating Chanuka

was just talking to someone who told me she will be celebrating the holiday with her son and began to describe what they will be doing together. As with most families, she was planning on celebrating Chanuka with a family meal. Latkes, of course, and gifts. I'm sure the plan was to then share an activity such as playing Dreidel (dare I suggest cards) or just relax together. What is not found in most homes is any reference to what Chanuka is truly about. I realized that most of us need instructions, or possible just a reminder, on how to properly celebrate a Yom Tov.

Many years ago, a friend of mine asked Reb Dovid Feinstein zt"I what he should include in a Seudas Hoda'a for a son who recovered from a life-threatening illness. He wanted to know if he should make a Siyum or something similar. Reb Dovid told him to just make a Seudas Hoda'a without any frills.

By Rabbi Shmuel Gluck

The reason he said that is because, by adding to an event, you often end up detracting from the intended message. If someone is focusing on the Siyum, they aren't thanking Hashem for sparing their lives. We find this same feeling when a parent wants to combine two family Simchos together and the children feel that even if the other Simcha is important, each one detracts, not increases, from the other person's Simcha.

KlalYisroel have many Minhagim, all of which are intended to help us refer back to the underlying message of each Yom Tov. Latkes, when made properly, leave people no choice but to think of oil and, from there, it becomes easy to think of the Nes of Chanuka. But what if our minds don't wander enough to reach its intended goal? What if we aren't even certain what that goal is?

Before we discuss Chanuka, we should appreciate that

this challenge applies to each of our Yomim Tovim. Too many of us practice each Minhag (honey on Rosh Hashana and Hamantashin on Purim) without getting any closer to Hashem than before. So, this article's message is not only about Chanuka. It will hopefully show us how to approach all the Yomim Tovim.

We need to figure out what the message of Chanuka is and then remind ourselves each night, share it with others, and internalize the message so that when Chanuka is over, we still live by those messages. Living by those messages means that, in the future, our decisions will be based on those messages which will upgrade the quality of our decisions from how we would have otherwise acted. If we don't do this, then instead of celebrating Chanuka, we're celebrating family.

Chanuka is, of course, the Nes of Hashem taking care of Klal Yisroel, always protecting them from those that try to destroy them. This alone deserves our appreciation

to the extent that it can be observed in our behavior by others. There are several more secondary messages. I'm sure we can all contribute to my list of secondary messages. Here are a few to consider. These are the ones I recently found in the Sefer Chachma U'mussor.

I) Hashem will always help us but we have to first take the initiative. Before the Chashmona'im stood up, Hashem allowed the Yivonim to persecute us.

That makes Chanuka a lesson of our responsibility to learn what is the proper balance between Bitachon and Hishtadlus, especially in relation to doing Rotzon Hashem. A part of this lesson is realizing that Hashem responds to us and it is our responsibility to make the first move. This is especially true when our persecution is a Ruchnius one, versus physical, such as Chanuka.

While this is a Chanuka message, it's also a daily one. We can't hide behind saying Baruch Hashem. If something is important, either to us or to Hashem, we have to go through the process to achieve this goal, even if we are aware that our efforts won't affect the outcome.

2) The Nes of the oil burning for eight days is a message that Hashem controls what we consider to be Teva, nature, and that nature isn't a self-supporting norm. It is as fluid as what we call Nes, something which happens because Hashem decided that it should happen.

This is another explanation as to why we light for eight days and not seven. Once we realized that the oil can last seven extra days, we realized that the Nes of the last seven days is no greater than the Nes of the first day. The fact that oil is a fuel while vinegar is not showed us that the ability that oil has to burn is not a self-supporting norm but is itself a Nes.

We've become so accustomed to Teva that we oversimplify how it happens. In truth, Nes and Teva are expressions we use based on whether we expect something (Teva) or not (Nes).

- 3) Everything about Chanuka is an analogy of how Hashem always treats us. Therefore, Chanuka isn't a historical event. It is a blueprint of how Hashem treats every day. Therefore, we say the Bracha "Bayomim Haheim, but, also, Bazman Ha'ze".
- 4) The accumulative message, and this will also be true with any explanation of any Nes or Yom Tov, is that

Hashem loves us and, in turn, we should love Hashem. We always need a reminder, and in addition to our personal experiences, the Yomim Tovim are designated ones.

While I am asking everyone to bring Chanuka into the Chanuka party, it's always a challenge bringing up Hashkafic thoughts without a willing partner. Will your children be interested in such a conversation?

Unless they were brought up from a very young age, and the home environment facilitates such conversations, this will be a challenge. Avoid the urge to act like they are interested when they're not. Instead, forgo this Chanukah and build a relationship in time for Purim/Pesach.

Some of my friends, after lighting the Menorah, before eating, learn for 10-15 minutes in related Seforim. They are committed to celebrating Chanuka as it should be. Everyone should consider what they can do, whether learning from a Sefer, English Sefer or an online Shiur.

"If we don't do this,
then instead of
celebrating Chanuka,
we're celebrating
family."

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"L

A Study of Shabbos #8 - Tehillim and Shabbos Turn Thursday Into Shabbos - Part 2

By David Gurwitz

We continue our topic from last week, bringing *Shabbos* into the week by turning Thursday, day 5, into *Shabbos*.

Here are the pesukim in Parshas Bereishis relating to day 5: Posuk chof states, "And Hashem spoke: Let the waters swarm with moving living beings and let birds fly above the earth before the vault of the heaven." Posuk chof alef says: "So Elokim created the great family of fish and all the life of every living creature that moves with which the water swarmed for their species and every winged bird for its species and Hashem saw that it was good. And he blessed them." Posuk chof bais says: "Thus, be fruitful and multiply and fill the water in the seas, but birds are to multiply on the earth." Posuk chof gimmel says: "Vayehi erev vayehi voker yom chamishi." All together, there are 57 words, begematria zan, meaning to feed.

Rav Shamshon Raphael Hirsch *zt"l* provides the following insights regarding the symbolism and power of the fish and birds created on day 5, Thursday:

"The creations of the first three days are connected with those of the following three days. The light created on the first day receives bearers - sun, moon and stars - on the fourth day, and thereby only then receives completely that position relative to the earth that was necessary for its action in the development of life on earth. The water and air space of the second day received its world of life on the fifth day; and the dry land, created and adorned with vegetation on the third day, received its living inhabitants on the sixth. With the seventh, a new world started - the world of the education of man to Hashem. It was again a first day, but on a higher scale - spiritual light was created, along with the light of recognition of Hashem. But unlike its fourth day, where its bearers were lacking and then matched up, there was no pair for the seventh day. Only with the creation of Yisroel, Hashem's eighth work of his plan of this world, did the spiritual light, too, receive its bearer. Yisroel shall be the ben zivug, the pair, for Shabbos, as Chazal express this relationship."

As we approach the spiritual light of *Chanukah*, we see that Rav Hirsch, in calling *Klal Yisroel* the eighth creation as a pair for the spiritual light of *Shabbos*, adds a completely new understanding to *Chanukah*, the holiday of 8, beyond nature. In essence, *Klal Yisroel* is also beyond nature. Perhaps this aspect of the marriage is reinforced by a *chosson* breaking a *kos* at the *chupah*, since *kos* is *begematria hateva*, nature, indicating that the life of a Jewish couple is beyond nature.

We continue with the words of Rav Hirsch:

"With the fifth day, we enter the sphere of living creatures. To the edge of the ocean, the word of Hashem leads us, shows us water and air and says let the waters bring forth moving living

creatures and let birds fly over the earth before the vault of heaven. Shoretz is related to shoresh and zerez, which also express a vigorous driving movement."

The word *shoretz* has the letter *tzadi*. Rav Hirsch explains throughout his commentary and unique analysis of *Lashon Hakodesh* that the *tzadi* expresses an intensifying, an overcoming of external hindrances to express independent movement, the first and most obvious sign of life. The tiniest points in which we notice independent movement declare itself, just by that, as being alive. The word *shoretz* means swarming and primarily designates the lower animals that we specially notice to be alive by their independent motion.

It is fascinating that the first letters of the words *sheretz nefesh chaya*, moving living beings, *shin nun* and *ches*, spell the word *nochosh*, snake. Part of the reason we eat fish on *Shabbos* is the recognition of their protection from the power of the evil eye. However, as we see, the attack is always there, nonetheless.

There is also a power in the *bracha* for fish to be fruitful and multiply, inherent in the use of the word *laimor*, saying. Rav Hirsch explains: "Hashem gave the organic living creatures the power to multiply, and with this power He gave them at the same time the direction and the urge for it. It is the word of Hashem that acts on them, laimor, saying. It is a blessing that speaks on and on in them. Hence, the word peru refers to children and the word ravu means the care for the young which the increase depends upon."

The *Baal Haturim* gives other reasons to reconsider the magnitude of the emanations flowing from day 5's creation of birds and fish.

First, there are two times that the word *yofeif*, *flying*, appears. Once is in this section and once is in *Yeshayah* 6:2. The *malach* Gavriel flies to the place where his mission is to be carried out with two flutterings of his wings. The Maharam M'Ruttenberg points out that the *gematria* of Gavriel, 246, equals the *gematria* of *yofeif*. This language equivalence also supports one opinion in the *Medrash* that angels were created on the fifth day of creation.

Second, in *posuk chof bais*, the Torah says that "the bird shall multiply on the earth." It does not say that the bird shall be fruitful and multiply, since, says the *Baal Haturim*, that expression is only applicable to man and to fish, whose sustenance is easily accessible. They are therefore free to be fruitful and multiply. As for birds, and also animals and beasts, by contrast, sustenance is *not* that easily accessible to them. Thus, they need a special *bracha*.

These words about the creations on Thursday might provide more food for thought about the food we eat on *Shabbos*.

Also, the *Tehillim* that we sing three times at *seudah shlishis*, *Mizmor Ledovid*, *kappitel* 23, has 57 words, connecting the creations on day 5. The spiritual power of that *kappitel* should provide for spiritual enrichment from our food all week, just like the fish and fowl do on *Shabbos* as reminders of creation, *zeicher lemaaseh bereishis*.

This might make our fish courses at each of the three meals on *Shabbos* a bit more significant, especially since we say in *Lecha Dodi* that *Shabbos* is the source of *bracha* for the week. It should have the special *bracha* of fish and fowl from the language used on day 5 of creation.

David

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS VAYEISHEV

CHANUKAH – ADULAMI - IT COULD HAVE BEEN WORSE

To me one of the most cryptic and enigmatic characters in *Tanach* is חירה העדלמי. After Yehudah advised his brothers to sell Yosef to Mitzrayim and subsequently they witnessed all the anguish that their father was going through because of the loss of Yosef, they lowered Yehudah from his prestigious position as leader of the *Shevatim*. Rejected and dejected, Yehudah left his brothers and forged a deep friendship with an איש עדלמי whose name was Chirah. Yehudah was so bonded with Chirah that he confided in him and sent him to find the prostitute who actually was Tamar his daughter in law, in order to retrieve the personal collateral that he gave her until he could bring her the actual payment.

Who is this person Chirah that the Torah focuses on so much concerning his relationship with Yehudah? Secondly, why is he referred to as Chirah the עדלמי three times? What is so significant of the fact that Chirah was from Adulam that the Torah repeated his city twice together with his name and a third time with just plain עדלמי omitting his name altogether (Bereishis 38,20)?

We would like to suggest the following interpretation. When an individual experiences a major setback in life, whether it be financial, emotional, spiritual, physical, or psychological, one must try his utmost not to allow this sudden downfall or shakeup effect his mental and spiritual well being. One of the various strategies to overcome depression and melancholy due to this upheaval is to realize that no matter how bad the setback seems it could have been even worse. Proof of this is that unfortunately many people have experienced a similar compromise but the effects were far more catastrophic than yours. One must thank Hashem that he received a small portion of what he deserved allowing him to do a full *teshuva* with this first small installment.

Yehudah who was destined to kingship, with one swift blow lost all his *kovid* not only of himself but the position of royalty for all his generations to come. He felt excommunicated from the only existing body of *neshamos*, the holy *Shevatim*, who were the future of Am Yisrael and their special mission to bring unto the world. How was he *mechazaik* himself not to fall into despair and give up on living for no further purpose? The answer is that he looked and examined the *tzaros* that his father Yaakov underwent and how he did not allow anyone of them to stunt or retard his spiritual growth and drive to come closer to Hashem even though his situation was extremely compromised.

Let us examine for a moment the extreme challenges of Yaakov Avinu. He had עשו who he had to deal with the bechora the berachos and Aisav's hateful revenge to kill him. Yaakov had to go through an entire episode of anguish with the stealing and raping of Dinah his only daughter. This was followed with Shimon and Levi destroying the city of Shechem and making Yaakov and his mishpacha vulnerable from attack by the surrounding nations. One of the longest challenges was that of Lavan ארמי אובד אבי who deceived Yaakov by giving him Leah as his wife and being a crook and unethical to say the least when it came to doing business with him. Yaakov's battle with the מלאך of Aisav was an incredible hurdle to defeat and still he emerged personally unharmed. He was successful to the point that that the only effect of the battle was the spiritual instability of Am Yisrael during the years of the Greek influence on Klal Yisrael. After all these tzaros one would think it was time for Yaakov to go back into the Beis Medrash retire and learn a whole day like yesteryear, but

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

Hashem wasn't on the same page. Yaakov had to undergo his final challenge that of losing his son Yosef for more than twenty years.

Yehudah's advice for himself not to allow his physical and spiritual setback effect his *avodas* Hashem presently and in the future, was to reframe the negative impressions left by his downfall and "see the light in the tunnel" that it could have been much worse in many aspects. If his one *tzarah* was bad then Yaakov's many *tzaros* were worse and yet Yaakov did not surrender and allow himself to a hopeless gravitational pull. Therefore Yehudah looked to befriend an individual that would remind him to *reframe* his personal traumatic *tzarah* by comparing it to the many *tzaros* of Yaakov his father, which would help him draw hope and light instead of despair and darkness. He had *siyatah dishmaya* to find a person חירה who was an עשו דינה לבן מלאך יוסף ווסף. Incredible that the acronym of עשו דינה לבן מלאך יוסף spells the five tzaros of Yaakov קוסף. Yehudah did not allow his personal losses to weigh him down into spiritual paralysis. Due to his constant connection to the spiritual strength and convictions of his father, Yehudah was able to recharge his battery to grow and climb upwards until he once again he regained the status of royalty and kingship.

The name חירה means freedom. Many people find that because of a setback they suddenly lose their self esteem and they become shackled and locked into their meltdown without any ability to progress or extricate themselves. However, when one realizes that it could have been worse, and Hashem has shown him the *middas hachesed* even within the *middas hadin*, he becomes freed from his paralysis and he moves forward in maximum mode to be the best he can be given the present situation and handicap.

One has to have the right perspective of how to look at a setback. It is no coincidence that Chanukah always occurs during *Parashas Vayeishev* the story of selling Yosef and Yehudah with losing his prestigious royalty. The power to success is the ability to reframe the situation and look with a positive eye and see the glass half full and not half empty. Chanukah taught Am Yisrael that even though the Greeks defiled all the oil in the *Mikdash* one must not despair and give up hope. The spiritual eye that sees far into the distance can also see the silver lining even in the given *tzarah*. The word העדלמי is the *gematriah* of הדלים the impoverished. Sure the odds were stacked against the *Chashmonaim* who consisted of 13 soldiers against the entire Greek Army. Sure that most Jews at that time became Hellenists and now followers of the Torah tradition. Sure the Greeks plundered our money and forbade us to learn Torah. Sure they attempted in every way to remove the *kedusha* from *Am Yisrael*. But nevertheless, with all these *tzaros* and spiritual poverty it still could have been worse. Our spiritual eye did not give up from continuing keeping on searching for a flask of undefiled oil. Not only did we find such a flask but it also possessed the seal of the *Kohen Hagadol* the holiest *neshama* of the generation.

Those who know understand that greatness is achieved **because** of the *tzaros* and not **despite** the *tzaros*. Everyone has *tzaros*, one has to find his personal פך שמן his פך שמן which remains undefiled in the tunnel of darkness from which he could light his lights even though he has setbacks. The *sefarim* tell us that the word עד עולם is עד עולם is עד עולם. The challenges enable one to become eternal and his deeds to possess a forever quality.

Gut Shabbos Rav Brazil

Parashas Vayeishev תשפ"א

וישב יעקב בארץ מגורי אביו

Yaakov settled in the land of his father's sojourning. (37:1)

Chazal infer from the variation in the text describing Yaakov's taking up residence, vayeishev, he settled, from that of his father, migurei, sojourning, which implies wandering that Yaakov sought to settle, finally to relax in one place with a roof over his head and not worry about what tomorrow would bring. No one questions that Yaakov Avinu had his fill of struggles and troubles. Would it be so terrible for him to have a little tranquility? Chazal, quoted by Rashi, say: Yaakov bikeish leisheiv b'shalvah, the Patriarch wanted to settle down in tranquility. As a result, Hashem sent the Yosef debacle with which to contend. The almighty asks: "Is not what awaits the righteous in the World-to-Come sufficient that they expect to live at ease in this world too?" Apparently, Chazal see in the Yosef incident a punishment for Yaakov's desire to live in tranquility. This begs elucidation. Yaakov had no plans to go to a seashore resort to soak up some sun and live a life of abandon. All he wanted was to sit and learn 24/7 and devote himself full time to serving Hashem without dealing with such "interruptions" as Eisav, Lavan, Shechem. Was he asking too much? Furthermore, Avraham Avinu was wealthy and highly respected. Yitzchak Avinu was also well-to-do, and he lived a life of full time devotion to Hashem. Was it too much for Yaakov to expect what his father and grandfather had?

Horav Elchanan Sorotzkin, zl, explains that material bounty in this world is sanctioned as long as it is acquired through legal, honest and above-board means. Indeed, one can pave the way to Olam Habba, the World-to-Come, with the manner in which he appropriates and makes use of his material possessions. He can devote his time more freely to Torah study; he can support those who learn, yeshivos, kollelim; he can help those in need, widows and orphans. He can establish an entire edifice in the World-to-Come, based upon the goals and objectives he sets for his material assets. Olam Hazeh, this world, was not designated specifically for the unholy. The righteous are entitled to have a "piece of the pie" if they use it purposely and properly.

Avraham and Yitzchak had material wealth, but it meant nothing to them. Their focus was on *Olam Habba*. When Avraham spent 25 years in Chevron, the Torah writes, *Va'ye'ehal*, He camped/made a tent. He did not settle. Concerning his 26 years in Plishtim, the Torah writes *Va'yagar*, He sojourned. It was a temporary dwelling. He would not settle in this world. He had time to settle when he achieved his eternal rest. The first time the word *toshav*, settler, is used concerning Avraham is when he sought a place to designate as Sarah *Imeinu's* final resting place. Regarding Yitzchak, the Torah used *gur*, sojourner, not settler.

Thus, Chazal sense in the use of the word va'yeishev — in contrast to his forbears' migurei — a change in attitude, but they never gave any thought or value to their physical/material accoutrements. Material possessions were meaningless to them, because they were just "passing through" this world. Yaakov Avinu, however, indicated that he would like to settle and spend his day learning and serving Hashem without all of the challenges that had plagued him until now. He was willing to become a toshav. This would have been acceptable, but Hashem wanted to see how Yaakov

would handle the challenge of settling down. Soon after, we see Yaakov demonstrating his partiality to Yosef by giving him a multicoloured tunic. Why did he give the son whom he was singling out from all of the others a physical/material gift? He could have given Yosef a spiritual gift. Why did he pick a kesones pasim? When the physical/material have value, then we have cause for concern. (We have no question that profound esoteric reasons motivated Yaakov Avinu's decision to give Yosef the kesones pasim and material value was clearly not one of them. On the surface, however, it appears that the Patriarch gave his favourite son a material gift which provoked even greater envy and animus in the family.)

I vividly remember an incident that left an indelible impression on me. While I ordinarily do not mention names in a story, this time I will, and may it be a merit for the individual. Across the street from the Hebrew Academy of Cleveland was a butcher's shop owned by Mr. Leo Israel, a Holocaust survivor who worked very hard to support his family. His greatest pride in life was his daughter and her husband, Rabbi and Mrs. Yochanan Greenwald, who were both outstanding educators at Yavne High School for Girls. Mr. Israel's greatest nachas was to watch his grandchildren go to school. It meant the world to him. I would stop by every few days and shmuess with him. One day he told me that his grandson, Dovie, was starting to learn Mishnayos. He was so excited. I said, "Mr. Israel, buy him a set of Mishnayos." Two days later, as I walked by the store, he called me in and said, "Rabbi Scheinbaum, kimt arein, come in." I came in and, with great dexterity, he lifted a heavy box. With glistening eyes and a beaming smile from one end of his face to the other, he showed me a set of Yachin U'Boaz Mishnayos. Not a Segway, a Gameboy, a scooter, but a Mishnayos. This was his greatest pride. Yehi Zichro Baruch.

וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו ... וישנאו אתו ... ויקנאו בו אחיו

Now Yisrael loved Yosef more than all of his sons since he was a child of his old age... so they hated him ... so his brothers were jealous of him. (37:3,4,11)

The controversy that ensued between Yosef and his brothers was much deeper than sibling rivalry. Certainly, it was understandable that their father favoured the son born to Rachel Imeinu after years of barrenness. Yosef was an exceptional young man who studied Torah with his father and had much in common with him. Under normal circumstances, they would have overlooked their father's love for Yosef, but they felt that Yosef was a rodef, pursuer, who was bent on destroying them and assuming their spiritual position. They simply could not ignore this. Nonetheless, we wonder how the brothers questioned the daas Torah, wisdom derived from the Torah, of their father, Yaakov Avinu. Once Yaakov determined that Yosef should be treated royally, it became his p'sak, halachic decision. He honoured Yosef with the kesones pasim, multicoloured tunic, as a sign of his favoured status. As such, the brothers should have accepted Yosef's authority. To respond with animus was non Torah-like. Indeed, everything that Yosef did became a justification for their hatred.

Hebrew Academy of Cleveland

 $Dedicated \ to \ the \ memory \ of \ Ellis \ Goldberg \ z''l \ publisher \ and \ distributor \ of \ the \ worldwide \ edition \ of \ Peninim$

Some commentators suggest that the brothers actually were prepared to tow the line and accept Yosef. It was Yosef's flamboyant behaviour that prevented the realisation of this acceptance. Rashi notes Yosef's involvement in enhancing his physical appearance. This was not appropriate behaviour for the one whom the Patriarch designated to have special status. With status comes responsibility. Yosef was not acting responsibly. Furthermore, his negative reports to their father concerning his brothers' behaviour and lack of adherence to Torah law certainly did not endear him to them. Despite all this, we would be hard-pressed to look so askance at Yosef to the point that his life would have no value. In other words, such hatred that would generate a ruling of execution is unusual — especially for such spiritually exalted and morally refined men as Yaakov's sons. Apparently, Yaakov saw greatness in Yosef. Why did they not agree with their father?

The answer lies in the words, *Va'yikanu bo echav*, "His brothers were jealous of him." Jealousy blinds a person. A jealous person sees what he wants to see. Clarity of vision, lucid perspective, becomes blurred when viewed through a lens tainted with jealousy. What was once clear becomes absurd. What was straight suddenly becomes crooked. The situation has not changed. His vision has become distorted. Jealousy engulfs a person like a wall that is impenetrable. He is unable to hear anything positive about the other person. His heart is unable to feel compassion towards him. His mind is unable to cognitively see him in a positive light. The jealous person is cursed – self-cursed. The brothers could neither hear nor see anything positive concerning Yosef. They were jealous.

The *Pele Yoetz* writes that the *yetzer hora*, evil inclination, attempts to convince a person that no other can compete with him in wisdom and good deeds. He is in a class all to himself. Therefore, when he discovers someone else who is either on a level with him or better than he is, he becomes obsessed and filled with envy, to the point that he cannot function until he is back on top in a class to himself. One might think that the best way to circumvent envy is to eradicate honour, such that people are treated the same regardless of position, financial standing, pedigree, etc. They attempted to do this in the city of Lodz, Poland. *Baruch Hashem*, they were blessed with a wise, holy *Rav, Horav Eliyahu Chaim Meisel, zl*, who showed them the fallacy of this approach.

The main *shul* in which the *Rav davened* had a procedure for the disbursement of *aliyos*, being called up to the Torah on *Shabbos*. The *Rav* always had *Shlishi*, the third *aliyah*. *Shishi*, the sixth *aliyah*, went to a *Dayan* or a distinguished, learned member of the *kehillah*, congregation. *Maftir*, the closing *aliyah*, was designated for a *chassan* whose wedding would take place in the coming week or someone who had *yahrzeit*, celebrating the anniversary of the passing of a parent.

The other *aliyos* were allocated to members of the congregation. The position of *gabbai*, the one who handed out the *aliyos*, was not an easy one. Often more than one *chassan* or *yahrzeit* sought *aliyos*, and distinguished guests were always visiting. It became a challenge to satisfy everyone. In addition to the usual demands placed upon the shoulders of the *gabbai*, the issue was exacerbated when one of the members, who was by nature a boor, uncouth and vulgar, became very wealthy. With his new-found wealth, he purchased a wardrobe fit for a king. He insisted on changing his seat in *shul* from the back to the *mizrach*, up front on the eastern wall (a place reserved for *rabbanim* and the most distinguished members of the community). He flaunted his wealth and spent it in an effort to arrogate himself over others.

One *Shabbos*, he walked over to the *gabbai* and announced, "Today is my birthday. I insist on an honourable *aliyah*, befitting my station in life." The *gabbai* replied respectfully, "*Mazal tov* on your birthday. May you live a long, healthy life. I am sorry to inform you, however, that there are no "honourable" (the *gabbai*

knew exactly what this boor wanted) aliyos remaining. It is a busy Shabbos with a few yahrzeits and chassanim." In his coarse manner, the fellow countered, "Heaven help you if you shame me in front of the congregation! I expect no less than shishi (the aliyah reserved for the Dayan)." The gabbai did not respond, because one does not debate an oaf. He went about his business, and he proceeded to call the fellow to the Torah for chamishi, the fifth aliyah. (It is important to emphasise that in a kehillah such as Lodz, which was a premier Jewish community, every aliyah was honourable.)

Hearing his name and noticing that he had not received the *aliyah* that he had demanded, the man seethed. He walked up slowly to the lectern, and, with fire in his eyes, walked over to the *gabbai*, raised his hand, and slapped him forcefully across the face! The *shul* was in an uproar. Men were outraged. The *gabbai* was a highly respected member of the community. To be so denigrated just for doing his job was contemptible. It took some time for the *shul* decorum to return to normal. (I assume the offender stormed out of the *shul*. Such people never remain long enough to face the music. They leave that to their subordinates.)

On *Motzoei Shabbos*, the *gabbaim* (there was more than one) came over to *Rav* Eliyahu Chaim's home to plead their case. Something had to be done to ensure that never again would such an outrage occur in their shul. "Do you have a plan?" the *Rav* asked. "Yes," they replied. "We have an idea about how to prevent this travesty from ever occurring again. We think that all *aliyos* should be the same except for the *Rav's shlishi*. All other *aliyos* would be given out based on need – not honour."

The Rav listened and contemplated. Finally, he spoke: "It is frightening that people come to shul for the purpose of receiving honour, but it is even more frightening if they cease to seek honour in the shul." The gabbaim stared at the Rav dumbfounded. They were not sure to what he was alluding.

"There is no question," the *Rav* began, "that the pursuit of honour is disgraceful, especially if it leads to slapping the *gabbai* out of anger. Sadly, however, we are all in one way or another subject to the pursuit of honour. One wants an *aliyah*; another wants a front seat; yet another seeks a title or an award. If we do not give people honour in the *shul*, they will seek it elsewhere, in places where it is inappropriate for a Jew to enter. Better we should contend with such issues in the *shul* than have it 'farmed out' to places of disgrace."

This was the perspective of a gadol.

והבור ריק אין בו מים

The pit was empty; no water was in it. (37:24)

Rashi comments: There was no water in the pit, but there were serpents and scorpions in it. Horav Elyakim Schlessinger, Shlita explains the halachic ramifications that vary between a pit filled with water and one filled with poisonous serpents and scorpions. It was Reuven who suggested that rather than take action outright against Yosef, they should put him into a pit. Had there been water in the pit, it would not be a direct act of murder. Throwing Yosef into a pit filled with poisonous creatures, however, is no different than tying a person up and placing him in front of a lion, which the Rambam rules is active murder. In any event, Yosef was going to die.

Rav Schlessinger explains that the brothers were certain that Yosef's righteousness would protect him from the poisonous creatures. This is consistent with Ramban's opinion (Parshas Bechukosai) that animals can strike a human being only if he is tainted by sin. A tzaddik, righteous person, reigns over animals. The brothers were well aware that Yosef was without sin. Thus, even though serpents and scorpions were in the pit, the brothers would not be halachically liable for active murder. What about Yosef starving to death? Ramban posits that causing starvation is also not

Peninim is published by Peninim Publications in conjunction with the Hebrew Academy of Cleveland ©2020 All Rights Reserved by Rabbi A. L. Scheinbaum Sponsorship - e-mail: peninim@dvar.info

considered active murder. Thus, it is not punishable by a *Bais Din*, Jewish Court of Law.

A powerful, frightening lesson can be derived from this. Although they knew that Yosef was a *tzaddik* who had no sin, they nonetheless ruled that he was a *rodef*, pursuer, who was liable for the death penalty. Why? He was misguided in his belief and, thus, harmful to the future of *Klal Yisrael*. If one's *shitah*, ideology/judgment, opinion is flawed, misguided, then he presents a grave danger to his followers – especially if he is righteous. At times, innocence and *naiveté* can sully one's outlook in such a manner that it catalyses harmful decisions.

ויכר יהודה ... ויכר המטה האלה ... ויכר יהודה ותאמר בכר נא למי החתמת ויאמר צדהה ממני

And she said, "Identify, if you please, whose are this seal, this wrap and this staff." Yehuda recognised and he said, "She is right. It is from me." (38:25,26)

Yehudah and Tamar were progenitors of Malchus Bais David, the Davidic dynasty, and Moshiach Tziddkeinu, who descends from it. When one peruses the story of Yehudah's encounter with Tamar: how Tamar was prepared to die rather than shame Yehudah; and Yehudah's ultimate public confession despite the humiliation that would ensue, we see that the entire incident revolves around the middah, character trait, of bushah, shame. Tamar refused to shame Yehudah, because she understood that if word would get out that someone of his spiritual distinction was involved in a less-thanlicit affair, it would humiliate not only him, but also what he represented. When Yehudah became aware that he was the one whom Tamar was protecting, he declared Tzadkah mimeni, "She is right. It is from me," and he was prepared to accept whatever humiliation would ensue. The obvious question is: Tamar was willing to die, thus snuffing out the lives of three souls. Yehudah is lauded for coming forward and chancing public humiliation. What about the three lives that would otherwise die? Shame is a terrible chastisement to have to endure, but certainly the lives of three innocent souls should take precedence. Why all the accolades?

Horav Eliyahu Svei, zl, derives from here that the power of shame is overwhelming and serves as a powerful deterrent. Public censure, embarrassment, disgrace, destroys people. They will do anything to spare themselves and their family from the pain of disgrace. Yehudah overcame his fear of shame, because, as Chazal (Targum Yonasan ben Uziel) teach, Yehudah weighed the temporary shame experienced in this world against the eternal shame of Olam Habba, and he decided that he would rather endure the fleeting disgrace in this world. Apparently, it was not an issue of the three lives that prompted his decision to confess, but his fear of eternal shame. Tamar understood the effect that shame has on a person, and she was not prepared to hurt Yehudah in such a manner.

We have no idea of the everlasting emotional pain that we cause when we embarrass someone. We live in a time when self-righteous zealots feel that it is necessary to expose every indiscretion of their antagonist — without sensitivity to the lifelong anguish they cause for him, his wife and children. These zealots feel that they are expunging the evil from their respective communities when, in fact, they are committing character assassination in its most ignominious form. I would simply call it murder, because that is what it is. Sadly, these holy men will find some way to justify their unholy actions, because, after all, they are holy. Tamar feared shaming Yehudah, and Yehudah feared shame. Tamar left the decision up to Yehudah, who, as a result of his decision, became the progenitor of *Malchus Bais David* and *Moshiach*.

Shame is a powerful deterrent, as demonstrated by the following story. The *Noda B'Yehudah*, *Horav Yechezkel Landau*, *zl*, was *Rav* of Prague and one of our most distinguished *gedolim*. His daughter married *Horav* Yosef, zl, *Rav* of Posen. It is related that when the *Noda B'Yehudah* would address his son-in-law in learning,

his entire being would shake out of fear of his son-in-law's wisdom. The respect and admiration that the *Noda B'Yehuda* had for the *Rav* of Posen was extraordinary, but this is in keeping with the fact that the *Rav* of Posen was an unusual *talmid chacham*, Torah scholar.

Sadly, the *Noda B'Yehudah's* warm feelings for his son-in-law were not emulated by his daughter, who publicly treated her husband with contempt. She would shame him, using painful barbs to disgrace him in front of his peers. She would enter a meeting of rabbinic leaders and publicly excoriate him in the most denigrating terms. The people were prepared to quiet her, but their *Rav* asked them to ignore what she said and to show her the deference that she deserved as the *Rebbetzin. Rav* Yosef swallowed his pride and never once responded to his wife's mortifying remarks. While no one opened their mouth to the *Rebbetzin*, they did not give her the time of day. She was definitely not one of the community's favourite people.

Rav Yosef passed away in the month of Adar, 1801. The community came to pay their respects to their beloved Rav whose body, wrapped in a white sheet, was laying on the ground as the Chevra Kaddisha recited Tehillim near it. Suddenly, his widow, the Rebbetzin who all those years had belittled him in public, and, as a result, became the community's least favourite person, entered the room in the presence of the most distinguished members of the community.

"Rav Yosef! Confess before the members of the community that it was you who insisted that I humiliate you in public. It was not because I was a bad person or because I did not care for you; you know that this is not true. When we first agreed to marry, you made me promise to act in such an unseemly manner because you were afraid of falling into the abyss of arrogance. Against my will, I accepted your demand, because I am an ishah k'sherah, a ritually fit and decent woman, who carries out the will of her husband. Who more than I knows that the foolishness that I said about you was untrue?! I know that you were a holy, righteous man!" When she concluded her declaration, everyone in attendance observed that the head of the deceased moved as if in agreement with the Rebbetzin.

Exclusive of what we learn concerning the *middah* of *bushah*, we derive a powerful lesson concerning how far a holy man went to prevent himself from becoming arrogant, and the level of devotion of his *Rebbetzin* to carry out his will, even at the expense of her own popularity and esteem.

Va'ani Tefillah

הקל ישועתנו ועזרתנו סלה Ha'Keil Yeshuaseinu v'Ezraseinu Selah. O G-d our Savior and Helper forever:

Yeshuah - Savior, and Ezrah - Helper, are not the same. A savior saves in such a manner that the afflicted, persecuted and troubled subject sees an end to his troubles and pain. A helper does not eradicate the trouble, but rather, comforts and cares for the subject. Thus, he alleviates some of the pain and makes the rest somewhat bearable and with the hope that good will come out of it. This, explains Horav Shimon Schwab, zl, is the meaning of the above phrase. To the one who recuperates from his illness, who is released from pain and suffering, who sees the light at the end of the tunnel, Hashem is his Savior. Some people, however, experience no alleviation of their pain, no diminishing of their troubles. These people are relegated to suffering until the end. To them, Hashem is their Helper, Who purifies them and grants them a special place in the World to Come. They realise that their suffering is part of a process, a process that will allow them to achieve everlasting bliss in Olam Habba.

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / e-mail: peninim@dvar.info

Fear

<u>וישב יעקב בארץ מגורי " 37:1 "וישב יעקב בארץ מגורי " 37:1 "</u>

"Yaakov settled in the Land of his father's sojourning, in

the Land of Kna'an." Rashi tells us that Yaakov sought to live in tranquility, and this caused Yaakov to have to deal with the horror of having his precious son, Yosef, be taken from him. What is the connection between Yaakov seeking tranquility, and the miracle of Chanukah?

Immediately before this the Torah says, "ואלה המלכים" – These are the kings who reigned in the land of Edom, and here it says, "וְשׁבּ יעקב" – "And Yaakov settled." This is analogous to one who was walking on the road and he saw a pack of dogs and was afraid of them, so he sat down among them. Similarly, once Yaakov Avinu saw Eisav and his chieftains he became afraid of them, so he settled among them. (בראשית רבה)

It is known that the holy Neshomos of Klal Yisroel are from the side of Ahavah, love for Hakodosh Boruch Hu, while the lifeline of the other nations of the world come from the side of Yirah, fear. This Yirah that the other nations of the world have is considered an inferior fear, as it is fear from the Sitra Achara. There are Neshomos Kedoshos of Klal Yisroel who serve Hakodosh Boruch Hu through Yirah, as we know that the root of the Avodah of Yitzchok Avinu was through Yirah, and this type of Yirah is an elevated Yirah. One who finds himself only in a position of the Yirah, must seek to elevate himself to the higher form of Yirah. Yaakov had a great fear of Lavan, and he took that Yirah and attached himself to Hakodosh Boruch Hu with that Yirah - he achieved the higher level of Yirah, and with that he was able to overpower the Koach of Lavan. Bereishis 31:42 "ופחד יצחק היה לי" – Yaakov was telling Lavan that he withstood his power for he took his fear of Lavan and transferred it into the fear of his father, Yitzchok, the Yirah of Hakodosh Boruch Hu, the elevated Yirah. The same thing happened when Yaakov had a fear of Eisav, as the Posuk says, "וישב יעקב בארץ מגורי אביו – That Yaakov infused himself with the Yirah of Hakodosh Boruch Hu, like that of his father, in order to overcome his fear of Eisav. As the Rebbe from Lublin says that the word, "מגורי" is from a Loshon of the Posuk in Bamidbar 22:3 "ויגר מואב" - A Loshon of Yirah. One must beseech Hakodosh Boruch Hu for Rachamim from the King Above, and that will help bring the Yirah of Hakodosh Boruch Hu upon him. Yaakov brought forth that Yiras Shomayim from his father, as the Gematria of יעקב and יעקב together is equal to 390, which is the same Gematria as "שמים" – alluding to Yiras Shomayim. On Chanukah it

is apparent how the wicked people attempted to wipe out the Kedusha of Klal Yisroel. Through Yirah, the Chashmona'im were able to break their power, and a great miracle occurred for Klal Yisroel through the Kohanim. בהן spelled out in in its full form "ן"ף, ה"ה, מ"ן", "is equal to 216, which is the same Gematria as "סרון." For it was through the אוכן לא היי היי שמון. "The Midah of Yirah, that Klal Yisroel were able to be victorious over their enemies. The miracle also occurred through "שמון" —the Gematria of 390, the same Gematria as the word, "שמום" — alluding to מבעלזא מהר"ש).

The Medrash in 84:3 says that when the righteous seek to live in tranquility in this world, the Satan comes to antagonize them and says that it should be enough that they live in tranquility in Olam Habah. This is what happened with Yaakov, and because he sought tranquility the incident with Yosef occurred. This Medrash needs explanation, for what is wrong with Yaakov seeking to live a life of tranquility, sitting in the tent of Torah under the shade of the Shechina? The Avodah of Avrohom Avinu was that he accepted upon himself to publicize the Name of Hakodosh Boruch Hu throughout the world, and to inform the world that there is a Master of the castle. There is a Creator who created the entire world and everything in it, and Who continues to run the world at all times. It is Hs alone Who crafted everything, and runs the world. This is the intention of the Posuk in Parshas Lech Lecha 12:8, "יוקרא בשם ד" as the Ramban explains. Regarding Yitzchok, the Torah also says in 26:25 "ייקרא בשם ד" – for Yitzchok's Avodah was a continuation of his father Avrohom, and he also sought to make the Name of Hakodosh Boruch Hu common to the people of this world. Yaakov too, followed this route of his father and grandfather, and when he was in Shechem and built altars, the Posuk says, (33:20) " ויצב שם מזבח, ויקרא לו א-ל אלקי ישראל" – "He set up an altar there, and he called it, 'G-d is the G-d of Israel." His purpose was also to make the name of Hashem, be known. However, when he came to the "ארץ מגורי אביו – the Land of his father's sojourning, he decided to cut back on his previous Avodah of making Hashem's Name known to all, and that he would focus on his building his household and the Chinuch of his sons and daughters. He would not worry anymore about making Hashem's Name spread. "ביקש "יעקב לישב בשלוה" - Yaakov sought to dwell in peace, without any concern of spreading the Name of Hashem. This caused a Kitrug against him, for he still had the responsibility of being Mekadesh Shem Shomayim to the masses, as his fathers did. Therefore, the incident occurred where Yosef was sold to

Mitzrayim, which ultimately caused Yaakov and his sons to all go down to Mitzrayim, and there was a Kiyum of what it says in Devorim 28:10 "וראו כל עמי הארץ כי שם ד' נקרא עליך" – all of the people of the lands saw that the Name of Hashem was proclaimed upon them, and the Kovod of Shomayim was revealed to the world, and His Name was sanctified to the masses (through the Makkos and the splitting of the Yam Suf he was revealed to the entire world, and His Name became publicized throughout the world). (מעין בית השואבה)

The Parshah of the brothers selling Yosef Hatzaddik is usually Lained on Chanukah because in the days of the Yivanim, there was great Kitrug against Klal Yisroel for the sale of Yosef. The Gematria of אנטיוכס – the general of the Yivanim is the same Gematria as קסוי. ימקות).

It says in the יסוד ושורש והעבודה in the name of the Zohar Chodosh that when the Posuk says, "אלה מועדי ד" is a Remez to the Yom Tov of Chanukah. The Gematria of the word, "אלה" is 36, corresponding to the 36 Neiros we light on Chanukah. Chanukah occurs after the 24th day of the month (Chanukah begins on the 25th of Kislev) K'neged, "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" (there are a total of 24 letters in these words - so we continue the count and begin Chanukah on the 25th). The 25th of Kislev is also K'neged the 25 letters of the Posuk of שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד. With this we can understand the words of the B'nei Yissoschor who says that the Yom Tov of Chanukah can save one from Gehinom, as it says in Brochos 15b that one who is careful with the Mitzvah of Krias Shema has Gehinom cooled off for him. (יצב אברהם)

A Tzaddik needs to have a Hashpa'ah on those around him. The goal of a Yid is to bring about Kovod Shomayim in this world. The more he makes the Name of Hashem great, the more he is fulfilling his Tafkid. While one must first begin with himself, then his family, and then the rest of Klal Yisroel - one must never cease to work at it. One must believe that Hakodosh Boruch Hu is אחד, and everything is from Hashem. Hakodosh Boruch Hu is the Melech of the world, and one must accept the Ol Malchus of the Ribbono Shel Olam. If one does this properly, his job is never complete. The Yom Tov of Chanukah is about פרסומי ניסא – letting the world know about the miracles of Hashem. The more פרסומי ניסא we bring about, the more we are showing our acceptance of the Ol Malchus Shomayim. Let us use the holy Yom Tov of Chanukah to strengthen ourselves in being Mekabel upon ourselves Ol Malchus Shomayim, and if we do so, we will certainly be Zoche to see miracles - with the coming of !במהרה בימינו אמן – משיח

For questions, comments, to purchase the Sefer "Parshah Psheti", or to receive a free weekly Dvar Toroh on the Parsha-Please email: ParshaPshetel@gmail.com Thank you, Y. Schechte

Volume 23 – Issue 9

The greatest gift you can give someone is one that will last forever.

Print, e-mail, and share Migdal Ohr with others.

You'll be glad you did. E-mail 'Subscribe' to info@JewishSpeechWriter.com

©2020 - J. Gewirtz

A publication dedicated to Harbotzas Torah

This issue sponsored לע"ג ר' מאיר בן ר' משה טובי' זצ"ל Mr. Meier Grabie zt"l

Like the neiros of Chanuka, he cast a warm glow while remaining humbly quiet; not looking for attention, just focused on serving his Creator. נפטר כ"ז כסלו תשע"ה

שבת Zmanim for

Wesley Hills, NY הדלקת נרות שבת 4:09 -4:27 -שקיעה זק"ש מ"א 8:47 -9:31 -זק"שׁ גר"א 10:17 -סוף זמן תפילה 4:27 -שקיעה 5:14* -צאת הכוכבים 5:49 -72 צאת

Tuesday 4:51:02 AM מולד טבת Rosh Chodesh is Wednesday Times courtesy of MyZmanim.com and EzrasTorah.org

Now You Know!

When Yosef told Yaakov Avinu of the things that the brothers did wrong, in every case, he was mistaken. He had misjudged the situation and come to the wrong conclusion.

For example, he saw them cut the tail off of a sheep, and assumed they planned to eat it, thus violating the prohibition of aiver min hachai, taking a limb from a live animal. He didn't realize that it was a healing technique used by Arab shepherds.

Rashi says that in each case, he suffered for his false accusations. When the brothers dipped the coat in blood, they properly slaughtered the goat. This went against Yosef's assumption that they would eat from a live animal and was used to disguise what really happened to him.

On Chanuka, one would rightly have assumed that the Maccabees would be unsuccessful, or that the oil would run out after one day. Yet, these things did not occur because Hashem had a different thought on the matter.

We should always remain open to the possibility that there is an alternative we haven't considered and in that way will avoid suffering consequences of our narrowed minds and fields of view. Better to light a candle and let the darkness be expelled from every corner.

Thought of the week: When you judge a book by its cover you end up missing out on the whole story.

"ויאמר אליהם: שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי." (בראשית לזגו)

"And he said to them: Please listen to this dream that I dreamed." (Gen. 37:6)

Yosef was not a fool. The Torah describes him as a 'ben zekunim,' a wise son. If he knew that his brothers were jealous and hated him, why antagonize them? When he told them he had a great dream, they despised him. What is the point of pushing the issue and urging them to hear more of what was upsetting them?

Numerous commentaries approach this question with the perspective that this dream was a prophecy which the brothers needed to hear. One explanation is that since they would one day be at Yosef's mercy, they should get on his good side now. R' Yehuda Henkin interestingly points out that they were shepherds. A dream about farming would be unusual, hence Yosef pointed to it as a marker of truth.

However, even as a prophecy, which later prophets had to rebuke the Jews to listen to, it seems that his urgent request that they listen would only stir up more ill will and harsh feelings. Why would he do this if he understood the repercussions?

The Ohr Hachaim discusses the conversation in light of the Gemara in Brachos which relates to the interpretation of dreams. There, a person who has a dream is advised to have it interpreted in a positive way. The dream's power lies in the interpretation and the way a dream is explained will cause future results. One of the requirements is that it be the day he awakens from the dream, which is why Yosef was so insistent that they listen to him at that moment. But what the Ohr Hachaim also points out shows us the true wisdom behind Yosef's actions.

As we said, dreams follow the interpretation. One who wishes a favorable one will retell the dream to someone who loves him and wants the best for him. Despite this, Yosef wanted to tell the dream to his brothers, who openly despised him!

What Yosef was doing here was making a tremendously powerful statement. He was telling his brothers, "I love you, even though you don't realize it." When he'd gone to their father with reports about their behavior, it was with the best of intentions, so that they could improve and be the best people they could be. But they didn't see that.

When he asked them to listen to the dream, it was so they would realize that he trusted them to love him and look for his best interests too. He made himself vulnerable to show them his true feelings towards them. [He did this later, as well, when he revealed himself to them. To avoid their embarrassment, he sent all his servants out of the room, though he was putting himself at risk.]

Had the brothers considered this, they would have seen that it was not Yosef's ego that fueled the dreams, but that they were a message for all of them from Hashem. Sadly, they couldn't appreciate the depth of his gesture, and our nation paid the price dearly.

A little boy was holding two apples, one in each hand. His mother came in and softly asked her son with a smile: "Darling, could Mommy have one of your apples?"

The boy looked up at his mom for a few seconds, and then he quickly bit into each apple.

The mother felt the smile on her face freeze, as she tried hard not to reveal her disappointment in her son's failure to share.

But then, the boy handed one of his bitten apples to his mom with a huge, loving smile and said: "Here, Mommy. Take this one. It's sweeter."

No matter who you are, how experienced you are, and how knowledgeable you think you are, be careful. What you see may not be the reality.

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR \$360

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opporuntity to sponsor weekly Divrei Torah.

The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, l'eiluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

שיהיו לך ילדים. אתה לא אומר: ייאם אתה רוצה שלא יהיו לי ילדים גם אני לא רוצהיי, כי זה לא נכון – ה' יתברך רוצה שיהיו לך ילדים!

אתה לא אומר: ייאם אתה רוצה שלא יהיה לי זיווג גם אני רוצהיי – לא! כי הי רוצה שיהיה לך זיווג!

אלא אתה אומר תודה שהתעכב לי הזיווג עד היום, ותודה שעדיין מתעכב. וכל זמן שאתה רוצה שעדיין יתעכב לי – זה מה שאתה רוצה! אני גם רוצה!

וחשוב מאוד לדעת את זה! ה' יתברך רוצה שאתה תהיה בריא, ושיהיה לך כל טוב! לעת עתה יש לך איזה שהם כאבים! אתה צריך להגיד: "רבונו של עולם, אתה רוצה שיהיו לי כאבים! גם אני רוצה! כי מה שאתה רוצה בשבילי זה הכי טוב בשבילי!". וזה לא שה' רוצה שיהיו לך כאבים תמיד, רק עכשיו! לעת עתה הוא רוצה שיהיו לך כאבים. לא תמיד! חס ושלום! ה' רוצה שתהיה בריא, ושמח והכל. רק שלעת עתה הוא רוצה שתעבור מה שאתה עובר, להטיב לך.

כשאדם מגיע לדעת הזו, להגיד לקב״ה: ״מה שאתה רוצה אני רוצה!״, על הווה, על מה שקורה איתו עכשיו, ואומר תודה: ״מה שאתה רוצה גם אני רוצה ואני אומר לך תודה מכל הלב! כי אני יודע שזה לטובתי! אני יודע את זה!״. אומר רבי נתן שבוודאי היו מתבטלים כל הצרות!

וזה מה שצריכים להתפלל, שנקבל את האור של חנוכה, כי זה האור של חנוכה, האור של התודה.

ולמה אתה עדיין לא זוכה להגיד תודה כמו שצריך כי עדיין יש איזה עוון מסוים שמסתיר לך את האור, אתה לא רואה את האור של האמונה, האור שהכל טוב.

ויוצא לפי התורה שלמדנו היום, תורה זי חלק שני, אדם שרוצה לבוא ולהגיד תודה על זה שאין לו זיווג או כל סוג אחר של ייסורים, צריך לבוא ולהגיד: "ירבונו של עולם, תסלח לי על כל מה שחטאתי ופשעתי, תסלח לי! שאני אזכה לקבל את האור של התודה! את האמונה ואת הדעת שאתה אוהב אותי!".

שאדם צריך לבקש מה' סליחה, על כל החטאים, העוונות והפשעים, שהם למעשה מסתירים לו את האור, לראות שהכל טוב, ושאין רע בעולם!

אדם יבקש: ייתסלח לי, תמחל לי, תכפר לי, על כל מה שחטאתי עוויתי ופשעתי, תמחל לי! לא זכיתי לפעול ביום הכיפורים, עכשיו תמחל לי! בחסד חינם! ואז תתן לי את הדעת שאתה אוהב אותי! ומה שאתה רוצה, מה שעבר עליי עד עכשיו, גם אני רוצה הקבייה!...יי

תמיד לזכור, הירוצהי של הקבייה, שאנחנו אומרים ימה שאתה רוצה גם אני רוצה', זה רק מה שהיה עד הרגע הזה ואולי עוד קצת הי רוצה עדיין משהו יתעכב, אבל לא לנצח! בשום אופן לא! כי הרצון האמיתי של הי יתברך רק לתת טוב לכולם ורק לתת שפע לכולם! רק טוב!

וכשאדם זוכה ומגיע לדעת הזו ולאמונה הזו, להגיד שהכל טוב, זה לבד בונה את הכלי, אפילו שהיה לו איזה עוון שבגלל אותו עוון התעכב לו מה שהתעכב, הדעת הזו והאמונה הזו, שאדם זוכה ואומר לקב"ה: 'מה שאתה רוצה גם אני רוצה', זה בונה לו את הכלי לקבל כל שפע טוב, ברוחניות ובגשמיות.

וזה מה שאמר רבי נתן שאם היו כולם נותנים שבח והודיה תמיד להי יתברך בין על הטוב, בין על הרע, בוודאי היו מתבטלים כל הצרות וכל הגלויות, לגמרי, וכבר הייתה גאולה שלמה.

נו, בבקשה, אתם רוצים גאולה שלמה! צריכים את האור של חנוכה. לסיכום:

צריכים לבקש מהי סליחה, ועל ידי זה זוכים לדעת שהי אוהב אותך, ואז אדם זוכה עם הדעת הזו להגיד לקבייה: יימה שאתה רוצה גם אני רוצהיי, ולהגיד תודה מכל הלב, וזהו, יתבטלו כל הצרות ויבוא המשיח אמן כן יהי רצוו

העלון

לכבוד נשמתו הטהורה והקדושה של הצדיק הקדוש אדוננו מורנו ורבנו נחמן בן <u>פיגא זיע"א.</u>

<u>וכן לעילוי נשמת הצדיק הקדוש רבי יהודה זאב בן רבי יחיאל צבי ע"ה</u>

וכן לעילוי נשמת חברינו היקרים ארז בן דליה ע"ה ובועז בן רומיה ע"ה וכן לעילוי נשמת פערל בת ר' מאיר ע"ה וכן לעילוי נשמת שלמה בן נעמה ע"ה בתוך שאר כל נפטרי ישראל

ולהבדיל לרפואה שלמה של משה בן אידה שיחיה וכן לרפואה שלמה והצלחה של בת שבע בת ימימה שתחיה וכן לרפואה שלמה וחזרה בתשובה שלמה בלי ייסורים של כל בני ובנות ישראל בארץ ובעולם

וכן להצלחת כל התורמים והתורמות ברוחניות ובגשמיות.

להצלחה ושמירה וכל הישועות בחסד וברחמים בלי שום ייסורים של נתן בן ראובן

לתרומות:0527161619

elitzur424@gmail.com לקבלת העלון במייל:

. לעילוי נשמת יפה בת גולסטאן ע"ה

<u>וכן לעילוי נשמת ימנה בת אסתר ע"ה</u>

לעילוי נשמת ניסים בן אלגרה ע"ה. לעילוי נשמת שרה בת יהודית אדית. לעילוי נשמת יוסף חיים בן אברהם ע"ה.

להזמנת הספרים, חוברות ודיסקים של מורנו הרב שלום ארוש שליט"א:

0522240696

<u>לשמיעת שידור זה בשידור חוזר</u>

ושיעורים נוספים

בקו האמונה [שלוחה 4] : 026444250

להרשמה לקבלת צינתוק בכל פעם שמתקיים שידור חי יש להקיש על המקש 9 בכניסה לקו

גם האמונה שהכל לטובה כל אחד מחויב להגיע לאמונה הזו.

ולכן, עכשיו כשלמדנו קודם את העניין של יסלח נא' וחנוכה, שעל ידי זה זוכים לקדושה ולאור של בית המקדש. עכשיו נוכל להבין כמה צריכים באמת להתחנן לפני בורא עולם שנזכה לקבל את האור של חנוכה! שרק נלך עם תודות והודיות, ורק נשיר לה' שירים! לכן בשמונת ימי חנוכה אומרים בכל יום משמונת הימים הלל השלם. מה שאפילו בשישה ימים של חול המועד פסח לא אומרים, כי אז אומרים הלל בדילוג. ובחנוכה – כל שמונת הימים אומרים הלל השלם.

כי זה העניין של חנוכה – להודות! לשיר ולזמר להי.

לכן כשמדליקים נרות חנוכה זה לא רק לבוא, להדליק את הנרות וזה הכל. לא. אצלנו לוקח ממש המון זמן הדלקת נרות חנוכה. עם כל הפסוקים שאומרים והשירים ששרים זה לוקח לנו מינימום חצי שעה, אם לא יותר. כי שרים ממש המון המון שירים, מה שמתוקן לשיר בכל יום אחרי שמדליקים נרות חנוכה. כי אדם צריך שתהיה לו עבודה, במיוחד בחנוכה, להודות והלל להי יתברך. וגם מעכשיו עד חנוכה, כל אחד צריך להתפלל: "רבונו של עולם, תמחל לי על כל מה שחטאתי עוויתי ופשעתי לפניך, כי אולי ביום הכיפורים לא זכיתי לפעול מספיק בבקשת יסלח נאי, לכן אני מבקש שתסלח לי עכשיו, שאני אזכה לכן אני לקבל את האור של חנוכה".

אל תשכחו מה כתב רבי נתן מברסלב לעניין של תודה והודאה, ממש חייבים עכשיו להזכיר את זה – "אם היו כולם נותנים שבח והודיה תמיד לה' יתברך בין על הטוב בין על הרע בוודאי היו מתבטלים כל הצרות וכל הגלויות לגמרי וכבר הייתה גאולה שלמה". מישהו שאל אותי היום, הוא אמר שיש מקומות שכתוב שכן יש צרות, ואמר שהתודה לא תמיד מועילה.

וכל הדיבורים האלו הם תוצאה של חוסר אמונה, שאדם אין לו אמונה. כל מי שהתודה לא הועילה לו – כי הוא לא מאמין! הוא לא מאמין!

ומה הוא צריך להאמין! שהי אוהב אותו!
כי אם אתה מאמין שהי אוהב אותך! אוהב
אותך! ממש! אז מה שעובר עליך, אתה אומר
אין! אני יודע שהי אוהב אותי! יודע את זה!
ומה הסימן שאתה יודע! כשאתה אומר להי
יתברך: "זה מה שאתה רוצה שיהיה לי! אני
יתברך: אתה רוצה שיתעכב לי הזיווג! אני
גם רוצה שיתעכב לי הזיווג! אתה רוצה
שעדיין יתעכב לי העניין של פרי בטן! אני גם
רוצה שיתעכב לי! אתה רוצה שיכאב לי

המקום הזה! אני גם רוצה שיכאב לי! ולמה! כי אני יודע שאתה אוהב אותי! ואם אתה אוהב אותי, אז כל מה שאתה עושה איתי, בטוח שזה כי אתה אוהב אותי וכי זה הכי טוב בשבילי! ולכן מה שאתה רוצה אני גם רוצה!". אם אדם לא מסוגל להגיד ימה שאתה רוצה אני גם רוצהי – חסרה לו אמונה.

ולכן התודה שלו לא מועילה לו. לא בגלל שהתודה לא מועילה. כי התודה עובדת מאה אחוז! רבי נתן כתב שבוודאי היו מתבטלים כל הצרות! בוודאי! רק שהתודה לא מועילה לאדם שאין לו אמונה שהי אוהב אותו.

ולכן זו טעות שאדם ישר בא ואומר תודה, אלא אדם צריך לדבר עם אבא: "אבא שבשמיים, תן לי קודם כל את הדעת! לא אמונה, תתן לי דעת – שאתה אוהב אותי!". ולמה זה דעת ולא אמונה! כי כל אחד וכל אחת, גם אם הוא לא אבא עדיין, הוא יכול לשים את עצמו כאבא, ולחשוב – מה היית רוצה בשביל הילדים שלך! משהו רע! מה פתאום! רק טוב!

אז מה, אם אתה האבא הקטן, היית עושה רק טוב לילדים שלך, אז האבא הגדול, לפי דעתך הוא עושה רע!! לכן זו ידיעה ולא אמונה, זו ידיעה! שאתה יודע שאתה בן של הי יתברך, ואם אתה בן שלו הוא אוהב אותך ורוצה לעשות איתך רק את הכי טוב, וכל מה שהוא עשה איתך עד עכשיו זה ודאי לטובתך, מליון אחוז! כי הוא אבא שלך, שאוהב אותך.

אדם צריך שתהיה לו דעת! מה, אני האבא הקטן יותר רחמן וטוב מהאבא הגדול!! מאיפה קיבלתי רחמים ואהבה לילדים שלי! זה מהאהבה שהוא אוהב אותנו ומהרחמים שהוא מרחם עלינו. לא לחינם ה' עשה ככה בעולם, שאדם יצטרך להתחתן ולהביא ילדים, בשביל לתת לאדם את ההסתכלות הנכונה, שכמו שהוא אוהב את הילדים שלו ורוצה ועושה בשבילם רק את הכי טוב, ככה ה' יתברך אוהב אותו ורוצה ועושה איתו רק את הכי טוב.

לכן אדם קודם כל, לפני שהוא מתחיל להגיד תודה, צריך שיעשה יישוב דעת: ייתן לי לדעת שאתה אוהב אותי, ואם החלטת שככה יהיה לי ושזה מה שאתה רוצה שיהיה לי, בטוח שזה הכי טוב!יי.

עכשיו תזכרו, הי יתברך רוצה שיהיה לך זיווג טוב ומהר, והוא רוצה שיהיו לך ילדים, רוצה שתהיה לך רפואה ורוצה שתהיה לך פרנסה, שלא יהיו לכם חובות וכוי הוא רוצה בשבילך כל טוב. רק מה, מתי שהוא יחליט. כל עוד שזה מתעכב אתה צריך להאמין שזה לטובתך. לכן אתה לא אומר תודה שלא יהיו לך ילדים, כי זה לא נכון, הי יתברך רוצה

שָׁאַמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכָרוֹנַם לְבָרַכָּה, תַּעַנִית כט) שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַך אָמַר לָהֶם אַתֵּם בִּכִיתם בִּכִיַּה שֶׁל חָנַם, אֲנִי אֵקבָּע לַכֶם בִּכִיַּה לְדוֹרוֹת כִּי אוֹתוֹ הַלַּיִלָה לֵיל תִּשִּׁעַה בָּאַב הַיַּה שֵׁבּוֹ נֶחֱרַב הַבֵּית ַהַמִּקְדָּשׁ וּמשֵּׁה רַבֵּנוּ בִּקֵשׁ עַל זֵה סְלַח נָא כִּי בָּזֶה הַחֶטָא וָהַפָּגָם תִּלוּיִים כַּל הַעַוונות כִּי עַל יָדֵי זֶה הַפָּגָם נֶחֶרַב הַבֵּית הַמִּקְדַשׁ וּבִּזְמַן שְׁבֵּית הַמְקַדַשׁ, הַיַּה קַיַּם, הַיִּינוּ נִקְיִּים מֵעֲווֹנוֹת כָּמוֹ ָשֶׁכֶּתוּב (יִשַּׁעִיָּה א) ייצֵדֵק יָלִין בָּהּיי וּפֵרֵשׁ רַשִּׁייי, כָּי תַּמִיד שֵׁל שַׁחַר הַיָּה מְכַפֵּר עַל עֲבֶרוֹת שֵׁל לַיָּלָה וָתָמִיד שֵׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם הָיָה מְכַפֵּר עַל עַבֶּרוֹת שֵׁל יוֹם...יי – יוצא שבזמן בית המקדש עם ישראל היו תמיד נקיים מכל פגם ועוון. כי עוונות שהיו עם ישראל עושים בלילה, היו מתכפרים בבוקר. ועוונות שהיו עושים ביום היו מתכפרים בין הערביים. נמצא שעם ישראל היו תמיד נקיים מעוון.

"...פִּי יִשְׂרָאֵל עֵם קָדוֹשׁ, לְפִי גֹדֶל רוּחָנִיוּתָם יְיַבְּילוֹ לְשָׂא עֲלֵיהֶם הַמַּשְּׂא שֶׁל יְדָקּוּתְם אֵין יְכוֹלִין לִשָּׁא עֲלֵיהֶם הַמַּשְּׂא שֶׁל יְדַקּוּתְם אֵין יְכוֹלִין לִשָּׁא עֲלֵיהֶם הַמַּשְּׂא שֶׁל הַמְּקְדָּשׁ, שָׁיְּכַפֵּר עָלֵינוּ בְּכֶל יוֹם וּמֵעֵת אֲשֶׁר חָבְב בִּית מִקְדָּשֵׁנוּ אֵין אָנוּ יְכוֹלִים לְנַקּוֹת עַּצְמֵנוּ מִן הָעֲוֹנוֹת כִּי אֵין מִי שָׁיְכַפֵּר בַּעֲדֵנוּ וּמְשֶׁה רַבְּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁיְדַע כָּל זֹאת עַל כֵּן יִּמשֶׁה רַבְּנוֹ מְשְׁר וְלֵלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, שְׁיִדְע כָּל זֹאת עַל כֵּן מְסֵר נַפְשׁוֹ עַל יִשְׁרָאֵל, וּבְקֵשׁי סְלַח נָא לַעֲוֹן שְל הַמְב ייה יסלח לעם ישראל על העוון של המרגלים, כי משה רבנו ידע, שאם הוא יצליח לפעול סליחה ומחילה אצל הקבייה על העוון לפעול סליחה ומחילה אצל הקבייה על העוון הזה בשלמות כבר לא יהיה חורבן בית המקדש.

ִי...כִּי יָדַע שֶׁבְּזֶה הַחֵטְא תָּלוּי חֻרְבַּן הַבִּיִת, שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל הַחֲטָאִים...יי – כמו שלמדנו עכשיו.

ולכן באמת משה רבנו פעל בקשת יסלח נאי אצל הקב״ה, אבל רק לאותו זמן. ומזה נהיה חנוכת הבית – ״...וּכְשֶׁיָּכָה לִפְעל בַּקְשָׁתוֹ מָיֶּה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת חֲנֻכָּה תַבְּיִת, בְּחִינַת חֲנֻכָּה...״ – נַעֲשֶׂה בְּחִינַת חְנַכָּה...״ – ווֹ״א רבנו מביא שחנוכת הבית של בית המקדש זה חנוכה. שחנוכה זה ממש האור של בית המקדש, והקדושה של בית המקדש, שנכנסת לכל בית ובית שמדליקים שם את החנוכיה. בפרט הקדושה של המנורה, שזו החנוכה, זו התורה.

י...בֵן כָּל אֶחָד כְּפִי מֵה שָׁזּוֹכֶה לִפְעל בַּקּשַׁת סְלַח נָא בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵן כְּנֵם חֻרְבַּן הַבַּיִת כְּמוֹ כֵן נַעֲשֶׂה בְּחִינַת חֲגַכַּת הַבַּיִת, בְּחִינַת חֲגָכָּה נִמְצָא שֶׁחֲגֶכָּה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי סְלַח נַא כַּנַּייל...יי

יִּ...וְעַל כֵּן רָמַז משֶׁה רַבּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם צֵרוּף חֲנוּכָּה בַּפָּסוּק סְלַח נָא כִּי סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזָּה כִּגִדֶל חַסְדֶּדְ וְכַאֲשֵׁר נַשְּׂאתָה וְכוּ הוּא

רָאשֵׁי תֵבוֹת חֲנוּכָּה״ – והיינו: ״סלח נא לעון – העם <u>ה</u>זה **ב**גדל <u>ח</u>סדך <u>ו</u>כאשר <u>נ</u>שאתה״.

עכשיו נחזור לעניין שחנוכה הם ימי הודאה. למדנו שימי חנוכה הם ימי הודאה, ימים שבהם צריכים לראות לקבל את האור של התודה! את האמונה הזו שהכל טוב! את האמונה הזו, שאדם לא תהיה לו שום גאווה, האמונה הזו, שאדם לא תהיה לו שום גאווה, ורק יראה כל רגע את החסד שהי עושה איתו — תודה על הכסא, תודה על השולחן, תודה על החשמל, תודה על המזגן, על המים שיש בבית, ועל כל דבר ודבר. אדם לובש בגד שיגיד תודה. נוטל ידיים: ייתודה על הכיוריי. הוא שוכב על המיטה, אומר תודה על המיטה. וכל היום ככה, שהוא רק רואה שהכל זה חסד של הי יתברך, הכל הכל!

ואין דבר שנותן לאדם את הגן עדן בעולם הזה כמו העניין של חנוכה.

סיפר לי איזה יהודי שהיה אצלי לפני כמה ימים, שהוא היה בבית הסוהר, ושמה היה איזה אחד, שהשתולל ועשה בלאגן. ניסו לדבר איתו חברים: ייתשמע, יש ה׳, תרגע!יי, ואותו אחד צעק שהוא לא מאמין בהי, ושהוא כופר. בקיצור, משום כיוון לא הצליחו לדבר איתו ולגרום לו שירגע. טוב, בסופו של דבר, הגיע הסוהר והכניס אותו לאיזה תא נפרד, כמו צינוק כזה, להיות שם לבד ולהרגע. והיה שמה ספר שהי חנן אותי לכתוב, ישעריו בתודהי. אותו אחד מצא את עצמו לבד, בחדר קטנצייק, וראה שם את הספר, החליט שהוא מתחיל לקרוא. טוב, קרא וקרא, התחיל להגיד תודה. סיפר לי הבנאדם שהוא ראה את זה בעיניים שלו! אותו אחד ישב ואמר תודה לבורא עולם שהוא נכנס לבית סוהר, אמר לקבייה שהיה כדאי לו כל מה שהוא עבר, וגם תודה על זה שהוא השתולל והכניסו אותו עכשיו לתא הזה, תודה שהוא מצא את הספר, וכוי, רק תודה ותודה. עד כדי כך שהוא ביקש מסוהר אחד שהיה נמצא על יד התא שלו: "אתה יכול בבקשה לארגן לי לפה תפילין, שמעתי שיש דבר כזה, אני רוצה גם אני להניח״. בקיצור, קיבל את האור של התודה.

וזה האור של חנוכה! שאדם אומר תודה על הכל! שאדם חי שאין רע בעולם! שכל מה שהי עושה לטובה הוא עושה.

וזה סעיף בשולחן ערוך! סימן רייל סעיף הי:
יילעולם יהא אדם רגיל לומר כל מה דעביד
רחמנא לטב עבידיי – זה סעיף בשוייע! זה לא
חסידות! זה כתוב בהלכה! והפירוש של זה
בלשון הקודש: יילעולם יהא אדם רגיל לומר
כל מה שהי עושה לטובה הוא עושהיי.

זה סעיף! כמו כל הסעיפים שיש בשולחן ערוך שכל אחד מחויב לקיים אותם – גם זה סעיף!

י"ח כסליו תשפ"א

<u>דיבורים מתוך שיעורו השבועי של הרב הרב שלום</u>

ארוש שליט"א

המברך את עמו

יתכנו טעויות בשל מרוצת הכתיבה

ת העליון מוקדש לזכותו של מורנו הרב שלום בן ימנה שיחיה ויאריך. יאות איתנה עד מאה ועשרים שנה

> אנחנו נמצאים עכשיו בערב חנוכה, ואנחנו רוצים להכין את עצמנו, שנזכה לקבל את האורות של חג החנוכה.

> האור של חנוכה הוא אור עצום וגדול ביותר. למעשה החנוכיה שכל אחד מדליק בבית שלו היא בבחינת המנורה של בית המקדש. מאיר ממנה האור של התורה, האור של האמונה, האור! אור של ה' יתברך מאיר בכל בית ובית על ידי החנוכיה.

> ולא רק בכל בית ובית, חז״ל למדו אותנו שצריכים להדליק את החנוכיה מתחת לעשרה טפחים, והיינו שהאור של החנוכיה מאיר גם במקומות הנמוכים ביותר. פירושו שגם לאנשים שהם לא בקדושה, גם להם האור של חנוכה מאיר.

> גם מה שאמרו חז״ל שהזמן של הדלקת נרות חנוכה הוא יעד שתכלה רגל מן השוק׳, זה גם מרמז על אותו עניין, שהאור של חנוכה מאיר גם לאנשים שאוחזים חזק בעולם הזה, ונמצאים רוב ככל היום בשוק, עסוקים במרדף אחרי הבלי עולם, גם להם אנחנו מכוונים להאיר מהאור הגדול של חנוכה.

> חזייל פסקו להלכה שלכתחילה המקום המובחר להדליק בו את החנוכיה הוא בחוץ, וידוע שיחוץי הוא מקום החיצונים, והיינו שהאור הנפלא של חנוכה מגיע להאיר גם שם, גם במקום החיצונים.

> רבנו הקדוש, רבי נחמן מברסלב, כתב שימי חנוכה הם ימי הודאה.

> הרי כל העולם יודעים, שבחנוכה מה עושים! מדליקים נרות! זה הכל! היה נס פח השמן, שיכל להספיק רק ליום אחד, ובסופו של דבר הספיק לשמונה ימים, וזהו! זה כל מה שאנשים יודעים מחנוכה.

> אם כן, מדוע נקראים הימים הללו יימי חנוכהי! וכי מדובר בימים! הרי הזמן בו דולקים נרות החנוכה מידי יום מסתכם, על פי ההלכה, בקצת יותר מחצי שעה.

> לכאורה היו חזייל צריכים לקרוא לימים הללו בשם יזמני החנוכהי או ישעות החנוכהי, ולמה קראו חזייל לימים הללו יימי החנוכהי, מלשון יימיםי?

התירוץ נמצא במה שמתוקן לנו לומר בימי החנוכה בתפילת העמידה: "קבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל", וזאת אומרת שהדבר העיקרי שצריכים לעשות בחנוכה, כל היום וכל הלילה כמה שיותר, זה להודות והלל! וזו העבודה של חנוכה – כמה שיותר להודות ולהלל!

והאור הזה, שלמעשה הוא האור של התורה הקדושה, כי עיקר התכלית של התורה הקדושה זו האמונה, זו התכלית של כל התורה.

ואמונה זה כשאדם מאמין שהכל לטובה. כשאדם מאמין שכל דבר, כל מה שקורה איתו, הכל בהשגחה פרטית של ה' יתברך, והכל בחסדו יתברך, הכל ברחמיו המרובים, הכל הכל!

רבנו נחמן מברסלב כותב [ליקוטי מוהר״ן תנינא תורה זי סעיף י״א]: ״דַּע, כָּי כָל אֶחָד תנינא תורה זי סעיף י״א]: ״דַע, כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מֵה שֶׁזּוֹכֶה לִפְעל בַּקְשָׁעָתוֹ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים הוא יום הַכִּפּוּרִים הוא יום סליחה וכפרה. ולכן ביום הזה, רבנו כותב, שכמה שאדם זוכה לפעול שה׳ יסלח לו יותר, שזו עיקר הבקשה והעבודה שהוא עובד ביום הכיפורים, לפעול שה׳ ימחל לו ויסלח לו לגמרי. כי לא לכל אחד ה׳ מוחל וסולח מאה לכן אומר רבנו: ״...כְּפִי מֵה שֶׁזּוֹכֶה לִפְעל לכן אומר רבנו: ״...כְּפִי מֵה שֶׁזּוֹכֶה לִפְעל בָּקשָׁתוֹ בְּיִוֹם הַכִּפּוּרִים דְּהַיְנוּ בַּקְשַׁת סְלַח נָא כֹּן יֵשׁ לוֹ חֵנְכֶּה...״.

וחנוכה זה אור עצום, ודעת נפלאה מאוד. אז אם אדם לא זכה, והי לא מחל לו, ממילא העוונות שלא נמחלו לו הם כמו חומה שמסתירה לו את האור של הי יתברך. אבל אם הוא זוכה שהי מוחל לו לגמרי, והי סולח לו לגמרי, אז הוא יכול לקבל את אור הי. כי אין מה שיחסום לו את האור, אין מה שיפריד בינו לבין הקבייה. ולכן הוא זוכה לחנוכה, לאור הנפלא שמאיר אז.

ונמשיך לבאר מה שכתב רבנו הקדוש בתורה הנייל:

ייִסְלַח נָא : ייִסְלַח נָא (בְּמִדְבַּר ייִיד) ייִסְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַגָּהיי עַל חֵטְא הַמְּרַגְּלִים וְעַל יְדֵי חֵטָא הַמִּרַגִּלִים גָּרְמוּ חֻרָבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ (כִּמוֹ

מוסר הפרשה הידושים לפרשת שבוע

אור החנוכה

סובא בספר בני יששכר (מאמרי חדשי כסלו טבת - מאמר ב כא) כי הארת אור חנוכה הוא מבחינת אור הגנוז, על כן היא סצוה שנרסזת בתורה (שנגנז בה האור) בגניזה, וכן בזוה"ק לא תמצא סדברים מעניני נר חנוכה רק פעם אחד [ח"א רל"ח ע"ב] מוזכר שם נר חנוכה דרך) העברה בעלסא וכן בתיקו"ז [כ"ט ע"א]), והוא סטעם הנ"ל שהוא מן בחינת אור הגנוז, וקראו לימים האלה חנוכה שהוא חיעור לגאולה העתידה שיתגלה האור הגעוז, וכל ימי עניינו ומרודינו משנפסקה הנבואה האיר הש"י לנו הארת אור הגעוז בתורה על ידי מצות ער חעוכה, וכבר ידעת שהאור הגנוז מביטין בו מסוף העולם ועד סופו [חגיגה יב.], והארת ער חעוכה היא הארה מן האור ההוא במעט קט, ועל ידה אנחנו יכולין להביט בתורה אשר האור געוז בה, הבן, והעה לבעבור זה הדורות שהן סמוכין לגאולה התחילו חכסי הדור לדבר מעניני המצוה הזאת סה שלא שיערו הראשונים, והוא סוד כמוס. ובאמת צריך להבין את דבריו של רבינו הבני יששכר מדוע זהו אור שקשור לגאולה, וזאת נוכל ליישב על פי דברי רבינו הקדוש הנחל נובע מקור חכמה ז"ל בליקוטי מוהר"ן (ח"ב ב) שכתוב: ימי חנכה הם ימי הודאה, כּמוֹ שׁכּתוּב: 'וקבעו שחונת יחי חנכה אלו להודות ולהלל' וכו'. ויחי הוֹדַאָה זָה בָּחִינַת שָׁעֲשׁוּעַ עוֹלֶם הַבַּא, כִּי זָה עָקַר שָׁעֲשׁוּעַ עוֹלֵם הַבַּא לָהוֹדוֹת וּלָהַלֶּל לָשָׁמוֹ הַגַּדוֹל יִתְבַּרַךְ וּלְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתִבַּרַךְּ, שֵׁעַל יֵדִי זֵה סָסוּכִים וּקָרוֹבִים אֵלַיו יִתִבַּרַךְּ, ּכִּי כָל מַה שֵׁיּוֹדָעִין וּמַכִּירִין אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְּ בִּיוֹתֵר, סָמוּכִים

אֶלַיו בִּיוֹתֵר, כִּי שָׁאַר כַּל הַדְּבָרִים יִתְבַּטִּלוּ לֵעַתִיד כָּלַם, בָּבָחִינַת: 'כַּל הַקַּרְבָּנוֹת בְּטֵלִין, חוּץ חָקַּרְבַּן תּוֹדָה', שֵׁכֹּא יָשַּׁאֵר לֶעַתִּיד, רַק בָּחִינַת תּוֹדֵה וָהוֹדַאַה, לָהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וַלַדַעַת אוֹתוֹ יִתִבַּרַךְּ, כָּסוֹ שָׁכַּתוּב: ״כִּי סַלָאַה הַאַרֵץ דֵּעַה אָת ה' כַּמַיִם לַיַם מְכַסִּים", שֵׁזָּה כַּל שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלַם הַבַּא:

א"כ חובן חדוע כתב הרב בני יששכר שהארת חנוכה קשורה לעתיד לבוא, חשום שלעתיד לבוא כל עניינה זהו לתת שבח והודאה וא"כ עתה שאנו ססוכין ליסות המשיח וידוע שהנה אנחנו נמצאים כעת באלף השישי שהוא ערב שבת, (כי לעתיד לבוא נקרא יום שכולו שבת) וכבר נסצאים כבר סמוך לשבת ויש עניין גדול בערב שבת לטעום מסטעסי השבת, ועיקר הטעימה היא סאורה הגדול שזה עניין התודה וההודאה שנתרבתה בדור האחרון.

ובחעוכה זהו הזמן המסוגל לשוב בתשובה אפילו לנפשות הנסוכות ביותר וכסו שאסר הבית ישראל סגור בשם אביו בעל ה"אמרי אמת" זי"ע שחנוכה היא חנו כה, באיזה מקום שהאדם חונה ועומד, יכול הוא לעלות, ולכן תיקנו בלילה ובפתח ובשחאל ולחטה חעשרה ובחוץ, שיכול האדם בבל מקום שהוא לעלות למעלה להתרומם. וזאת סדוע יש כח לחנוכה מה שאין כח בשאר החגים כי תכליתה של חג החנוכה הוא לעורר את אור ההודאה והשטחה שרק על ידה אפשר להשיב כל אדם באשר הוא שם וכסו שכתב סוהרנ"ת ז"ל בליקוטי הלכות (או"ח - הלכות השכסת הבוקר הלכה ד) "וְעַתַּה עַל יָדֵי תֹּקֵף הַנֵּס מַדְלִיקִין שָׁם דַּיִקָא הַנֵּר חֵוֻכָּה הַקָּדוֹשׁ וִהַנּוֹרָא,

אַסֶר סוהרנ"ת: "'גֵר שַׁבַּת וְגֵר יוֹם טוֹב וְגֵר חֲוִכַּה' <mark>הוא ענין אַחַד", וָאַ</mark>חַר, שָׁיֵשׁ לוֹ עַל עניַן זֵה תִּלֵּי <mark>תִּלִּין שֵׁל הַל</mark>ֶכוֹת פִּלְאֵי פִּלָאוֹת (שיש"ק א- קצה).

פנינים חסידות ברסלב

<mark>עַל יָדֵי מָצְוַת גֵר חֵ</mark>וְכַּה מַכִּיר כָּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ <mark>וְנְתָעֵלֵה וְנְתָגַדֵּל כְּבוֹדוֹ בַּעוֹל</mark>ַם, וֹמֵעוֹרְרִין הַרְחוֹקִים <mark>לָשׁוּב לְשֵׁם יִתְבָּר</mark>ַךְּ וְזוֹכִין לְיִרְאָה וְלִשְׁלוֹם בַּיִת <mark>וַלְתָפַל</mark>ָּה, וַנִתְבַּטֵּל הַמַּחֵלוֹקוֹת וַלָשׁוֹן הָרַע, וַנִּחִשַּׁךְּ <mark>שָׁלוֹם הַכ</mark>ְּלָלִי בְּכָל הָעוֹלָסוֹת (ליקוטי עצות <mark>חועדי</mark> ה' חנוכה).

<mark>בַּיּוֹם הָאַחֵרוֹן שֵׁל חַ</mark>וֻכָּה הַוָּקַרָא "זֹא<mark>ת חַוֻכָּה" הַיוּ</mark> אַ<u>נ</u>"שׁ מָתִאַסִפִּים יַחַד לָאַחַר הַדְּלָקַת <mark>וֵר הָאַחֵרוֹן,</mark> ָו<mark>ָהָיוּ</mark> שָׁרִים זָמִירוֹת חֵוֻכָּה וִכֵן מִזַפִּרִים <mark>וְסִחָאוֹת שֵׁל</mark> <mark>תִּפ</mark>ְלַּת יוֹם כִּפוּר, לִפִּי הָאָסוּר בִּלִיקוּ"ַ<mark>ס (תּוֹרֶה ז'</mark> <mark>חֶל</mark>ֶק ב') שֵׁכָּפִי הַסָּלַח נַא שֵׁזּוֹכֵה לָפְעֹל בִּיוֹם כָּפ~~ּוּר~~ ַכּן זוֹכֵה לָבָחִינַת חֵוָכַּה עֵיֵּן שַׁם, אוּלַם <mark>לֹא הָאֵרִיכוּ</mark> <mark>בָּה</mark>ּ הַרְבֵּה, וּכְדֵי שֶׁיוּכָלוּ לָהָתָעוֹרֵר בַּ<mark>חֲצוֹת לַיִּלָה.</mark> (שם ד-רנו)

שָׁהַא בָּחִינַת הַמְשָׁכַת הַשָּׂנֵת אֱלֹקוּת עַל יְדֵי הַצִּמְצוּחִים לְמַשָּׁה לְמַשָּׁה לְהָאִיר בְּכָל אֶחָד חִיִּשְׂרָאֵל לְכַל חִי שֶׁרוֹצֶה לְקַבֵּל אֲפִלּוּ אָם הוּא הַנָּרוּעַ שֶּׁבַּגְּרוּעִים, אֱפִלּוּ הַחוֹלֶה הַגָּדוֹל בִּיוֹתֵר בְּחֲלְיֵי הַגֶּפֶשׁ עַל יְדֵי רִבּוּ עֲוֹנוֹתָיו לְהָאִיר גַּם בּוֹ הֱאֶרָה מֵהַשָּׂנֵת אֱלֹקוּת", ולכן זהו זמן גדול להתחזק בו ביתר שאת בעניין תודה והודאה אשר על ידה נוכל לשוב ולהשיב כל אדם באשר הוא שם.

שו"ת של הסד ע"י בית הוראה "חוט של חסד"

פרטים בהלכות חנוכה

בהדלקת נרות חנוכה האם אני יכול לתת לילד קטן להדליק?

> את הנר הראשון חייב בעל הבית להדליק, אבל אחר שהדליק את הנר הראשון, מותר לתת לאחד מבניו הקטנים שהגיעו לגיל 6 ומעלה להדליק נרות ההידור, כדי לחנכו בחצוות. ונר השחש יכול לתת לבנו הקטן סגיל 6. (חזון עובדיה עמוד כא בהעבות).

סצוה להדליק את נרות החנוכה בשחן זית, חה אעשה אם חצבי הכלכלי אינו מאפשר לי, האם יש דרך להקל שלא אצטרך להדליק את כל הנרות בשחן זית?

<mark>סי שמצבו הכלכלי ק</mark>שה, יכול להדליק את הנר הראשון בשמן זית, ואת שאר נרות ההידור בשמן זול יותר (כף החיים סימן תרע"ג סעיף קטן י"ד). אבל לא ידליק חלק הנרות בשמן וחלק בשעווה שו״ת שער אפרים (סי׳ טל) ומשנה ברורה (סימן π תרע * ג). ואם יש בידו הברירה או שידליק ער אחד משמן כל יום, או שידליק בערות שעווה וכך <mark>יוכל להדל</mark>יק גם

את נרות ההידור, עדיף <mark>שידליק</mark> בנרות שעווה ויקיים את ההידור להוסיף כל יום גר חדש. (משנה ברורה סימן

.('דע"א סעיף ק<mark>טן</mark> ז'). מי שמסופק אם הדליק נרות חנוכה מה

אינו צריך לשוב ולהדליק, חשום ספק דרבנן לקולא. (חזון עובדיה עמוד כ' בהערות).

כמה שמן צריך לשים בכוסית להדלקת הנר, ומה הדין אם אחר ההדלקה רואה שאין מספיק שמן והוסיף כעת. האם יצא ידי חובתו?

צריך לתת שסן בנרות שיעור שהנרות ידלקו לפחות עד חצי שעה אחר צאת הכוכבים. (כר מבואר בגמרא שבת כ"א ושלחן ערוך סימן תרע"ב <mark>סעיף</mark> ב'). ואם לא היה מספי<mark>ק ש</mark>מן, אפי' אם אחר שבירך והדליק, הוסיף שמן, לא יצא י<mark>די</mark> חובה. (שלחן ערוך סימן תרעה סעיף ב').

סי שלא הדליק בתחילת הלילה והגיע לביתו בשעה סאוחרת, וכל בני הבית כבר נרדמו, ועוד לא הדליק

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה" קו ההלכה הספרדי: 3030*

נרות חנוכה, מה יעשה?

אם יכול להעיר אחד או שניים מבני <mark>הבי</mark>ת שיש<mark>מעו מ</mark>מנו ברכת להדליק ער חעוכה, העה מה טוב, ואם לאו, יברך וידליק נר חנוכה אפי' שאין עוד מבני הבית ששומעים הברכה. (חזון עובדיה עמוד ס"ד).

סצוה מן המובחר ל<mark>הדליק בשמן זית, האם בנרות</mark> העשויות משמן זית קרוש שמשווקים בחנויות, יש גם כן את המצוה מן המובחר, או שדינם כמו נרות שעוה רגילים?

יש בו את מעלת המהדרין ועדיף מנר שעוה. שו״ת שבט הלוי (חלה ט' סימו המג).

חיילים הנחצאים בבסיס וחדליקים עליהם בביתם, אבל אין מי שמדליק בבסיס וכעת אינם רואים נרות חנוכה, האם יכולים להדליק נרות חנוכה?

יכולים להדליק נרו<mark>ת</mark> בברכה, ואפי' אם מ<mark>דליקים</mark> עליהם בביתם יש להם סצוה להדליק נרות בברכה. (חזון עובדיה עמוד קנו).

ואם נסצאים בשדה, אינם מדליקים נרות חנוכה כ<mark>י</mark> עיקר חיוב הדלקת נרות חנוכה אינו אלא בבית אבל סי שאין לו בית פטור מהדלקת ערות חעוכה. _{(טורי זהב} סימן תרעז סעיף קטן ב').

RAMAPOST

מאמר ראש הישיבה -המשך

הכוח לראות שגם כל הצרות והייסורים והצמצומים שעוברים עליו - בתוך כל זה יש רחמים גדולים.

הציון במבחן האמונה

שהחיינו' בלב הגיהינום'

"מילא, 'להדליק נר חנוכה' - עוד יכול אני להבין. חילא 'שעשה ניסים לאבותינו' - ניחא, אולם 'ש-ה-ח-י-י-נ-ו'?!"

אלפי האסירים שכבו בדממה בדרגשיהם. עשו את אוזנם כאפרכסת וחיכו לשחוע חה ישיב הרבי הצדיק חבלאז'וב לשאלה התובענית. חנוכה בניכר

"מילא, 'להדליק גר חגוכה' - עוד יכול אני להבין. מילא "שעשה ניסים לאבותינו' - ניחא. אולם 'ש-ה-ח-י-י-נ-ו'?!"

השאלה הדהדה בחלל הצריף בעוצמה.

הדוחס האנושי היה בלתי נסבל, לתור צריפים שיועדו להכיל כ-2,000 איש בקיבולת מקסימלית, נדחסו לעיתים !כ-15,000 איש

תנאי ההיגיינה בסחנה ברגן-בלזן כסעט ולא היו קייסים. מעות האוכל היוסיות עסדו על חצי ליטר סים לאדם ופרוסת לחם, שלעיתים הוחלפה בתפוח אדמה מבושל לסחצה. מדי פעם היו הצוררים הגרמנים מתעללים באסירים וסגישים להם משקה חם דלוח שכונה על ידם בתואר "קפה".

ברגן-בלזן לא נועד להיות סחנה השסדה, אולם בשלב מסוים במלחמת העולם השנייה הוא הפך לכזה. ללא תאי גזים וללא צורך ביריות רבות, אם בכלל. אנשים פשוט סתו סחולשה, ססחלות רבות. סתנאים לא אנושיים.

כסויות הסתים האדירות שנספרו בברגן-בלזן סדי חודש, לא הפחיתו את העוסס שבו, חשום שחדי כחה יסים הובאו אל תוכו אלפי בני אדם נוספים. רובם המוחלט מצא את מותו בדרך זו או אחרת לאחר תקופה.

בין אסירי המחנה בלט בהדרת כבודו כ"ק האדמו"ר רבי ישראל שפירא מבלאז'וב. הרבי, שאז כיהן כרבה של העיר איסטריק, היה נכדו של אחד מגדולי האדמו"רים בגליציה: הרה"ק רבי צבי אליסלך שפירא סבלאז'וב, שהיה נכדו של הרה"ק ה'בני יששכר'. למרות התעללויות הצוררים הגרסנים ביהודים בכלל וברבנים בפרט, שרד הרבי מבלאז'וב את מוראות השואה בדרכים ניסיות ופלאיות. בכל הזדמנות שהייתה לו, קיים הרבי חבלאז'וב את סצוות התורה תוך הקפדה על כל פרט ופרט, לפעמים עד כדי מסירות נפש ממש.

, השנים ראחת החנוכה, נוכחו בהגיע ימי שכן הרבי, שרבי שוכני הצריף בו ישראל שפירא הצליח להשיג בדרך לא דרך מעט שמן להדלקת גרות חגוכה. עבור הפתילות פרם הרבי מעט חוטים מכתונת האסירים שלו, נתן את השמן בתוך שקעים קטנים והציב בתוכו את הפתילות.

לאחר שהדליק הרבי מבלאז'וב - תוך סכנת נפשות עצוסה - את נרות החנוכה, ניגש אליו יהודי חילוני מאסירי המחנה ושאל את השאלה בה נפתח סיפורנו:

"רבי, הלא איש חכם ופיקח אתה. אני יכול להביו כיצד אתה סוסר נפש על היום הסצוות שאתה רואה בהו לב האמונה הדתית. מבין אני אפילו כיצד ההיאחזות באמונה הזו היא שמעניקה לך כוח רצון וחיים גם בגיא הצלמוות שבו איננו יודעים בקוחנו בבוקר אם נזכה לישון הערב, ובלכתנו לישון איננו יודעים אם נראה את בוקר הסחר.

"אולם שאלה סציקה לי אליך, רבי: סילא, 'להדליק ער חנוכה' - עוד יכול אני להבין. חילא 'שעשה ניסים לאבותינו' - ניחא. אולם 'ש-ה-ח-י-י-נ-ו'?! כיצד ניתן לברך 'שהחיינו' במקום נורא כזה???"

אלפי האסירים שכבו בדממה בדרגשיהם, עשו את אוזנם כאפרכסת וחיכו לשמוע מה ישיב הרבי הצדיק סבלאז'וב לשאלה התובענית. "אינך הראשון ששאל שאלה זו", גילה הרבי סבלאז'וב ליהודי השואל. "אני עצמי התחבטתי בה בשעה שבירכתי על הנרות. אולם הבחנתי אז שסאות ואולי אלפי אסירים יהודים עוסדים סאחוריי ובעיניהם זיה נחוש שחבשר שחוכנים הם לאבד את חייהם לסעו היום סצוות הדלהת גר חגוכה. ואם בתנאים השים כאלה סוכנים יהודים להיאבה עד נשימתם האחרונה על קיום מצווה מדרבנן - אין לך שהחיינו' גדול מזה" - - -

וזה הכוח הגדול ביותר לחיים: כוח האמונה. איזו אסונה? האסונה שה' ברא את כל העולם בשביל לרחם ולהיטיב, האסונה שהעולם סלא בטוב. והאסונה הזאת סחייבת אותנו לעשות חסד בכל כוחנו, שזו תהיה תסצית שאיפתנו, כי אם זה הרצון של הבורא בבריאת העולם - זה צריך להיות גם הרצון של כל עברא: לסמש את כוונת הבורא ולהיות שותף בתכלית הבריאה ולמלא את העולם בחסד וברחמים. וחוץ סזה שהרצון להיטיב צריך להיות השאיפה של כל עברא, הוא גם הציון שלו במבחן החיים, והוא גם התעודה שלו המעידה על קרבתו אל התכלית. האסונה שה' טוב וסטיב והשאיפה ללכת בדרכיו הן הבסיס של האמונה שהכול לטובה, של כל דרך ההודיה והשמחה בחלקו. וזה המפתח לחיים טובים

לרחם בלי חשבוו

ומאושרים כפי שכבר כתבנו רבות.

עם ישראל זקוק לישועות גדולות. הכוח להחשיך ישועות הוא בידיים שלנו. בידינו לרחם ולעזור ולהיטיב, בידינו לוותר ולמחול, בידינו לגמול חסד גם עם אלה שמצערים אותנו. וכל שכן עם אחינו ואחיותינו ועם בני בתינו. זה הזמן לשים בצד את כל החשבונות ופשוט לרחם ולהשפיע בלי חשבון של 'מגיע - לא סגיע'. גם אנחנו רוצים שגם ה' ייתן לנו בלי חשבון, כי על פי החשבון אוי ואבוי לכולנו.

בדורנו קשה מאוד לצפות לתשובה שלימה, ואפילו להתפלל כבר אין לאנשים כוחות. זה הזמן להתחזק בעשיית חסד, כמו שלמדנו בשבוע שעבר במעשה על רבי תחומא. ובכל פעם שאתה עושה חסד ומרחם תגיד לקדוש ברוך הוא: "בורא עולם, אני בסך הכול בן אדם נגוע בסידות רעות ואני זורק את הכול ומרחם ועושה חסד - אם כן אתה, אב הרחמים, כולך רחמנות, כולך טוב, אנא, עשה עם כל בניך עם ישראל חסד גדול ותמשיך לנו ואת כל הישועות ותגאל אותנו גאולה שליסה בקרוב ססש ברחמים, בלי צרות, בלי ייסורים, בלי מלחמות, בלי טילים, בלי פיגועים, ובלי סחלות..."

בפרשת השבוע אנו קוראים על מכירת יוסף, שנאת אחים שסילקה את השכינה מגדול הדור כלומר סהדור כולו. זה בחינה של חורבן בית המקדש של אותו הדור. ואנחנו יודעים שעד היום אנו סובלים סאותו עוון. והתיקון של זה הוא פשוט להרבות באהבה ואחווה ושלום ורעות, רחמנות צדקה וחסד, מתוך אהבת חינם. ובפרט בחג החנוכה שבו אנו מוסיפים אור, וכבר כתבנו שהאור הגנוז שנברא ביום הראשון שמאיר בחג החעוכה - הוא אור החסד שהגיע הזמן שכבר יתגלה ויאיר את העולם.

זה הזמן להוסיף אור של חסד בעולם ועל ידי זה נתקן את כל מעשינו ותתגלה מלכות ה' וטובו ורחמנותו וכך גם העולם כולו יגיע לתיקונו ולתכליתו אסן כן יהי רצון.

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

הסדרה לשלום הבית מאת הרב שלום ארוש 052-2240696

כח הדיבור

הורים צריכים להבין היטב, עד כמה הם צריכים להתאסץ לעבוד על שסירת הפה, שלא יפגעו בשום בריה בעולם. כי עיקר העבודה הקשה בעולם הזה, היא בכל מה שקשור ל"בין אדם לחברו".

עיקר הסבל שיש לאנשים בעולם הזה - הוא בגלל עוונות של בין אדם לחברו. ועיקר הצרה הגדולה בעולם הבא, שאין לזה שום תיקון - הוא בגלל עוונות של בין אדם לחברו. אדם שיעשה את המעשים הכי גדולים: יבנה ישיבות, יעשה גחילות חסדים וכו' וכו' - אם עבר על בין אדם לחברו, יהיה לו קשה מאד לתקן זאת. כי על עבירות של בין אדם לחברו אין שום מחילה - לא ייסורים ולא מיתה ולא גיהינום מכפרים על זה. לכן, כשאשה נכשלת בבין אדם לחברו, כולל בעלה, כשאדם נכשל בבין אדם לחברו כולל אשתו, זה עוון שקשה מאד לתיקון. והמסר הזה הוא במיוחד לנשים. שכוחן בפיהן. על סנת שאשה תדע איך לתקן את הדיבור שלה, צריכים להתבוען בסה שאסרו חז"ל: "עשרה קבין שיחה ירדו לעולם תשעה נטלו נשים". אף על פי שאפשר לפרש את דברי חז"ל כגנאי לנשים, שהן פטפטניות, למעשה, אותה אמרה היא שבח גדול

מאד לאשה - אם היא תיקח את כח הדיבור שלה ותשתחש בו בצורה חיובית.

כי באסת. בסה שה' נתו לאשה תשעה חלקי דיבור. הוא נתו לה כח גדול מאד בפיה, שעם כח הדיבור הגדול והעצום הזה. היא יכולה לפעול דברים גדולים מאד, כגון: להרבות בתפילה, לדבר דיבורי חיזוק ועידוד לנפשות הקרובות לה, ובפרט לבעלה ולילדיה, לדבר דברי חינוך לילדיה וכו' וכו'.

למעשה, האשה סיבלה מתנה גדולה, כי על ידי הדיבור אפשר להנות הכל. ואותן תשעה קבין של דיבור שיש לה, הם למעשה הכח הגדול שלה. היא רק צריכה להשתחש בכח הזה בצורה הנכונה. על דרר חשל: נתנו לאשה תשעה סיליארד דולר. השאלה היא: סה היא תעשה עם התשעה סיליארד הללו. תחריב את העולם או תבנה אותו? אם היא תיקח את הכוח האדיר הזה שיש בפיה, ותדבר ככל העולה על רוחה דברי ביזיונות, פגיעה בזולת, לשון הרע, שקרים וכו' - אזי היא סחריבה את העולם, ואז אותן תשעה קבין של דיבורים הופכים באסת לגנאי גדול ולביזיון נורא. לכן, אותן נשים הפוערות את פיהן ככל העולה על רוחן, ו"יורות צרורות" לכל כיוון: ביזיונות, לשון הרע, דיבורי כעס, תלונות, איוסים

וכו' - מלבד העובדה שהן שסובלות הראשונות מהדיבור הלא מבוקר שלהן, שמסתכסכות עם כולם וממשיכות עליהן דינים וכו' וכו', בנוסף לכך, הן גם גורמות הרס גדול לעולם. כי זה ידוע, כמה תקלות באות לעולם בעקבות דיבורי לשון הרע, ושלא נחרב בית המקדש אלא על עוון לשון הרע. ואם האישה לוקחת את כוח הדיבור שלה ומשתמשת בו לתפילה, דהיינו לשיחה עם ה', בזה היא סתקנת את כל סהותה וסתחברת לשליחות האסיתית שלה. ובאסת, בעניין התפילה בסיוחד, רואים בבירור גסור את הקשר של האשה עם הדיבור. כי כאסור, האשה בחינתה אסונה, ואסונה זו תפילה. וזה מה שאמרו חז"ל, שבזכות נשים נגאלנו ובזכות נשים ניגאל. כי עיקר הגאלה תלוי בתפילה, לכן הגאולה תלויה בנשים שבחינתן תפילה. אבל זה אך ורק בתנאי שהנשים ייקחו עצסן לעבוד על תיקון הפה, שפירושו, שילמדו להשתמש בכוח פיהן למטרה שלשמה הן קיבלו אותו, ולא ישתמשו בו להרס העולם.

נחצא, שאי אפשר לזלזל בכוח הזה של הדיבור שנתן לנשים. ומעתה, כל אשה שיודעת שזה עיקר התיקון שלה, והיא עובדת על הפה, שפרושו שכל דיבור שלה סחושב, והיא יודעת שיש אוזו שומעת וכל דבריה בספר וכתבים, והיא לא סוציאה שום שהר ספיה, ולא דיבור של כעס וביזיון ולשון הרע וכד', היא תזכה לחיים של סיפוה ושמחה.

-רבי חיים מטשרנוביץ בעל באר מים חיים כ"ז כסלו

לחפש מעדנים לכבוד השבת, ולא הסכים שישאו עבורו את סלי ההניות. לאחר שנורל לכרוד שרח. הוחחו הייתה גרוהה רכראש אחד וחואר נופו היה חשתוה עד צאת השכת והיה אוחר שדינו כשומר. החייב לעמוד על משמרתו כמצווה "ושמרו בני ישראל את השבת" ועל כו לא ישו כל השבת. התפלל כל התפילות לפני החירה והיה קורא בעצמו בתורה. שיא התעלותו היה בסעודה שלישית שעת רעווא דרעווין, שכן בשעה זו היה כולו בדביקות נוראה, עד שסרוב דביהותו היה עראה כסלאר ללא גוף. כו גם פירש על השבת 'נחלת יעקב בלי סצרים" שסעלת אלו שקדושת השבת

בוערת בקרבם, עד שאת גופם הפכו הם כולו לרוחניות כבחינת נשמה, אלו זוכים לירש נחלח יעהר אריוו. נחלה בלי סצרים, עד שמעלתם גדלה ממעלת מלאכי השרת. ומכיוון שכך אין אנו מסוגלים לתאר את גדולת הבורא בשעה זו אלא בסילים, אתה אחד ושסך אחד, שהרי כל סה שנוכל לשער מגדלות רמסותו, נחשב הכל לאיו ואפס. לפי שאיו למחשבותינו שום תפיסה כלל באור הקדושה הסאיר בעת הזאת, בהיותו ית, סוכתר וסתעטר בכתרי סלכות הנוראים והנפלאים שאיגן

חתגליו אלא אז גדולי עולם חרדו חהדושתו. וחחופר כי הרה"ה רבי שלום מבעלזא זי"א אמר פעם שהספר מוסר ראשון שלמד בו בחייו היה הספר באר סיים חיים. והרה"ק בעל חלקת יהושע" סביאלה זי"ע סיפר כי זמנו הרה"מ רבי יהושע מאוסטרובה זי"ע התבטא כי לשונו הק' של רבינו, ספתה כל יהודי ויהודי לעבודת השי"ת. ובעל ה"עצי חיים" מסיגעט זי"ע הגדיר את ספרו, שאליו התכוונו הספרים הקדושים המציינים "שהעיון בספרי מוסר קודם לימוד גמרא ושו"ע הוא סגולה נפלאה שהתלמוד יביאהו לידי מעשה. וזאת ניתו להשיג רמיוחד. ראח מעיינים רראר מיים חיים כי הוא כרכא דכולא ביה. נסתלק בכ"ז כסלו ה'תקע"ח. ומנוחתו כרוד רבית ההברות העתיה של צפת. במעבה הנהבאת מעבת הבאר חים חיים.זכותן תגן עלינו אכי"ר.

אלה תולדות איש האלוהי-ם רבינו חיים מטשרנוביץ זיע"א, נולד רשנת ה'תה"ל לאריו ר' שלחה. אשר חיוחם היה לר"ח ולרעל חלהת סחוקק, בכפר סמוך לבוצ'אץ. אביו נודע לאיש צדיק ותמים, יום אחד נדד במשך חודשים עד שהגיע לבית אחיו שנפטר באותו זמן ובא לחלוע לאנשת אחיו נשופנור ללא ילדים. אנשת אחיו נשהיתה בנולת אמצעים רצתה לשלם לו עבור הוצאות הדרך אך ביושר לבו סרב לקחת ממנה את הכסף בנימוק שאינו מתכוון למכור את המצווה תסורת בצע כסף. בחזרתו נגלה אליו אליהו והבטיח לו כי בזכות מצווה זו יזכה לבן שיאיר את העולם בתורתו. ואכן לאחר כשנה

> זכה לבנו רבי חיים זיע"א וכבר מאז היה ניתן לראות כי ילד זה נועד לגדולות מתואר זיו פניו ההדושות. ר' חיים למד בנעוריו עם ר' אברהם דוד (בעל "דעת קדושים"), ובצעירותו זכה להכיר וללמוד מהמגיד הגדול סמעזריטש זיע"א. וכן לסד תורה סאת הרה"ק ר' יחיאל סיכל סזלאטשוב זצוקללה"ה, וסאז והיה לגדולי חוהיגי החחידות. שיחש כאר"ד במוהילוב ובקישינוב ובקריפטץ ולאחר מכן עבר לשמש כרב בטשרנוביץ, כאשר העיר טשרנוביץ עברה

לשליטת האוסטרים, גזרו על היהודים, שלא יקיימו תפילות בעיבור, ושכולם ישלחו ילדיהם לבים חפר החמשלתי. אר בבי חיים ולחם כארי בכל תוקף כנגד שתי הגזירות, ע"י שקיים תפילה בציבור ואסר על הורים לשלוח את ילדיהם לבתי ספר ממשלתיים, ועהב כר נתפס ולאחר מאמצים רבים הצליח לברוח ועלה לארץ ישראל. ביתו אשר נשאר בטשרנוביץ הושכר ומשכר הדירה ציווה שיהיה להוצאות בית סדרשו וכן ציוה על שחשו שישחור על בית סדרשו שלא יחוסל. בדרך בריחתו לארץ ישראל עבר דרך העיר באטושן וכיהו בה כבר בחשב כשלוש שניח. בהגיעו לאבץ ישבאל החיישב רעיר ההודש צפת ועסה בתורה. בתפילה ובהפצת תורת החסידות. חסידותו הסיוחדת היתה בשבת, ולא לחינם כונה "איש השבת". שכו רששת יחי החול החתפה רמוענו וחי רשחחה ועונג. אר לכרוד שבת לא חסך מאומה . מיום רביעי החל להסתובב בשווקי העיר

להזמנות: 050-9931931 *נא להתקשר בין השעות: 15:00-15:00

שו"ת אקטואלי השאלות שלכם, התשובות של הרב

לעצמך זמן להתבודדות, ארוכה, לפחות שעה שלמה תתחנני לפני בורא עולם שיעזור לך ויציל את הבנות שלך, שישחעו בקולך ויסכיחו בלי שום וויכוחים שתעשי להן את הסיגון לפלאפון. אח"כ תקחי את הבגות שלך לשיחה, תגידי להן: "בנות יקרות, אני אוהבת אתכן, אתן יקרות לי, אני מאוד רוצה שיהיו לכן חיים טובים. ואתן כבר גדולות וחכסות ויודעות טוב סאוד כסה הסכשיר הזה הוא דבר מסוכן. הוא מלא בסכנות ובדברים שבכלל אתן לא צריכות לדעת שקיימים. יש במכשיר הזה אתרים של כפירה, שמי שקורא את הדברים שכתובים שם זה נכנס בו כמו ארס לתוך הדם ופשוט חותך אותו מבורא עולם. לכן אנחנו מסננות את המכשירים שלכן בנותי היקרות, ובלי שום וויכוחים. מה אתן צריכות? להתכתב עם החברות שלכן? נשאיר לכן את האפשרות. סה עוד? שיחות? יש לכן שיחות. מה אתן צריכות?! 'וייז'? יש לכן וייז! אבל את כל האפשרות להתחבר לדפדפו אנחנו חוסקים". תסבירי להו שיש אתרים של כפירה, ויש אתרים של לכלוך, שמחש הופכים את האדם לחשוגע, הופכים אותו למכור! וגם אם הן יבטיחו לך שהן לא יכנסו לשום מקום אסור, אל תאמיני להן! כי אין על זה שליטה, ואין סציאות כזו, אדם הוא סקרן ולפעסים אפילו שהוא לא רוצה להכנס פתאום הוא סוצא את עצמו בתוך הפח זבל. והיצר הרע אומר לו: "מה יש בזה? רק תראה, רק תתעניין, אין בזה שום בעיה". ועל המקומות האלו אמרו חז"ל 'כל באיה לא ישובון', והיינו שאדם שנפל לאותם מקוסות הוא כבר לא יכול לעשות תשובה. לכו את צריכה להיות חזקה בדעתר! איו כזו סציאות של אינטרנט פתוח! איו כזו סציאות! אינטרנט פתוח זו התאבדות, כפשוטו! אסור שיהיה מכשיר כזה בבית בכלל, כי גם אם נאסין להן שהן לא רואות בזה שום דבר אסור, מה יהיה אם יום אחד הבן שלך יחזור מהישיבה, והוא יסתקרן קצת להתעסק עם המכשיר שלהן, וידפדף, ופתאום יחליק לאיזה מקום נורא, ויעזוב את הישיבה? לכן חשוב שתביני שהבנות שלך נחצאות

בסכנה גדולה, ונוראה מאוד מאוד. ובגלל שכנראה לא הבנת עד עכשיו באיזו סכנה הן נמצאות, לכן את לא

מזדעזעת ושואלת כזו שאלה. אם היית יודעת במה מדובר לא היית שואלת שום שאלה. היית רצה והורעת

את השחיים ועושה כל מה שאת יכולה בשביל להציל את הבנות שלך. לכן תראי להתפלל כמו שאמרנו, ולעשות

עם הבנות שיחה, ויהי רצון שה' ייתן לבנות שלך שכל לשסוע בקולך ותהיה פה ישועה גדולה, ותזכי לראות

סהן נחת אסיתית אסן כן יהי רצון.

שאלה: בעבר נכנעתי לבנותי וקניתי להם פלאפונים 'חכמים', עכשיו אני מאוד מתחרטת על כך, וכמובן שזה כבר מידי מאוחר. האם אני יכולה בכל אופן לכפות על בנותי ולעשות להן סינון לפלאפון שלהן בניגוד לרצונן?

תשובה: ברור כי התשובה שניתן היא רק בדיעבד אחר שכבר נתתם את הטלפון החכם לבנות, אך סלכתחילה בוודאי אין להתיר לילדים כלל את ההרס הזה ואפילו את המסוננים וכלשון השו"ע "ומן ההיתר יביאנו אל האיסור". בכל אופן נפנה למענה, את התשובה הזו צריך לחלק לשניים, יש חצב שהבן או הבת קנו לעצחם טלפון חכם מכספם שלהם, ועל כך צריך לחלק שאם זה ילד גדול אחראי לעצמו הכוונה מעל גיל שיש להורים שליטה עליו, אזי כאן צריך להתחזק בתפילות חזקות על אותו ילד ולהוריד עליו דמעות כמים שיגמל מהיצר הרע הסדומה הזה, אבל גם לילד הזה צריך לתת כללים ברורים בבית, כגון שלא יראה לילדים בתוך הטלפון דברים אפילו כשרים ולבקש ססנו שבבית שלנו לא סוציאים טלפון לא כשר שידע שהדבר שהוא עושה הוא לא נכון. ואם מדובר בילד שעדיין יש שליטה עליו אז ברור שגם אם הוא קנה את הטלפון מכספו שלו, יש לסנוע את הטלפון הזה שלא יהיה אצלו ואפילו עם חסימה. אבל בסיפור שאת מספרת שאת קנית לבנות שלך את הטלפון ודאי שאת צריכה לעשות להן סינון! ואין כאן בכלל שאלה! למה הדבר דומה? לאדם שנתן לבן שלו רעל והבן שלו אכל מזה קצת, האם מותר לו עכשיו לסגוע אותו שלא יאכל מהרעל שנשאר בצלחת? סה השאלה בכלל?! את ספחדת סהבנות שלך שיצעקו? את צריכה להסביר להם שאת טעית בזה שנתת להם טלפון לא חסום ולהיות עקשנית על כך ולא יקרה כלום אם הן יצעקו או יכעסו, ותתפללי על זה שה' ייתן להן שכל וישחעו בקולך בלי להתווכח. את צריכה להבין שכל ההצלחה של הבעות שלך בחיים תלויה בדבר הזה. כי יש סכנה גדולה מאוד בכל המכשירים האלו. יש סיפורים ששמעתי ממקור ראשון, אנשים שאני מכיר אותם, שהבנות שלהם התכתבו גם עם גוים, וברחו להורים מהבית. כי עם המכשירים האלו אפשר להגיע לכל מקום אסור, מה שבלי המכשירים האלו בחיים הן לא היו מגיעות ולא היו יודעות שיש דברים כאלו בעולם. את חושבת שבסכשיר הזה הבנות שלך סתכתבות עם החברות שלהן ופה זה נגמר? המכשירים האלו הם מקום מסוכן מאוד מאוד! אז מה לעשות? דבר ראשון תקבעי

מצמיח ישועה

סיפורי ישועות על זורעי צדקות

יש לך ספור ישועה לספר לנו? תשלח לנו ותפורסם al5308000@gmail.com 02-5812252

כך יצאתי מהנגיף

סיפורה של ש.ר. מטלטל ומשאיר אותנו פעורי פה לנוכח חסדיו של בורא העולם.

ועוד תובנה חשובה: לפעמים צריך יותר מפעם אחת.

נושעת על ידי

נתינת צדקה?

ספר לנו,

סיפורך יפורסם

ותזוכה בפרס

חזרנו מטיסת חו"ל, לפי ההנחיות נכנסנו בעלי ואני מייד לבידוד של שבועיים, שמרנו על ההנחיות כנדרש. אולם בימים הקרובים התחלתי להרגיש שלא בטוב, וזה רק הלך והחמיר לכיוון

> התסמינים: חום, שיעול, כאבים בשרירים, חוש טעם וריח שנעלמו...

מצאתי את עצמי מרותקת למיטה, בבדיקת קורונה אומת החשש שלי, נדבקתי בנגיף. הימים הבאים לא היו קלים בכלל.

חלשה, כאובה, בודדה מצא<mark>תי</mark> את עצמי לבדי במיטה בחדר. כשאין לנו כיוון מהיכן לקבל עזרה. שנינו מבודדים, אין מי שיערוך קניות, כמובן שלא מדברים על מבקרים או אפילו על עזרה בסיסית.

זה אסנם כמו סוג של שפעת אבל לא נעימה, כך הייתה הרגשה, בתוך הימים הקרובים הייתה הידרדרות משמעותית,

הסיטורציה הייתה מחש נמוכה, מבחינה רפואית הייתי נחשבת לחולה במצב מחש לא פשוט. עברו עלי יומיים קריטיים שבהם לא הרגשתי טוב בכלל. בעלי דאג לשלומי.

בין שלל הדברים שטיפלנו, ראה בעלי לנכון לעשות דבר ראשון פדיון נפש אצל כבוד הרב ארוש שליט"א .

הרב ערך לי את הפדיון והתפלל לרפואתי השלימה. לאחר יומיים שהיו בלי שינוי של ממש, ידענו שזה ממש חובה, העברנו פדיון נפש נוסף אל הרב ארוש שליט"א.

יש מקרים, כך הבנו למפרע, שצריך לעשות יותר ממה שאפשר, יותר ממה שנראה. כך זה גם היה במקרה שלי- היה צורך בפדיון נפש נוסף וחזק.

והנה זה הגיע, לאט אבל בטוח, מצבי התחיל להתייצב, ואפילו להשתפר ולהיות מעודד מחנש

ההחלמה לא פשוטה אבל עוד יותר לא פשוט לחשוב על נס ההצלה שלי.

אני מודה להשם על כל רגע ורגע שאני עושחת וחיה בריאה ושלימה, מצליחה לתפקד כאישה וכאם.

ובעיקר מודה להשם על הנס העצום שעשה עימי ושלח לי את השליח הנאמן הרב שלום ארוש שליט"א שפשוט סייע לי לצאת מהמצב בו הייתי.

בברכה ש.ר. י-ם.

ילדים מספרים תודה

רוצה לזכות בפרס? שלח לנו סיפור תודה בעל תוכן ייחודי ותזכה בפרס ללא הגרלה al5308000@gmail.com | 02-5812252

שיעור שחיה במתנה

שחי רחלי ואני גרה בבני ברק. כידוע בעיר שאני גרה יש פקקים בכביש כל הזמן.

ביום קייצי אחד אני ואחותי היינו צריכות ללכת לחוג שחיה. ובגלל ההורונה- אנחנו צריכות להביא הצהרת בריאות בדיוק כמו בבית הספר,

יצאנו סהבית ואז אסא שלי קראה לנו-היא רצתה עזרה. אצלנו בבית זה ססש דבר שבשגרה לוסר להשם על הכל תודה. אסרתי תודה להשם - כי אולי אנחנו נאחר לחוג בגלל העיכוב הזה. אך בדיוק באותו רגע נזכרתי שבכלל לא הבאתי איתי הצהרת בריאות, וכך לא יקבלו אותנו לחוג.

אסרתי להשם תודה שוב על שחזרנו הביתה עכשיו ולא שכחנו את הצהרת הבריאות, כי מי שלא מביאה הצהרה, כאמור- לא מכניסים אותה לחוג.

אבל זה ממש לא סוף הסיפור, כשירדנו לתחנה שוב, האוטובוס התאחר, חיכינו שם -המון זמן, ופתאום אנחנו שומעות חריקת בלמים

ואנחנו רואות לסול עיננו תאונה ססש רצינית.

באותו רגע הבנתי- אין לנו סצב לחכות לאוטובוס, אנחנו נאחר בטוח! אז החלטנו ללכת ברגל- זה מרחק של בערך 20 דקות הליכה.

תוך כדי שאנחנו צועדות אסרתי להשם תודה על הכל- על שהפעם הבאתי את ההצהרת בריאות, על האוטובוס שאיחר על התאונה שמעכבת אותנו, אמרתי כמה פעמים "מזמור לתודה" והתחזקנו באמונה שזה בטוח לטובתנו, גם אם זה

לא נראה. אתם פשוט לא תאסינו :איר זה עגמר

הגענו סתנשפות ליעד ואז אנחנו רואות את הסדריכה גם היא הגיע עכשיו כולה מתנשפת ואמרה לנו- "וואי, ממש סליחה, היה לי מחש עיכוב רציני" חייכנו ואחרנו- זה בסדר ממש מהשמים גם אנחנו איחרנו ולא חיכינו לך בכלל.

אבל היא הרגישה כל כך לא נעים על האיחור אז פשוט נתנה לנו שיעור שחיה אחד מתנה. והכל בזכות התודה, אנחנו לא הפסדנו ואפילו הרווחעו. **אסרתי תודה והרווחתי**.

חג האור

טוב, נעים 4. חביבות, נעימות

> פתן .5

9. דיבר בשקט 10. עיבד בצק

לנער על פי דרכו ____

מבגדי הכהן הגדול

מעביר מסר/מכתב

11. כינוי לכסף ישראלי 12. מחושב, בעל כובד ראש 13. מזלג לעבודת האדמה

איבדו כוח, נהיו פחות חזקים

ילדון הידודון חנוכה הוא לא הזמן היחיד שבו נפלו רבים ביד מעטים, אם כן מה נשתנה דווקא בניצחון מול היוונים שאנו חוגגים חג? הזוכה: חיים מאיר פורטנוי. רחובות. al5308000@gmail.com | 02-5812252

מדור ילדים שעשועון מגוון

פתרונות יש לשלוח למייל al5308000@gmail.com או לפקס: 02-5812252 יש לציין שם מלא, כתובת מלאה וטלפון

מדורגים

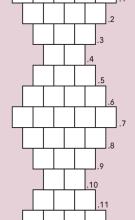
השיבו על השאלות במאוזן,

בכל שלב

השתמשו באותיות מהשלב הקודם,

הוסיפו או הפחיתו אות לפי הצורך

זוכה פרשת ויצא: משפחת סלומון, ירוחם.

הרב אבוחצירא- יועץ, מאבחן ומטפל לייעוץ טלפוני ללא תשלום בימים ג' - ד' משעה 10-8 בערב נייד: 054-8434435

סמכות הורית ומשמעת פרק ח'

אנו נסצאים בסוג השני של אי ציות. והוא: "אי ציות סתור חוסר יכולת לציית". ילדכם עלול לא לציית לכם, אם תדרשו ממנו משהו שאינו יכול לעמוד בו. בגלל גילו, טבעו, יכולתו וכדו' בנוסף, בגלל קשיי תקשורת, יהיה לילד קשה לבטא או לשתף את הבעיה, שגורמת לו לסרב לכם. ולכן, כאשר הוא אינו מודע לכך, שהסירוב שלו נובע מחוסר יכולת, הוא ספתח רגשי נחיתות כסו: וכשלתי, לא הולך לי, אף פעם אני לא סצליח, ההורים שלי לא סרוצים ססני ועוד. כסבוגרים, קצת קשה לנו להבין את בעיית התקשורת הזו של הילד: מה הבעיה?! קשה לך עם הדרישות שלנו, תספר, תגיד לנו... אבל הילד מתקשה, סאחר ויכולות זיהוי-בעיה והתקשורת שלו, עדיין לא סספיק ספותחות. אבל לא רק ילדים, אלא לעיתים גם

הכול בגלל משחת שיניים

אנו, והדוגמה הבאה, תסבר את אוזננו.

לרב ספורסם, הגיעו זוג שעסדו ח"ו בפני גירושין. הבעל טען: "אני כבר לא יכול להסתדר עם אשתי, סשהו בהתנהגות שלה ספריע לי. היא כל הזסן עושה לי דווקא. אני לפעחים יכול חחש להתפוצץ חרוב תסכול".

אך האישה, לא כל כך הבינה מה לא בסדר בהתנהגותה. לאחר בירור מקיף של הרב הוא עלה על כך שהבעיה העוסדת כרגע על הפרק, ועוצה ב-"משחת השיניים".

סידי בוקר, כאשר האישה סצחצחת שינים, היא לוחצת על השפופרת וסועכת אותה. בנוסף, בדרך כלל שוכחת וחשאירה את הפקק פתוח. לבעלה הפדנט שהתעורר אחריה והיה רואה את "הנזקים" שהשאירה אשתו באסבטיה, זה היה צובט בלב: "לסה היא עושה לי דווקא, אי אפשר להוציא את המשחה יותר בנחת? לסה היא חייבת לסעוך?! איפה נפלתי, עם איזה אישה התחתנתי" היה אומר לעצמו.

במשר הזמו מצא מיודעינו פגמים נוספים באשתו ומיום ליום גבר תסכולו וכעסו עד שלאחר חמש שנות נשואים החליט שאולי זו אינה "נסיכת החלומות" שלו

ובא להיוועץ ברב אולי...

סצחיק אתכם?! תענו לרגע בכנות, כמה פעמים התנהגות מסוימת אצל בן הזוג הפריעה לכם (בלשון המעטה) נפגעתם, אכלתם את הלב, התווכחתם, צעקתם ואפילו לפעסים... תגידו לי, סה יותר קל סלשבת ולשוחח על הבעיה. אולי הצד השני בכלל לא הרגיש, נשחע סעניין לא??? סה יותר פשוט סלצאת לאיזה מקום שקט (כמו לובי של מלון או טיול רגלי) ולדבר בנחת על מה שמפריע. במקרה של הזוג עם המשחה, היה צריך הבעל הפדנט להזמין את אשתו לכוס קפה. "אשתי היקרה" הוא צריך להגיד לה, אולי אני ישמע מצחיק, אבל אני רוצה לשוחח איתך על "משחת השיניים".

נחשוב מה עובר על הילד

האחת שאם נבדוק את עצחנו, נשים לב, שאנחנו מתנהגים אפילו גרוע יותר מהגבר הראשון בסיפור, שלפחות בא לרב להתייעץ מה עושים. בינינו- כמה סאיתנו שוסרים בלב או רבים על כל שטות? אם זה המצב אצלנו המבוגרים, נוכל קצת להבין מה עובר על הילד שלא חודע ויודע לנתח את חצבו, שלעיתים המשימה שהטלנו עליו היא מעל לכוחותיו. כך או כך, אנחנו חשופים לניגוד בינינו לילד, שלא תמיד דואג שנדע את הסיבה לסירובו וכחובן שחכאן הדרך קצרה חאוד להגיע לחוסר משמעת של הילד שהרי מה יעשה הבן ולא יחטא?! דוגמא נוספת: בוודאי תסכימו איתי, שזו מעלה חשובה להתפלל מתוך הסידור. ולכן, האם אנחנו ובקש מהילד שיסתכל בסידור במשך כל התפילה ולא יגרע את עינו מהסידור לרגע ואם יגרע את עינו, הוא יקבל עונש. מה דעתכם? זה הרי פשוט, שילד קטן אינו ססוגל לעשות זאת (הלוואי שאנחנו הסבוגרים נצליח) אבל האב רוצה ילד צדיק ולכן הוא לוחץ ודורש, והבן אינו מצליח להתמיד ולהסתכל בסידור. וחוזר חלילה - האב לוחץ ומעניש וכו'. הרי ברור כשחש שזו טעות. כי זה מעל כוחו של ילד וזה עלול ליצור התמרמרות וכמובן חוסר משמעת. והכי חמור עלולה להימאס לבן ה"מלכודת" שהוא נתון בה ושאינו יכול לזוז מסנה.

ופלא שכשהילד גודל הוא מנסה לברוח מבית הכנסת-הרי האב חינכו לזה...

בדיחות הדעת

בעל תשובה טרי אוחר לאשתו, איזה חזל שנגחר חנוכה. אשתו שואלת לחה? עונה האיש: בדיוק נגמר לי המקום בחנוכיה...

חינור מתור יישוב הדעת

במקום זה, בגלל שבאמת חשוב להתפלל מתוך הסידור- עלינו לדרוש מהילד זמן קצר שהוא בודאי יכול לעמוד בו, וכשהוא מצליח אפילו קצת, לחזק ולעודד אותו. או לחילופין בסקום לאיים (שזה לא חינוכי בעליל) נוכל לבקש ולהסביר את חשיבות התפילה מתוך הסידור, ומידי פעם, כאשר אנחנו רואים שמבטו של הילד משוטט מחוץ לסידור אחרי שכבר התעלמנו סספר קטעי-תפילה, אפשר להגיש אליו בחביבות את הסידור ולציין באצבע היכן נחצא השליח ציבור (כחובן הכל בהתאם לגיל ורסת הילד).

דוגמה נוספת: אנחנו מבקשים מהילד לקום מוקדם סאוד בבוקר, בעוד שהוא לא ישן סספיק שעות. יש הורים צדיקים שרוצים שהבן יתרגל לסדרגות גבוהות בקדושה וטהרה כמו "מיעוט שינה" פעמים ואנו קוראים בספרים על הנהגות הצדיקים ורצוננו נחשך שגם בנינו יתחילו את חייהם בדרך טובה. עלינו לדעת, שאם אנחנו לא בטוחים שזה ביכולתו הגופנית, זה עוול לעשות זאת לילד, ואנו גובלים באיסור "לפני עור לא תיתן מכשול" אסנם ישנם ילדים שפעולות אלו יהיו טובות להם, אבל לא לכולם, ולא באותה העוצחה. כשהילד לא יכול, ואנחנו לוחצים עליו- זה עלול "להתפוצץ" והסוף של ילדים אלו ידוע. על כן "כל ערום יעשה בדעת" כדי לחנך את ילדיו למה שהם באמת מסוגלים לעשות. ולעשות זאת בדרכי נועם והרבה אכפתיות, סבלנות, חום, אהבה וכסובו הרבה הרבה תפילה.

הכנם את הברבה לביתק!

הזמו חוג בית- ללא עלות ממבחר תלמידי הרב שלום ארוש

אזכרות, חנוכת בית הרצאות וערבי התחזקות נושא על פי בחירתכם- שלום בית, אמונה

סדנאות, העצמה אישית, ליקוטי מוהרן וכו

· 058-4180994 —

ר"ח יציאה כניסה ירושלים 17:52 17:15 16:00 תל אביב 17:49 17:16 16:16 17:49 17:14 16:07 חיפה 17:53 17:18 16:19 באר שבע

פרשת וישב • כו כסלו תשפ"א • **גליון 700**

הכוח להחיות

מסע התלאות

אחד מגדולי הדור נוהג לספר בשיעוריו על יהודי ניצול שואה שנשאל מה נתן לו את הכוח להחזיק מעמד, וכך הוא מספר:

"לפני המלחמה הייתי נער צעיר ולבי חשק בתורה. רציתי ללכת ללמוד בישיבה של גאון הגאונים רבי שמעון שקופ. גם הורי מאוד שמחו מכך, אך דא עקא - כסף אַיִּן. היינו עניים. אבל על החלום לא ויתרנו בשום מחיר. אימי היקרה ארזה את מעט מטלטלי, ציידה אותי בצנימים, ויצאתי ברגל לדרך ארוכה. מידי פעם הסיע אותי יהודי כפרי כברת דרך בעגלתו, לפעמים היו מרחמים עלי עוברי אורח ונותנים לי פת לחם, ובלילות הייתי ישן על ספסלים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות.

"אבל הראש שלי לא היה מונח במצבי הגשמי. התרגשתי וחששתי מפני מבחן הכניסה לישיבה. כל הדרך שינותי את הדפים שעליהם היה בכוונתי להיבחן. כך עברו עלי שבועיים תמימים בדרכים, עד שעמדתי בפתח הישיבה בעיר גרודעא, רזה, חיוור, ומותש.

השאלה הראשונה

"כשהגעתי לישיבה וביקשתי להתקבל אסרו לי לגשת לביתו של ראש הישיבה. דפקתי על הדלת ומי שפתח היה רבי שמעון שקופ בכבודו ובעצמו. תלאות הדרך היו ניכרות עלי, וזה לא נעלם מעיניו החודרות של הגאון. הוא הכניס אותי לביתו במאור פנים וכשביקשתי להיבחן אסר לי שיש לו רק שתי שאלות, אם אשיב עליהן נכונה, הוא מקבל אותי לישיבה.

"נדרכתי כל כולי. ידעתי שיהודי גדול כזה יכול בשתי שאלות לצלול לעומק ולרוחב. גייסתי את שארית כוחותי וציפיתי לשאלה הראשונה. ראש הישיבה פתח ואמר

'אמור לי נערי, מתי לאחרונה אכלת ארוחה חמה?' 'לפני שבועיים' אמרתי לו, נדהם מהשאלה. 'אני עוצר את המבחן', אמר, 'ואני דורש שתאכל. נמשיך את המבחן אחרי שתסעד את לבך כראוי'.

״אבל ההפתעה שלי גדלה שבעתיים כאשר ראיתי שהרב לא חס על כבודו ועל שנותיו והוא מבקע עצים בעצמו וממלא את הסיר וחותך את הירקות תוך כדי שהוא מתנצל ואומר לי: 'צר לי, אבל הרבנית לא נמצאת כאן היום, ולכן תיאלץ להסתפק בבישולים שלי...'

״זה לא כמו היום שיש גז ומים זורמים. מדובר בדור שבו לחמם כוס תה היה פרויקט לא קל, וכאן עומד גדול הדור במשך זמן ממושך וטורח להכין לי ארוחה חמה ומזינה. התרגשתי עד עמקי נשמתי מאהבתו, מרסמנותו, מסטירותו.

המבחן שלא יישכח לעולם

״הארוחה הזו השיבה את נפשי פשוטו כמשמעו. זכיתי לאכול לשובע מתבשליו החמים והטעימים של גאון הגאונים. גאון בתורה, גאון באהבת ישראל, וגאון בעשיית חסד. אבל עדיין חששתי מפני השאלה העיקרית של המבחן.

"לאחר ברכת המזון פנה אלי הרב ואמר: 'כעת נמשיך במבחן'. חידדתי את כל חושי. והרב פתח ושאל: 'מתי בפעם האחרונה ישנת במיטה חמה?' מרוב תדהמה עצרתי לרגע ואז עניתי: 'לפני שבועיים, כבוד הרב'. 'מצוין', שמח הרב, 'ענית נכונה על השאלות והתקבלת לישיבה. וכעת בוא אחרי ואציע לך מיטה חמה'.

"ושוב לתדהמתי לא היה גבול כשגדול הדור לקח אותי לחדרו והציע לי את סיטתו שלו בכבודו ובעצמו בסצעים נקיים, השכיב אותי לישון וכיסה אותי כאב רחום...

"יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד

רח' שמואל הנביא 13 • ת.ד. 50226 • טל: 210-5812210 c13 + 02-5812210 • סייל: al5308000@gmail.com פקס: 02-5812252 • סייל:

"המפגש הבלתי אמצעי הזה עם המידות העאצלות של גדול אמתי בישראל, הרב הדומה למלאך ה' -הותיר עלי רושם בל יימחה. כל ימי לא אוכל לשכוח זאת. מהיכן לוקחים לב כזה? לימוד התורה של הרב בקדושה ובטהרה הפך אותו לאדם אמתי הדומה לבוראו.

"ותדעו לכם שמה שעברנו במלחמה לא נוכל לעולם להסביר במילים. גם הרוע בהתגלמותו מחוויר לעומת הרוע של הצוררים הארורים ימ"ש. כמעט בכל יום שאלנו את נפשנו למות. אבל בכל פעם שהגעתי לייאוש מחיי, נזכרתי ברבי ומורי ואסרתי לעצמי - אם יש בעולם תורה שיכולה להפוך חיה למלאך ה' צבאות, שווה לחיות ולהחזיק מעמד. זה הדבר היחיד שהחזיק אותי בחיים".

שלושה הבטים בחסד

במעשה הזה אני רוצה לחתום סדרה של שלושה מאמרים עם שלושה הבטים שונים בחסד:

ההיבט הראשון עליו כתבנו במאמר הראשון הוא שהחסד נותן משמעות לחיים, טעם לחיים. קודם כול אתה בעצמך מקבל סיבה לקום בבוקר. החסד ממלא את הנפש באור ה'.

ההיבט השני הוא שהחסד ממתיק את הדין מעל העולם, פותח שערים, ומשפיע שפע וישועות לך ולכל העולם כולו, כי החסד והרחמים הם תכלית הבריאה. וכעת אנו רואים היבט שלישי שהחסד שאתה עושה משפיע על הסביבה ונותן גם להם טעם בחיים. רבי שמעון שקופ לא נתן לנער המסכן רק צלחת מרק ומיטה. הוא נתן לו כוח ללמוד ולגדול בתורה במשך שנותיו בישיבה, והוא גם נתן לו כוח לכל החיים, לחיות ולשרוד אפילו בשבעת מדורי הגיהינום.

כשאתה עושה חסד עם חבר ונותן לו באהבה ובמאור פנים נניח מאה שקל לקניות לשבת - למעשה יכול מאוד להיות שהחסד שאתה עושה שווה פי אינסוף מהערך הגשמי של הכסף. המקבל רואה שיש בעולם רחמנות, והוא מבין שהבורא רחמן וזה נותן לו אמונה, זה נותן לו את

הרב שלום ארוש בחוגי בית

השיעורים העוצמתיים של הרב בקבוצות קטנות סבר-8985551 בית או בבית הכנסת | 052-8985551

שמבאר הטעם שצד שמאל מדת גבורה נקרא צפון, כי כל השפע שהקב"ה משפיע לאדם במדת החסד, נידון גם במדת הדין אם הוא ראוי לקבל את השפע, ואם אינו ראוי לכך נשאר כל השפע "צפון" וגנוז במדת הגבורה, ועל זה אומר דוד המלך (תהלים לא-כ): "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך", כי כל השפע שנשאר "צָ**פוּן**" וגנוז בצד צָ**פוּן** שהוא גבורה, יתגלה לעתיד לבוא לצדיקים. הנה הדברים בלשון קדשו:

"ודע כי המידה הזאת נקראת צפון, וצריך אתה לדעת העיקר, כבר הודענוך כי מידת החסד שהיא בימין, תמיד פתוחה ומזומנת להפיק לכל שואל, וכשהאדם שואל חפציו מאת ה', אזי מתעוררת מידת החסד ומושכת ממקור הרצון כל מיני העושר וכל מיני טובות לתת לשואל די מחסורו.

וכשמגיעין אותן המתנות והטובות מצד מידת שמאל, אזי עומדת מידת הדין שהיא מצד צפון ומעכבת אל הימין לגמור חפצי השואל, ואומרת נשב לדין ונראה אם זה השואל ראוי לתת לו שאלה זו ששאל או לאו, ואז נידון השואל בסנהדרי גדולה העומדת בצפון, ואם הוא ראוי נותנים לו שאלתו, ואם אינו ראוי מונעים ממנו כל אותו העושר וכל אותו הטוב שהמשיכה מידת החסד.

ואז מקבלת מידת הדין ההיא בצפון כל אותו העושר וכל אותו הטוב, ומכנסת אותו באוצרותיה ובבתי גנזיה אשר בצפון, ונשאר כל אותו העושר וכל אותו הטוב באוצרות צפון, לפי שמאחר שמשכה מידת החסד אותם למטה, שוב אינן חוזרים למקומן, אלא מקבלת אותם סנהדרי גדולה אשר בצפון, ולפיכך נקראת צפו"ן לפי ששם צפונים כל מיני עושר וכל הגנזים וכל המצפונים וכל הזהב, וכן הוא אומר (איוב לז-כב) מצפון זהב יאתה.

ולפי שהמקום ההוא הנקרא צפון, הוא מקום הטמונות והמצפונות כל מיני העושר, אמרו רז"ל (ב"ב כה:) הרוצה להעשיר יצפין, כלומר יכוין למידת צפון להשלים עם מידת הדין העומדת בצפון, שלא תעכב שאלתו כששואל מאת ה' יתברך עושר ונכסים. ועל זה הדרך היה השולחן בצפון, לפי שמשם נמשך העושר וצרכי הבריות.

ולפי שהצפון הוא לשמאל, אמר הכתוב (משלי ג-טז) אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד. ודע כי כל העושר הזה וכל אלו המצפונות אשר בצפון, כולן גנוזים ושמורים ומוכנים לצדיקים לעתיד לבוא, וכן הוא אומר (תהלים לא-כ) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך, ואומר (משלי ב-ז) יצפון לישרים תושיה".

ומצאתי מקור הדבר בזוהר הקדוש (פרשת שלח קעג:): "אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִּירֵאֶירָ, מַהוּ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ... לְזִמְנָא דְאָתֵי קַרֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךָ הוֹא לַצְפוֹן, וְיֵימָא לֵיהּ בָּךְ יָהַבִּית כָּל טִיבוּ וְכָל אֲגָר טוֹב לְבָנֵי דְּסֶבְלוּ כַּמָה בִּישִׁין בָּהַאי עָלְמָא עַל קדוֹשַת שְמִי, הַב אַגִּרִין טָבִין דִיָהַבִּית בָּרָ, הֲדָא הוא דְכְתִיב (ישעיה מג-ו) אוֹמַר לַצְפוֹן תֵנִי". פירוש: "לעתיד לבוא קורא הקב"ה לצפון ויאמר לו, בך נתתי כל טוב וכל שכר טוב לבני, שסבלו כמה רעות בעולם הזה על קדושת שמי, תן שכרים טובים שנתתי בך, זהו שכתוב אומר לצפון תני".

נמצא לפי זה כי כל השפע הטוב שקיבלו ישראל בגמר החתימה ביום הכיפורים, נשאר "צַפון" וגנוז בצד צַפון שהוא מדת הדין, עד שיתגלה אחרי כשלשה חדשים שתשובתם היתה כראוי, ולפי מה שנתבאר כי ההכרה של התשובה מתגלה בחנוכה שאז הוא גמר החתימה, נמצא כי בחנוכה מתגלה כל השפע שהשפיע הקב"ה בגמר החתימה והיה גנוז בצד צפון.

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין מה עמקו דברי חכמינו ז"ל שקבעו להלכה שצריך להניח את נר חנוכה מצד שמאל של הפתח, שהוא רומז על צד צפון מדת הגבורה, כי שם בצד "צפון" כשמו כן הוא, שכל השפע הטוב שהשפיע הקב"ה בגמר החתימה ביום הכיפורים, "צָפוֹן" וגנוז שם עד חנוכה שהיא כשלשה חדשים מגמר החתימה, לכן תיקנו חכמינו ז"ל להדליק נר חנוכה בצד שמאל של הפתח, כדי להאיר ולהמתיק את כל הדינים שבצד צפון שיתגלה כל השפע שהיה צָפון שם.

מזוזה בימין שמירה כנגד החיצונים בצד צפון

הבה נמשיך במסע הקודש לבאר על פי האמור הקשר הנפלא, בין מה שתיקנו להלכה להניח את

המזוזה בימין ואת נר חנוכה בשמאל בצד צפון, על פי מה שמבואר ב"שערי אורה" (שם) אחרי שהודיע לנו שבצד צפון דנים את האדם אם הוא ראוי לקבל את השפע של מדת החסד, הוא מוסיף לגלות שבצד צפון שהוא מדת גבורה נמצאים מלאכי חבלה הממונים להעניש את החוטאים, והנה הם דבריו הנוראים:

"ואחר שהודענוך זה, דע כי בצד הצפון יש מקומות וחדרים גדולים, אשר המה מלאים כמה מלאכי חבלה, וכמה מיני פורעניות, ושם כמה בארות מים עכורים, טיט ורפש, וטיט היוון, יורדים עד התהום, ושם כמה מיני שחת, ושם כמה מיני נחשים ועקרבים, ושאר כל מיני חיות רעות, וכל אלה שזכרנו כולם עומדים וצופים, מתי יצא מן הדין אשר בצפון, לחרוב ארצות ולעקור מלכויות, ולהכות בני אדם בכל מיני מכה ובכל מיני משחית, ואז יוצאין כל אחד מאלו מיני פורעניות אשר בצפון, ושוטטין בעולם, וגומרים הדין בכל אותן שנתחייבו בבית דין שלמעלה, ועל אלו כולן נאמר (ירמיה א-יד) מצפון תפתח הרעה.

ודע שיש במקום זה כמה מלשינים וכמה קטרוגים, וכמה מקטרגין על הבריות, ולפי שהשם יתברך נתן תורה ומצוות לפי רוב חמלתו על ישראל, ציוה להקריב לפניו קרבנות לכפר על העוונות, כדי לסתום אלו המקטריגים בצפון ולכל בעלי משחית, וציוה בתורה כי כל קרבן שהוא בא על חטא, יהיה אותו קרבן נשחט בצפון, וכן הוא אומר (ויקרא א-יא) ושחט אותו על ירך המזבח צפונה, והקרבן הנשחט בצפון בא על החטאים שאדם חוטא".

נקדים עוד מה שמבואר בזוהר הקדוש (פרשת ואתחנן רסג:) כי בצד שמאל של הפתח עומד שד שרוצה להזיק לדיירי הבית, אולם בזכות מצות מזוזה שהיא בצד ימין של הפתח וחקוק עליה שם שד"י אינו יכול להזיק, הנה כי כן הרווחנו להבין הטעם שקבעו חכמינו ז"ל להלכה מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל, כי בזכות מצות מזוזה שהיא בימין מתבטלים כל המחבלים והמזיקים שעומדים בצד צפון בשמאל, ובזכות הדלקת נר חנוכה בשמאל מתגלה כל השפע שהיה טמון שם מגמר החתימה ביום הכיפורים.

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

mamarim@shvileipinchas.com לקבלת המאמרים באימייל:

EN OU EN OU

כל בו: החשמונאים מצאו פך אחד של שמן טהור: "והיה פתחה סגור וחתום בחותמו של יוחנן כהן גדול"

יתכן לומר כי אחרי ששמע יוחנן כהן גדול הבת-קול על הנס של חנוכה הכין פך אחד של שמן בחותמו

שערי אורה: מדת הדין היא בצפון כי שם צפונים כל השפע שהשפיע הקב"ה במדת החסד ולא היו ראויים במדת הדין

חכמינו ז"ל תיקנו להדליק נר חנוכה בצפון כדי לגלות את כל השפע שטמון שם מגמר החתימה ביום הכיפורים

> הרבה שנים לפני נס חנוכה, על הנס של חנוכה שעומד להתרחש בימי מתתיהו בנו.

> על פי האמור הוא מוסיף לבאר (שם אות כח), כי מטעם זה כשתיקנו החשמונאים לומר "על הניסים" על נס חנוכה בימי מתתיהו, הזכירו את שם אביו יוחנן כהן גדול: "בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול: "בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול", כי הוא היה הראשון שזכה לשמוע את הבשורה של הבת-קול ביום הכיפורים, על הניצחון שעתידים החשמונאים לנצח את היוונים בנס חנוכה.

יומתק לצרף מה שהביא ב"לקט אמרי קודש"

(חנוכה דף קמו.), מה שאמר כ"ק אדמו"ר מרן מהרי"ד
מבעלזא זי"ע ליישב בזה מה שתיקנו לומר ב"על
הניסים": "ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת
צרתם". והקשה על זה ממה שכתבו בתוספות
ישנים (ראש השנה ז:) לבאר ההבדל בין מדת רחום
למדת חנון: "כי מדת רחמים היא שלא בעת צרה,
כי בטרם תגיע הצרה הוא מרחם שלא תבוא, אבל
חנון הוא שחונן בעת הדחק לגאול הצועק, כדכתיב
(ישעיה ל-יט) חנון יחנך לקול זעקך".

הנה כי כן איך תיקנו לומר: "ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם", הלא מאחר שעמד להם הקב"ה "בעת צרתם" היה מתאים יותר לומר: "ואתה בחנינתך הרבה". וביאר הכוונה בזה על פי הגמרא הנ"ל, שיוחנן כהן גדול כבר הקדים לשמוע בקודש הקדשים את הבת-קול על הניצחון של החשמונאים בימי מתתיהו בנו, הרי מבואר שהקדים הקב"ה לרחם עליהם הרבה שנים לפני הצרה, ועל כך תיקנו לומר: "ואתה ברחמיך הרבים", שהקדמת לרחם עליהם בימי יוחנן כהן הרול, "עמדת להם" אחר כך בעת צרתם.

והנה מאחר שהקדים הקב"ה לבשר ליוחנן כהן גדול ביום הכיפורים על הניצחון של החשמונאים בנס חנוכה, משמע שיש קשר בין יום הכיפורים

לניצחון של החשמונאים על היוונים בנס חנוכה, ובריך ביאור מהו הקשר הפנימי ביניהם. וכבר העיר על כך ה"בני יששכר" (שם אות ג):

"והנה לפי זה התחלת הישועה בניצחון למלכות יון היה ביום הכיפורים וגמר הישועה בחנוכה, הגם שנראה שהמעשה הזאת לא היה באותה השנה של הנס דנרות, כי זה היה עדיין בימי יוחנן, והישועה העיקרית בפריקת עול מלכות יון והנס הנעשה בנרות, זה היה בימי מתתיהו בנו, עם כל זה לא במקרה הוא".

ומבאר שם הענין בדרך הסוד למעלה מהשגתנו. אמנם לפי האמור יש לבאר הטעם בדרך השוה לכל נפש, כי מאחר שגמר החתימה של יום הכיפורים נשלם בחנוכה שהוא כשלושה חדשים מראש השנה, שאז מתברר שהתשובה שעשו ישראל בימים הנוראים היתה בשלימות, לכן הקדים הקב"ה להודיע בגמר החתימה ביום הכיפורים על ניצחון החשמונאים בחנוכה אף שהיה אחרי שנים רבות. זאת ועוד, כי מה שנצחו החשמונאים הכהנים את היוונים הוא גם כן בכח התשובה שעוררו בקרב ישראל ביום הכיפורים שלפני חנוכה, כי על ידי זה גמר החתימה של יום הכיפורים שלפני חנוכה, כי על ידי זה גמר החתימה של יום הכיפורים נשלם בחנוכה שינצחו את היוונים.

פך השמן היה חתום בחותמו של יוחנן כהן גדול

והנני להעלות על שלחן מלכים נפלאות התורה, כי על פי האמור יאירו עינינו וישמח לבנו להבין מה שמצינו חידוש גדול בדברי אחד מן הראשונים בספר "כל בו" (סימן מד), כי פך השמן של נס חנוכה היה חתום בחותמו של יוחנן כהן גדול, הנה הדברים בלשון קדשו:

"וכשגברו ישראל על אויביהם ואבדום, בכ"ה יום בכסליו היה, ונכנסו להיכל, ולא מצאו שמן טהור אלא פך אחד קטן, שהיה מונח בתוך שידה

ENOS ENOS (ENOS (ENOS (ENOS (ENOS (ENOS ENOS ENOS ENOS ENOS ENOS (ENOS (ENOS (ENOS (ENOS (ENOS EN

קבועה בכותל, שלא היו יכולין להסיטה, והיה פתחה סגור וחתום בחותמו של יוחנן כהן גדול, ובסגירת הפתח הכירו שלא נגעו בפך, ולא היה בו שמן להדליק רק לילה אחת, ונעשה להם נס והדליקו ממנו ח' ימים".

בהשקפה הראשונה צריך ביאור, מה עלתה על דעתו של יוחנן כהן גדול להכין פך אחד של שמן טהור, אך לפי האמור נראה פשוט כי אחרי ששמע יוחנן כהן גדול את הבת-קול ביום הכיפורים בקודש הקדשים, על הנס שעתיד הקב"ה לעשות לחשמונאים בימי מתתיהו בנו, התבונן בדעתו לשם מה הקדים הקב"ה לגלות לו דבר זה, ואז השיג ברוח קדשו שעתיד הקב"ה לעשות להם את נס הנרות, והרי זה בבחינת מה שכתוב (עמוס ג-ז): "כי לא יעשה ה' אלקים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים". ומזה השכיל להבין שהוא צריך להקדים רפואה למכה, לעשות פך אחד של שמן טהור חתום בחותמו, והחביא את הפך הזה בהיכל והוא שנתגלה לחשמונאים בימי חנוכה.

ויש לומר כי על כך רמזו חכמינו ז"ל בגמרא במתק לשונם: "בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול". רמזו כאן על שני ענינים, ענין אחד פשוטו כמשמעו, שמצאו פך אחד של שמן שהיה חתום בחותמו של יוחנן כהן גדול. והענין השני כי עצם הנס של חנוכה על ידי שמצאו פך אחד של שמן, כבר היה "מונח בחותמו של [יוחנן] כהן גדול", מאז ששמע ביום הכיפורים את הבת-קול על הנס של חנוכה שעתיד הקב"ה לעשות, ושני הדברים עולים בקנה אחד כפתור ופרח, כי בגלל ששמע את הבת-קול הכין את פך השמן בחותמו.

השפע מהימים הנוראים גנוזים כצד צפון

בדרך זו במסילה נעלה לבאר מה שפסקו בגמרא להלכה, שצריך להניח את המנורה בצד שמאל של הפתח: "כדי שתהא נר חנוכה משמאל ומזוזה מימין", על פי מה שנתבאר כי צד ימין הוא דרום וצד שמאל הוא צפון. זאת ועוד ידוע, כי צד ימין דרום הוא מדת החסד, כמבואר בזוהר הקדוש (פרשת לך לך פ.) כי מטעם זה כתוב אצל אברהם אבינו שמדתו חסד (בראשית יב-ט): "ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה". ואילו צד שמאל צפון הוא מדת הדין, כמו שכתוב (ירמיה א-יד): "ויאמר ה' אלי מצפון תפתח הרעה על כל יושבי הארץ".

נקדים דברות קדשו של ה"שערי אורה" למקובל האלקי רבי יוסף גיקטיליא (שער שישי),

ה"בת עין" ממשיך לפרש הפסוקים איך כנסת ישראל מצדיקה את עצמה, כי היא באמת קשורה ודבוקה בהקב"ה בקשר אמיץ, ומה שהיא נכשלת לפעמים הוא רק בעקבות היצר הרע והגלויות:

ייהיא מוצאת [כנסת ישראל] והיא שלחה אל חמיה [אל הקב"ה] לאמר' בהתנצלות של אמת, ששקר ענה השטן בזה שמקטרג על בני האדם, שהמה דבוקים בגודל תשוקה לתאוות רעות, כי האמת הוא כך שרק 'לאיש אשר אלה לו אנכי הרה', פירוש, שאנחנו עמו דבוקים רק בבורא עולמים ברוך הוא שהוא מקור החסד וגימטריא אל"ה ל"ו [כמספר חס"ד], ומה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצון הבורא ברוך הוא, הוא רק מחמת רוב טרדת הזמן וטרדת הפרנסה ושאר מאורעות של בני האדם, אבל באמת בפנימיות הלב דבוקים אנחנו בגודל חיבה ותשוקה רק לבורא עולמים ברוך הוא".

כאן ממשיך ה"בת עין" לרמז בכתובים את הוכחתם של ישראל שהם דבוקים בה', ממה שהם מקיימים מצות הדלקת נר חנוכה הרמוזה בחותמת בפתילים ובמטה:

"ותאמר עוד לבורא עולמים ברוך הוא ראיה אמיתית לזה, 'הכר נא למי החותמת', מרמז על השמן של נרות חנוכה, שהיה חת[ו]ם בחותמו של כהן גדול, 'והפתילים' מרמז על הפתילות של נר חנוכה, 'והמטה' מרמז על הכלי של נר חנוכה [דהיינו הכלי של המנורה המחזיק את השמן והפתילות] כידוע כי תיבת המט"ה עם הכולל גימטריא כל"י. פירוש, מהמצות נר חנוכה שאנו מקיימים כמצות רצונך הקדוש, היא ראיה מפורשת שאנחנו הולכים רק אחר רצונך, וחשוקים ודבוקים רק בך ולא ח"ו וכו', רק מה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצונך, הוא רק מחמת הנ"ל".

לקראת הסיום מפרש ה"בת עין", איך הקב"ה שרמוז בשמו של יהודה מודה למליצתם של ישראל, שהם אמנם קשורים ודבוקים בה", אלא שלפעמים נכשלים בעקבות הגלויות:

"ויכר יהודה', הוא הבורא ברוך הוא, 'ויאמר צדקה ממני', כביכול אני חייב בזה, היינו הבורא ברוך הוא מודה להם שהמה צודקים, כי אני רואה שהאמת הוא שהמה דבקים רק בי, ומה שהמה עושים לפרקים נגד רצוני ח"ו, הוא רק מחמת 'כי על כן לא נתתיה לשלה בני', רצונו לומר תיבת של"ה מרמז על משיח צדקנו, כמאמר הכתוב (בראשית מט-י) עד כי יבוא שילה, היינו מחמת שזה זמן רב שלא נתתי ומסרתי אותם לרועה נאמן הוא משיח צדקנו שיבוא במהרה בימינו אמן כן יהי רצון".

בת עין: בחנוכה כשנשלם גמר החתימה מיום הכיפורים מתעורר השטן לקטרג על תשובתם של ישראל

כנסת ישראל מוכיחה שעשו תשובה כראוי ממה שמקיימים מצות הדלקת נר חנוכה לגרש את החושך

גמרא: "יוחנן כהן גדול שמע בת קול מבית קודש הקדשים שהוא אומר, נצחו טליא דאזלו לאגחא קרבא לאנטוכיא"

בני יששכר: יוחנן כהן גדול הקדים לשמוע בת קול שעתידים החשמונאים בימי מתתיהו בנו לנצח את היוונים

בשלשה חדשים מראש השנה עד חנוכה מתגלה אם התשובה היא בשלימות

כעבדא קמיה מאריה נרחיב לבאר דבריו הקדושים, מהו הענין שגמר החתימה נמשך מיום הכיפורים עד חנוכה, על פי מה שהביא הגה"ק החיד"א זצ"ל ב"מדבר קדמות" (מערכת ר אות י) רמז הכתוב (שמות כא-כא): "אך אם יום או יומיים יעמוד לא יוקם כי כספו הוא", על התשובה שאדם עושה בימים נוראים, ועל זה אמר: "אך אם יום או יומיים יעמוד", שעושה תשובה ועומד בה רק ביום הכיפורים שהוא יום אחד או ראש השנה שהוא יומיים, ואחר כך חוזר לסורו, "לא יוקם", אין לזה קימה ועמידה, "כי כספו הוא", על כספו שישפיע לו הקב"ה, לכן עיקר המבחן על כספו שישפיע לו הקב"ה, לכן עיקר המבחן הוא אם לתשובה יש קיום במשך כל השנה.

נקדים עוד מה שהביא בספר "בוצינא דנהורא" (חנוכה) בשם הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'יבוז' זי"ע, אשר דיבר בקדשו לפרש הפסוק (משלי ו-כד): "כי נר מצוה ותורה אור", שיש כאן רמז נפלא על חנוכה שהוא בבחינת "נר מצוה" כי מדליקים בו נר חנוכה, ועל חג השבועות זמן מתן תורתנו שהוא בבחינת "ותורה אור".

והנה גם חנוכה וגם חג השבועות הם בחודש השלישי, כי חנוכה הוא בחודש כסליו שהוא החודש השלישי מחודש השרי ראשית השנה, ואילו חג השבועות הוא בחודש סיון שהוא החודש השלישי מחודש ניסן שהוא החודש הראשון, והענין בזה על פי המבואר בגמרא (סנהדרין סט.) כי העובר במעי אמו ניכר לג' חדשים.

נמצא לפי זה כי תשובתם של ישראל בחודש תשרי, ניכרת בחנוכה שהוא כמשלוש חדשים מחודש תשרי, וכן בחודש ניסן שבו יצאו ישראל ממצרים בזכות קבלת התורה, ניכרת השתוקקותם לקבל את התורה אחרי ג' חדשים בחג השבועות,

ועל שניהם נאמר: "כי נר מצוה", הוא חנוכה, "ותורה אור", הוא חג השבועות, שבשניהם מתגלים התשובה וקבלת התורה אחרי שעברו ג' חדשים.

הנה כי כן נשכיל להבין מה שמפרש ה"בת עין" רמז הכתובים: "ויהי כמשלוש חדשים", כאשר עוברים ג' חדשים מהימים הנוראים שהם בימי חנוכה, שאז ניכרת תשובתם של ישראל כעובר הניכר אחרי ג' חדשים, "ויוגד ליהודה לאמר", אומר המקטרג לפני הקב"ה, "זנתה תמר כלתך וגם הנה הרה לזנונים", כי אינם מתנהגים כפי שקיבלו עליהם בתשובה, אלא הם דבקים בתאוות של העולם הזה.

אולם כאשר באים ימי חנוכה וישראל מקיימים המצוות שתיקנו חכמינו ז"ל בחנוכה, זכר לחשמונאים שנלחמו מלחמת חורמה כנגד היוונים, והם מגלים בכך שגם הם נמצאים בגלות עם ממשיכי דרכם של היוונים, שעומדים עלינו בכל דור ודור להשכיח תורת ה', ועל ידי קיום המצוות בחנוכה אנו מעוררים הניסים שעשה הקב"ה לאבותינו "בימים ההם" שיתקיימו גם דבוקים בה', ומי מעכב בעדנו רק שאור שבעיסה דבוקים בה', ומי מעכב בעדנו רק שאור שבעיסה ונותן לנו את כל השפע הטוב שהשפיע לנו בדין ונותן לנו את כל השפע הטוב שהשפיע לנו הקב"ה בימים הנוראים.

יוחנן כהן גדול שמע בת קול ביום הכיפורים על נס חנוכה

רחש לבי דבר טוב לבאר בזה מה שגילו חכמינו ז"ל בגמרא (סוטה לג.): "יוחנן כהן גדול שמע בת קול מבית קודש הקדשים שהוא אומר, עבחו טליא דאזלו לאגחא קרבא לאנטוכיא". פירוש, נצחו פרחי הכהונה שהלכו למלחמה כנגד היוונים בעיר אנטוכיא. וביאר ה"בני יששכר" (כסלו-טבת מאמר ד אות ג) הכוונה בזה, שהקדים הקב"ה לבשר ליוחנן כהן גדול ביום הכיפורים

מזוזה בימין הפתח בדרום ונר חנוכה בשמאל בצפון לגלות השפע הטוב של הימים הנוראים הגנוז בצפון

לקראת שמונת ימי חנוכה הבאים עלינו לטובה, דבר בעתו מה טוב להתבונן בכמה ענינים השייכים למצות הדלקת נרות חנוכה, ונפתח במה ששנינו בגמרא (שבת כא:):

"מאי חנוכה, דתנו רבנן בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון... שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים, לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה".

ונתקשו המפרשים על מה שאמרו: "בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול", מנין נתגלגל בהיכל פך אחד של שמן בחותמו של כהן גדול, וכי כך היתה דרכו של הכהן הגדול לייצר שמן עבור הדלקת המנורה, ועוד לחתום אותו בחותמו.

עוד ראוי להתבונן על מה שמבואר בגמרא (שם): "נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ". ומבואר עוד (שם כב.) באיזה צד של הפתח להניחו: "נר חנוכה מצוה להניחה בטפח הסמוכה לפתח, והיכא מנח ליה, רב אחא בריה דרבא אמר מימין, רב שמואל מדפתי אמר משמאל, והלכתא משמאל כדי שתהא נר חנוכה משמאל ומזוזה מימין".

והנה הטעם של האומר שצריך להניח את נר חנוכה בצד ימין, מבואר היטב לפי מה ששנינו בגמרא (מנחות פו:) כי המנורה בבית המקדש היתה בדרום, וידוע כי בכל מקום צד ימין הוא דרום וצד שמאל הוא צפון, כי כשאדם עומד להתפלל ופניו למזרח כנגד מקום המקדש, צד ימין שלו הוא דרום וצד שמאל שלו הוא צפון, ומקור הדבר ברמב"ן פרשת תרומה (שמות כו-יח): ומקור אדרום ימין ולצפון שמאל, בכינוי האדם

הפונה למזרח". לכן הדלקת הנרות בחנוכה שהיא זכר לנס הדלקת המנורה בבית המקדש, צריכה גם כן להיות בצד ימין של הפתח שהוא דרום.

אמנם לפי זה צריך להבין הטעם של המאן דאמר שהלכה כמותו שצריך להניח את נר חנוכה בצד שמאל של הפתח, נמצא לפי זה שמניחים אותו בצד צפון. וכן מבואר בדברי ה"בני יששכר" (כסלו-טבת מאמר ה אות א) פירוש הפסוק (שיר השירים ז-יד): "ועל פתחינו כל מגדים", רמז על ב' מצוות שהן על הפתח, "חדשים גם ישנים", חדשים הם מצות נר חנוכה שהיא מצוה חדשה שתיקנו חכמינו ז"ל, גם ישנים היא מצוה חדשה שתיקנו נתנה התורה, "דודי צפנתי לך", רמז על נר חנוכה שארן מניחים בצד שמאל של הפתח שהוא בצפון, וצריך ביאור למה מניחים את נר חנוכה בצפון ולא בדרום כמו שהיתה המנורה בבית המקדש.

הקשר הנפלא של ה"בת עין" ביו פרשת וישב לנס חנוכה

פתח דברינו יאיר לבאר כל זה על פי מה שנקדים להתבונן בדברות קדשו של ה"בת עין" בפרשתנו פרשת וישב, שמבאר הקשר הנפלא בין פרשת וישב לנס חנוכה, במקראי קודש שנאמרו אצל יהודה ותמר (בראשית לח-כד):

"ויהי כמשלוש חדשים ויוגד ליהודה לאמר זנתה תמר כלתך וגם הנה הרה לזנונים ויאמר יהודה הוציאוה ותשרף, היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה, ותאמר הכר נא למי החותמת והפתילים והמטה האלה, ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני כי על כן לא נתתיה לשלה בני".

ומבאר ה"בת עין" בדרך רמז הפסוקים הללו על ימי חנוכה, כי יהודה רומז על הקב"ה כמבואר בזוהר הקדוש (פרשת לך לך פט:), שהכניס הקב"ה את כל ד' אותיות השם הוי"ה בשם יהוד"ה והאות ד' מורה על ד'וד המלך, ואילו תמר היא רמז על כנסת ישראל

שנמשלה לתמר, כמו שכתוב (שיר השירים ז-ח):
"זאת קומתך דמתה לתמר". זאת ועוד מביא ה"בת
עין" בשם האריז"ל, כי גמר החתימה שהיה בימים
הנוראים נמשך עד חנוכה, וכן מבואר ב"זרע קודש"
(חנוכה ליל ג) בשם ספרים הקדושים:

"מצינו בספרים שהכתיבה בראש השנה, והחתימה ביום הכיפורים, וגמר הדין בהושענא רבא, עם כל זה אף שיוצאין הפתקין הנגזרים, אין להם כח להתקיים עד חנוכה, אולי יתקן האדם מה שעיוות. נמצא שקדושת החג נמשך והולך עד חנוכה, שאז רשות לקיים הפתקין, לכן יש לו לאדם להמשיך על עצמו ולקשר קדושת החג עד חנוכה".

לפי זה מבאר ה"בת עין" רמז הפסוקים, על הוויכוח שקיים בין השטן שמקטרג בימי חנוכה על ישראל, שלא קיימו את התשובה שעשו בימים הנוראים כי אינם מתנהגים כראוי, ובין ישראל שהם מביאים הוכחה להקב"ה שהם דבוקים בו ממה שמקיימים מצות הדלקת נר חנוכה, ומה שנכשלים לפעמים הוא רק מחמת היצר הרע והגלויות, כמו ששנינו בגמרא (ברכות לעשות רצונך, ומי מעכב, שאור שבעיסה ושעבוד לעשות רצונך, ומי מעכב, שאור שבעיסה ושעבוד מלכויות". הנה הדברים בלשון קדשו:

"יויהי כמשלוש חדשים', היינו מראש השנה עד חנוכה, שאז עיקר גמר חתימה, על כן בא המקטרג על בני האדם לפני בורא עולמים ברוך הוא שהוא מרומז בתיבת יהודה, לומר 'זנתה תמר כלתך', היינו כנסת ישראל שדמתה לתמר שהיא מכונה בשם כלה, זנתה וסרה ממך, והלכה אחר זנונה, ולא די לה בזה שהלכה אחר תאוות לבה הרע, אלא שגם 'היא הרה לזנונים', הרה היא בחינת דביקות, היינו שמעצמה היא דבוקה תמיד בתאוותה בלי שום גורם לזה. 'ויאמר יהודה', הוא הבורא ברוך הוא, ומניעה היא הרה לזנונים, עבור זה שבלא שום גרמא ומניעה היא הרה לזנונים, רק מעצמה היא הרה לזנונים, רק מעצמה היא הרה ומניעה לתאוות לבה הרע".

רם

הנהרות הקפואים.

אך עתה, משהגיעה הצעה זו של רכישת היער באמצע ימי החנוכה, מחמת הדחיפות והנחיצות של המוכר למעות, נמצאו הדברים הפוכים. מצד אחד אי אפשר להמתין עם כריתת העצים עד ימות הקיץ ולשולחם רק בחורף הבא, כי הדבר כרוך בהפסד מרובה. לפיכך העצה הטובה ביותר היא לכרות את העצים בחודש אדר עם תום עונת החורף לקראת האביב, ולשולחם תיכף בחודש ניסן, שבו עדיין נצרכים במחוזות רבים לעצים.

אמנם עיקר הבעיה היא, שזו העונה של חודש ניסן נקראת 'עונת ביניים', בין חורף לקיץ. היא נתונה לשינויים רבים, ואי אפשר לדעת עתה בימי החנוכה אם בחודש ניסו עדיין יהיו הנהרות קפואים עם השלג שנערם שעליהם, וניתן יהיה להריץ את משלוחי העצים על גביהם, או שמא באותה עת יקדים הקיץ לבוא, וכבר תתחיל עונת הפשרת השלגים שעל הנהרות, ואז כבר לא ניתן להסדיר את המשלוחים, שסכנה גדולה היא לעבור עם מטען כבד שכזה על שלג המתחיל להפשיר.

- על כך בדיוק הגיע הסוחר דנן אל הרבי בשאלתו הקשה, יאמר נא הרבי, האם בחודש ניסן הבעל"ט עדיין ירדו השלגים על הנהרות, או שכבר תצא חמה בתוקפה להמיס את השלגים? - שכן בשאלה זו תלויה ועומדת כל העסקה כולה, אם יכניס עצמו בה, או שמניח הוא את כספו על קרן הצבי, ועלול להפסיד הכל!

כששמע הרבי את שאלתו של האיש, רצה לשלחו מעל פניו, וכי נביא אנכי לדטת את מצב השלגים שבנהרות בטוד ארבטה חודשים? הלא שאלה כזו שייכת לחזאים שבשירות המטאורולוגי, שם יושב לו החזאי וגם את תשקיף מזג האויר לימים הבאים לקראתנו לשלום... וגם הם אינם יודעים לומר בימי החנוכה מה יהיה מצב השלג שעל הנהר בירח ניסן... ומה כל זה קשור אלי?

אר האיש התמים אינו מרפה, הרבי יודע הכל! פסק בנחרצות, ואין אפשרות לפנות לשום אדם בעולם עם שאלה שכזו, רק אל הרבי הק'

ניסה הרבי כמה פעמים להסביר לאיש, שאין כאן מקום לשאלה שכזו, ואין מן הראוי להטרידו בשאלות כאלו. אך ללא הועיל, האיש מתעקש ומבקש על נפשו. בהיות שגורל כל ששת בנותיו הבוגרות תלויות ועומדות בעסקה זו, מוכרח הוא לדעת האם לבצע את העסקה, או למשור ידיו ממנה.

כראות הרבי שהאיש אינו מרפה, קרא לגבאי פנימה, וביקשו להוציא את הטרדן מן החדר!

מדוע מפריע אתה כאן לרבי? - שאל הגבאי ברוגזה.

אבל האיש ברוב תמימותו אינו מבין מה רוצים ממנו, וחזר שוב על שאלתו, שהוא רק מבקש לדעת את 'תחזית מזג האויר' של חודש ניסן הקרב ובא.

כששמע הגבאי הנאמן את שאלתו התהרהר קמעא, ונראה כמסתפק אם אכן צריך להוציא את האיש.

כשראה הרבי שהגבאי מסתפק בדבר וחוכך בדעתו, התחייך אליו ושאל: האם גם אתה חושבני כחזאי?... הכיצד אוכל לחזות ולדעת עתה את העתיד להתרחש בחודש ניסן?

אולם הגבאי הפיקח, שכבר זכה להכיר היטב את הרבי, אמר, שאם באים אל הרבי בשאלה שכזו ייתכן שזו כן 'רעבי'שע שאלה', שהרי לאדם פשוט לא ניגשים עם שאלות שכאלו!

הגבאי שריחם על האיש, ניסה להמליץ יושר עליו, והסביר לרבי שבוודאי אין כוונת השואל לשאול כאן על פי חכמת המטאורולוגיה... אלא מתוך 'אמונת צדיקים' בלבד, שואל הוא בתמימות אם עליו לבצע

אר הנטקה. כשראה הגבאי שהרבי מאזין לדבריו המשיך והטעים, הרי עומדים

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט

אנו כעת בימי החנוכה המקודשים, שבהם מאיר וזורח האור הגנוז המופלא, שבו ניתן לראות מסוף העולם ועד סופו. ומאמינים אנו בני מאמינים בכוחם של צדיקים, בפרט בימי הניסים הללו!

כשמוע הרבי הק' את דבריו, קם ממקומו נעמד בדחילו ורחימו בקרן זווית ושפך תפילה קצרה לפני קונו. ולאחר מכן הסביר פניו אל האיש בברכה מעליא, סע נא לביתך ותבצע את העסקה על הצד היותר טוב! והשי"ת יהיה בעזרך שלא תפסיד בה כלום, ותוכל להשיא את בנותיך

האיש שמח מאוד על התשובה הברורה שקיבל, ביחד עם הברכה הטובה. ואכן התבצעה העסקה על הצד היותר טוב, ולאחר פסח חזר האיש להודות לרבי על עצתו אמונה! - מאותו עסק טוב התעשר האיש, ומאז זרחה שמש הצלחתו ונעשה לאחד מן העשירים הגדולים בארץ פולין.

ללמדר גודל כוח אור החנוכה, המאיר וזורח בימים המקודשים הללו. ובוודאי מן הראוי לנצל אלו הימים להאיר אל תוך חשכה, באורה של תורה ועבודת השם יתברך בשמחה ובטוב לבב.

[ליל שישי פרשת ויגש תשע"ג]

-> • <-

באחת הקהילות החשובות שבפרברי ניו יורק רבתי, התמנה לרב הקהילה תלמיד חכם חשוב, גאון מפורסם וירא אלקים מרבים, אשר נשא על שכמו את עול הנהגת העדה בלב ונפש.

היתה זו קהילה של אנשים יראים ושלמים, מסולתה ומשמנה של היהדות החרדית הנאמנה. והכל התנהל בה על מי מנוחות כדת וכדיו. הרב הדגול, שחיפש תמיד דרכים לרומם את בני קהילתו, היה מרבה לדבר בענין "הידור מצוה". בדרשותיו הדגיש תדיר שיהודי המהדר במצוה, ואינו מסתפק רק בעצם הקיום היבש של גוף מעשה המצוה, לצאת ידי חובתו בלבד, אלא מוסיף ומהדר בה, הרי בכך הוא מתקשר עם המצוה בכל ליבו ונפשו. וזו היא עצה יעוצה להתעלות באהבת השם יתברך יותר ויותר, שככל שיוסיף להדר במצוה בדחילו ורחימו וברעותא דליבא הרי תגדל יותר אהבת השי"ת בלב.

אחת ההוכחות החזקות שהביא הרב הנכבד בדבר, היא מסדר מצות החנוכה. דחזינו בשמעתיו שישנם כמה מדרגות חלוקות בקיום המצוה. ישנם שמסתפקים ביסודה של מצוה "נר איש וביתו" בלבד, ואינם מחפשים להדר בה יותר. וישנם המוסיפים להדר בה, אבל בהידור אחד בלבד סגי להו, כמ"ש "המהדרין נר לכל אחד ואחד". - אך ישנה מדרגה גבוהה יותר, אלו שאינם מסתפקים בהידור אחד בעלמא בלבד, אלא מוסיפים בה יותר ויותר, והם הנקראים "מהדרין מן המהדרין", ולהם תקנו סדר מיוחד של "מוסיף והולך".

והרי מבואר מכאן, שמן הראוי להתעלות ולהתקרב יותר ויותר בהידור המצוה, ולא להסתפק במה שהוא מן "המהדרין" בלבד, אלא ישתדל להיות אף בדרגת "מהדרין מן המהדרין". - שעליהם אמרו שפיר בגמרא: "מעלין בקודש ואין מורידין"!

בכל פעם היה הרב שוזר בדרשותיו דוגמאות שונות שניתן להדר במצוות, ומצא בכל דבר אופנים נאים וראויים להדר ולסלסל במצוה. באחת הדרשות דיבר הרב מגודל חשיבות התפילה, והשפעתה הגדולה על כל היום כולו, שכל בנין איכות נפש האדם נבנה מאוד על צורת תפילותיו. - גם כאן שילב בדבריו הידורים רבים ונאים שניתן להדר בתפילה, ולדוגמא נקט, שהמהדר בתפילה אינו 'נופל' לבית הכנסת היישר מן הרחוב אל תוך התפילה... אלא מקדים מעט לפני זמן התפילה, ומכין עצמו כראוי אל התפילה, כדי שיוכל לגשת להתפלל ביישוב הדעת ובמנוחה, אחר שמנקה את הראש מכל מיני בלבולים

ומחשבות חוץ, ומתוך לימוד גפ"ת שלפני התפילה, שאין לך הכנה טובה הימנה לתפילה.

כמ"ש בספה"ק "תפארת שלמה" (מועדים רמזי פורים), וזל"ק: "ובבואה לפני המלך, אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה כו' (אסתר ט, כה). הנראה לרמז בזה, על פי מ"ש בספרים, כי העצה הנכונה להינצל ממחשבות זרות בשעת התפלה, שיכין את עצמו קודם התפלה בלימוד התורה הקדושה. - וזה הרמז בפסוק הנ"ל, 'ובבואה לפני המלך' זה המלך מלכי המלכים הקב"ה לעמוד בתפלה, 'אמר עם הספר', על ידי שלמד בספר, 'ישוב מחשבתו הרעה' יבטל כל המחשבות רעות בשעת התפלה, ויהיה תפלתו זכה צלולה וברורה" ע"כ מתק לשון קדשו.

והנה אחד מנכבדי הקהילה אדם אמיד ועתיר נכסיו, היה רגיל לאחר תמיד לתפילה. משום מה החליט לעצמו שזמן התפילה הוא בעיקר בעת שמגיע הש"ץ לברכת ישתבח, [או בשבת קודש כשמתחיל שוכן עד], וכל שאר פסוקי דזמרה הקודמים הרי הם כמו 'קרבנות', שאם יש זמן מדפדפים בהם בחופזה, ואם אין זמן 'מדלגים' עליהם...

הרב הצדיק ניסה כמה פעמים לדבר אל ליבו, שאין זו הנהגה נכונה, ויש להקדים לבית הכנסת לכל הפחות מעת תחילת התפילה. אך האיש היה תמיד מתנצל ועונה, שאין כאן 'איחור' רציני, כי אם של עשר דקות או רבע שעה ותו לא, וזמן קצר שכזה אינו נחשב כאיחור!

אף לאחר אותה דרשה נלהבת שדיבר הרב במפורש מהידור התפילה, ושמן הראוי להקדים ולהגיע לפני התפילה, המשיך העשיר בסדר יומו באיחור התפילה בלא שום שינוי. - הנהגתו זו הפריעה מאוד לרב המרא דאתרא. וכאב ליבו על כר. בפרט שלאחר אותה דרשה החלה התעוררות גדולה בין בני הקהילה, על אתר נפתח 'כולל בוקר' לאברכים מצוינים לפני התפילה, ואברכים רבים הסתדרו בחברותות וקול התורה החל להדהד ברמה בבית המדרש השכם בבוקר לפני התפילה. -ואילו זה הנגיד ממשיך בשלו, ולא שת לבו לכל אותה התעוררות. הרב שחשש מן הקרירות שיכול האיש להשפיע אף על אחרים בכך, בהיותו מנכבדי הקהילה, ניסה שוב לעוררו על כך, אבל האיש מתעקש שאיחור של עשר דקות בלבד לא נחשב כאיחור...

והנה לא חלפו ימים מועטים, ופגעה בו באותו גביר יד ה' ל"ע, שריפה גדולה פרצה בעוז בבית החרושת שבבעלותו. וכטבעה של האש היא התפשטה במהירות מחדר לחדר, ומקומה אחת לחבירתה. העשיר בעל הבית נבהל מאוד לנפשו, ותיכף הזעיק את כוחות הכבאות וההצלה, אך כדרכם של הכבאים האמריקאים הם לא הספיקו להגיע מיידית. הוא התקשר בלחץ גדול שוב ושוב אל תחנת 'מכבי אש', וזעק בקול ניחר שהאש קופצת במהירות ומדלגת מקומה לקומה, ושיחישו בדחיפות את הגעתם למקום, כי כל המתחם כולו כבר אחוז להבות אש!

אך לדאבון לב כאשר סוף סוף כבר הגיעו לוחמי האש לא עלתה בידם להציל הרבה, והבנין כולו ניתן למאכולת אש!

כשניגש היהודי אל מפסד פלוגת הכבאים בטענות ומענות. מדוע זה התמהמהו כל כך, ולא מיהרו לבוא תיכף בקריאתו הראשונה. ענה לו אותו 'כושי', שבהתחשב בתנאי הנסיעה הקשים והפקקים [טרעפיק] שבכבישים, הרי איחור של עשר דקות אינו נחשב כאיחור!...

לשמע תשובתו של המפקד נדהם האיש ונפקחו עיניו, הלא הוא עצמו טען תמיד בפני הרב, שעשר דקות בלבד אינם נחשבים כאיחור... והנה מו השמים הראוהו היטב כמה איחור עצום ונורא יש בעשר דקות בלבד! כאשר הפסיד באותם עשר דקות שהשתוללה השריפה הון יקר

מני אז הפך האיש את דרכו מקצה לקצה, הוא קלט היטב את מה שרמזו לו מן השמים, והצטרף מיידית לכולל בוקר המקומי, והיה תמיד מעשרה ראשונים המקדימים לתפילה, למהדרין מן המהדרין!

על הברכה יעמדו°

באל התורמים להפצת העלון אאל.

לקבלת העלון בפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל הפצו"ב

יו"ל ע"י קהילת שבתי בכית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 ס-78 האס סבתי בכית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 10459-335109

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצכך, הכך כוזפן להדפים ולהפיץ את העלון באזור כגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפעוניינים יקבלו את העלון בפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

טיב המעשיות

מצות חנוכה מלמדת אותנו לשאוף להגיע אל השלמות, עד דרגת "מהדרין מן המהדרין", ושלא להסתפק במדרגת 'מהדרין', ובודאי שלא בקיום המצוה היבשה בלבד בלא שום הידור או בלא חיות והתלהבות.

אך הדרך כיצד להגיע לזו השלמות של 'מהדרין מן המהדרין', קיימא לן

הלכתא כבית הלל, שהוא מתחיל מנר אחד בלבד וכך בכל יום ויום 'מוסיף והולך' נר אחד ליום. וללמדך דרכי עליית המדרגות בזו אחר זו, שלא לרוץ בבת אחת בדילוג כמה דרגות, רק במדרגה אחת בלבד בכל

וכן מבואר בלשון תפילת הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זצוק"ל: "וְשַׁנִּשְׁתּוֹקַק תַּמִיד אַלִידְ יוֹתֵר וְיוֹתַר, וּמְפֵּדְרַגַה לְמֵדְרַגַה תַּעַלֵנוּ, שָׁנִוְכָּה לָבוֹא לְמַעַלַת אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב". כלומר, שמבקשים על זו ההשתוקקות להתקרב תמיד יותר ויותר, אך יחד עם זאת מדגישים "ממדרגה למדרגה תעלני", שתהא זו עליה מתונה מדרגה אחר מדרגה, ולא בקפיצה ודילוג של הרבה מדרגות יחד. כי אם יחטוף בחופזה לדלג במרוצה מדרגות רבות יחדיו. ועדיין אינו אחוז בהם היטב, הרי קרוב הוא אל הנפילה. ואם ח"ו יפול בסוף, הרי כשייפול מקפיצה של גובה רב יחטוף חבטה עזה וכואבת מאוד.

ולכן מתחיל עם 'נר אחד', בקבלה קטנה

ומבוססת שיוכל לעמוד בה בשופי. ואחר שיתרגל בה ויעמוד איתן באותה דרגה, יוכל להוסיף שוב מדרגה אחת נוספת, וכך יהא מוסיף והולך מדרגה אחר מדרגה. שיימצא באם ח"ו יפול אחר כך, לא יפול אלא דרגה אחת בלבד, שכן הדרגה הקודמת לה כבר נהפכה אצלו כטבע הרגיל, וכבר התחזקה והתאמצה בו. - ובכך יתגדל אל מדרגת "מהדרין מן המהדרין - מוסיף והולך"!

"טיב המועדים - חנוכה" עריכה מחודשת]

סיפר לי איש נאמן, אשר לרגלי מאורע מסוים סיבבו מן השמים שנתמנה כמנהל אחראי באחת המחלקות החשובות של "עזר מציון". בד בבד עם אחריותו הגדולה על ניהול המשרדים השונים. שימש גם בתור 'פרמדיק' מומחה. ובעת הצורר יצא עם רכב האמבולנס הגדול והמאובזר היטב להיות לעזר ולאחיסמך לחולים ולמשפחתם בשעתם הקשה. וכבר עלתה בידו בחסדי שמים לא אחת להציל חולים מסוכנים ממוות לחיים, בהגיעו מיידית ככוח 'הצלה' ראשון אל החולה.

מתוך ניסיונו האישי בעשרות ומאות מקרים קשים, ובהיותו מתוקף תפקידו יוצא ונכנס במסדרונות בתי החולים השונים, ראה לעתים מקרים קשים ביותר, של אנשים כשרים שספגו פגיעות קשות מאוד.

בתפקיד מיוחד שכזה נצרך לעלות פעמים רבות אל בתיהם של גדולי ישראל. עם שאלות גורליות שהיו צריכים להכרעת דעת תורה. וכר נעשה מקורב מאוד אצל רבינו מאורן של ישראל הסטייפאלער זצוק"ל, בעל "קהילות יעקב".

באחת השיחות שהיו לו עם הרב, סיפר לפניו על המקרים הקשים והמזעזעים שרואה בעיניו. ופעמים רבות עולה בליבו התמיהה והפליאה. על מה ולמה עשה ד' ככה?

ענה לו הסטייפאלער, להבין את דרכי ד' הרי גם מעצמך תבין שאי אפשר ליילוד אשה להשיג. וכי את השואה האיומה שפקדה את בני ישראל, והכחידה יותר משליש מעם סגולה, כשמיליונים נעקדו על קידוש השם, יכולים אנו להבין? - רק זאת ידענו נאמנה, מתוך אמונה פשוטה ותמימה, כי ישרים דרכי ה', וכך צריך להיות!

ושוב שאל האיש, מה אם כן יכול הוא לעשות להתחזק בנדון, מאחר שנחשף רבות למקרים קשים וכואבים, ובוודאי מן השמים תובעים גם ממנו התחזקות וקירוב, כשמראים לו תמיד את יד ד' הקשה!

ענה לו הסטייפאלער בחביבות רבה, ראשית עליך להודות להשי"ת על הזכות הגדולה שנפלה בחלקך להציל נפשות ישראל, כי אפילו המציל נפש אחת מישראל בלבד, הרי הוא כמי שהציל עולם מלא!

אך בזה צדקו דבריך, שכשרואים דברים קשים שכאלה הרי זה כמו 'מוסר ספר' חי, המחייב להתחזק יותר בשמירת התורה והמצוה. - ולפיכך בוודאי

"תנו רבנן, מצות חנוכה נר

איש וביתו, והמהדרין נר

לכל אחר ואחר, והמהררין

מן המהדרין כו' בית הלל

אומרים, יום ראשון מדליק

אחת מכאן ואילד מוסיף

בורידין" (שבת כא:).

עליך להתחזק ולקבל על עצמך קבלות טובות וישרות בחיזוק תורה ויראת שמים.

אולם, המשיך הסטייפאלער, זאת צריך לדעת בסדר קבלות הטובות, וההתחזקות בתורה וביראת שמים. שלא לרוץ בהם רחוק מדי!

ותיכף פתח הרב וביאר לפניו, הנה יסוד זה אנו למדין מסדר מצות חנוכה, שתקנו חכמים מדרגות מדרגות בסדר המצוה. מתחילה פירשו את יסוד שורש המצוה שהיא "בנר איש וביתו", ושוב הוסיפו בה דרגת "מהדרין" שמדליקין בה "נר לכל אחד ואחד", ושוב יש בה דרגה נוספת של "מהדרין מן המהדרין". - ואפילו בדרגה הגבוהה של 'מהדרין מן המהדרין' חזינן שגם בה תקנו סדר עליית המדרגות מתון מתון. ועל אף היותם מחבבים את המצוות ביותר, ומהדרין בהם הידור אחר הידור, עם כל זאת גם בהם תקנו סדרי מדרגות. ביום הראשון מדליק נר אחד בלבד, ושוב למחרת 'מוסיף והולך' עם עוד נר אחד נוסף בלבד, וכך יום שלם ממתין הוא עד להוספת עוד נר במצוה.

ובודווקא לא תקנו חכמים שידליק תיכף ביום הראשון את כל שמונת הנרות בבת אחת, כדי שלא לדלג ולקפוץ בקפיצה אחת תיכף עד המדרגה הגבוהה ביותר. רק בסדר מסודר ומבוסס היטב, 'מוסיף והולך'

ממדרגה למדרגה, נר אחד בלבד לכל יום.

למדנו אפוא מיסוד סדר מצות החנוכה, סיים הרב, שאין ראוי לחטוף ולתפוס מדרגות רבות בבת אחת, כי אם להתקדם במתינות מדרגה אחד מדרגה. לפיכך אל תמהר לקבל על עצמך דברים גדולים, שאינם לפי מידתך ולא תוכל להחזיק בהם! התחל נא בקבלה אחת לטובה, בדבר המתאים לפי נפשך, שתוכל לעמוד בו איתן. ורק לאחר שכבר יתהפך אצלך ההרגל כמו טבע, למאמר החכם שההרגל נעשה טבע, אז תמשיך להיות מוסיף והולך למדרגה נוספת, וכלל זה הוא אחד מן השורשים הגדולים בעבודת השם יתברך!

[שיחת קודש בהדלקת נר ג' דחנוכה תשע"ו]

באחד מימי החנוכה הקדושים, נכנס אל הרה"ק מסוכטשוב בעל 'אבני נזר' זצוק"ל יהודי סוחר עצים ותינה את צרתו בפניו, כאשר חננו השם יתברך בשש בנות טובות ומושלמות בכל מידה נכונה בלעה"ר. אר כדי להשיאן עם שידוכים הוגנים המתאימים להן זקוק הוא להון רב, הן בשביל הוצאות הנישואין עצמם, והן כדי לשלשל דמי 'נדן' כראוי. - ועתה שאלתו בפיו, בהיות שמציעים לו 'עסקה טובה' לרכישת יער עבות, שיש בו אלפי עצים טובים ומשובחים, שניתן לגרוף בהם הון רב! - שואל הוא האם לבצע את אותו עסק.

לכאורה. הסביר האיש. נראית עסקה זו כהזדמנות נדירה. שכו בעל היער זקוק בדחיפות לכסף מזומן [קעש], ומעונין למכור את כל עצי היער עכשיו ומיד, ובשביל כך הוריד את המחיר עד כמעט לחצי!

ברם דא עקא, שעתה בתקופת חג החנוכה שורר ביער קור מקפיא. השלגים המרובים מכסים כמעט את כל חלקי היער בגובה רב. כך שאין זה אפשרי כעת לגשת למלאכת כריתת העצים, המצריכה פועלים רבים שיתהלכו במלאכתם ברחבי היער שעות רבות מבוסר עד ערב, וככל הגראה רק

בשלהי החורף בסביבות חודש אדר הבעל"ט יוכלו להתחיל במלאכה. מאידך גיסא, דרכי משלוח העצים בימים ההם נעשו על גבי רפסודות ענק שגלשו על פני הנהרות הקפואים, וכך היו נשלחים משלוחי ענק לכל עיר ועיר. ערים רבות בפולין שכנו סמוך לנהרות הגדולים, וקיבלו כך אלפי עצים גדולים וחטובים. ובימים ההם הרי היו העצים מצרך נחוץ ביותר בכל בית ובית, בטרם עידן הדלק והנפט שבימינו. - ובתקופת האביב והקיץ כשכבר מתחילים השלגים להפשיר, קשה מאוד להסדיר את משלוחי העצים על גבי הנהרות, שעיקר גלישתן של הרפסודות היתה על השלג המכסה את הנהרות. ולפיכך על פי רוב היו בעלי היערות עושים את מלאכת כריתת העצים בימות הקיץ, כשהיער פורח ומלבלב וניתן לעבוד בו בנוחות, ומצד שני היו שולחים את המשלוחים הגדולים עם תחילת החורף < | בעת שהשלג יכסה כל ארץ, והגלישה נוחה על פני

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

מה אשיב לה'

את הריהוט לבית אני משתדל לקנות מיד שניה, אני מחפש וממתין עד שמגיע מוצר איכותי וטוב וכמובן במחיר הולם ובכך אנו חוסכים סכומי עתק.

המתנתי בסבלנות וחיפשתי ארון מעץ סנדוויץ שש דלתות עד שסוף סוף מצאתי אחת במצב חדש בישוב מעט מרוחק אבל המחיר שהיה שש

מאות שקלים בלבד היה לפתיון... בקשתי מאחותי שגרה לא רחוק משם שתבדוק אם אכן מדובר בארון במצב נדיר כפי שהציג זאת המוכר או שמא מדובר באדם שרק מנסה למכור... אחרי שבדקה היטב התקשרה אלי אחותי ואישרה

כי הארון אכן נראה במצב חדש. בקשתי מאחותי שתתן לו מאתיים שקלים מקדמה על החשבון וסיכמתי עם בעל הארון שכשאבוא לאסוף את

הארון אשלים לו את יתר הסכום. מוצש"ק נסעתי עם ידיד לבית של אבא שלי ולקחתי ממנו את הרכב הגדול יותר שאוכל להעמיס עליו את הארון ויצאנו לדרך, הגענו בשלום וראיתי כי אכן הארון יפה מאוד ואז ברגע אחד חשכו עיניי ראיתי כי לא מדובר בארון סנדוויץ כמסוכם כי אם בארון מסיבית ואני בשביל

ארון סיבית לא הייתי טורח אפילו לרגע אחד. בעל הבית החל לצעוק עלי שהבטחתי לאסוף ומחר הדירה צריכה להיות פנויה מכל חפץ ואני לעומתו טענתי כי מדובר בהונאה שהרי דברנו על ארון עץ סנדוויץ והנה מדובר בארון מסיבית ולא עוד שהטרחתי את אחותי ולקחתי את הרכב מאבא שלי הוויכוח היה בשיאו כאשר

ואז קרה דבר פלא, ידידי שהגיע לעזור לי אמר שאחותו בדיוק התקשרה אליו לשאול אם יש לי ארון בשבילה, "אני אוסיף עוד 200 שקלים וניקח את הארון לאחותי... בעל הבית שמח ואני גם שמחתי לכל הפחות לעשות חסד

דרשתי חזרה את כספי.

עם הזולת ולא לחינם הייתה הטרחה וגם ידידי שמח לעזור לאחותו. העמסנו את הארון על הרכב ויצאנו לדרך... ביציאה מהישוב אמר לי ידידי לחפש מכולת אשפה. לשאלתי לאיזה צורך, הוברר לי שאין לו אחות שצריכה ארון והוא בסך הכל לא רצה שיצא חילול ה' ולכן הסכים לשלם את הארון העיקר לא

לגרום למריבות מיותרות גם אם הן צודקות... עכשיו חרה לי הדבר שסתם פירקנו והעמסנו ועכשיו לזרוק לאשפה?! לא בא בחשבוו!!!

התקשרתי לידיד ראש כולל מאזור קריית ספר שהיינו סרובים לשם ושאלנו אותו אם ידוע לו מישהו שזקוק לארון? הוא חשב ונזכר כי לפני ימים אחדים התבטא אברך ואמר: "הלוואי והיה נוחת לי בבית ארון שש דלתות!!!" הוא נתן לי את המספר והנחתנו לו בבית ארון שש דלתות כבקשתו... הוא היה בדמעות הוא לא הצליח לעכל את חסד ה' עליו פרט כאשר שמע את השתלשלות הדברים. שמחנו כולנו שלא עמלנו לריק וכולם שמחו שמחה גדולה.

כעבור שבוע קבלתי שיחת טלפון מקרוב משפחה שעובר לחו"ל ושאל אם יש דברים שארצה לקחת מהדירה שהוא עוזב, הגעתי לשם ובין הדברים היה גם ארון שש דלתות מעץ מלא משובח ביותר' אה כמה הודיתי לה' על כל הטוב אשר גמלני. :מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי!!!"

בעל המעשה: מ.ב.

הפעונין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזפן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס בפקס: 15326517922 o.y.wines@gmail.com :או לי

ששב הלכה לבה לבור מאי ובעבין שליט"א הלרות העורה – ר'

MINNE MAY

א. הנותר מן השמן ביום השמיני (זאילו מה שוותר בילות הקורטין יכול להשתמש בו בלילות שאוויזיקן, עושה לו מדורה ושוורפו בפני עצמו, ודוקא כשנתן בו מתחילה רק כדי שיעור הצריך למצותו אלא שנכבה באמצע ונשאר, ולכן אסור משום דהוקצה למצותו, אבל אם נתן מתחילה שמן הרבה בנר מותר להשתמש עם הנותר לכתחילה, וי"א דאף בכה"ג אם נתן את השמן בסתם הוקצה כל השמן למצותו, אם לא שהתנה מתחלה שלא יהא נאסר אלה בכשיעור וסי תרכי סיר ומכיב שם.

ב. אבל אסור להגיחו לשנה הבאה לנר חנוכה משום דחיישינן לתקלה, ואפילו להגיחו בכלי מאוס דודאי לא יבוא לאכלו ג"כ אסור, דחיישינן שמא יבוא להדליק וליהנות הימנו מרבשם סקים.

ד. זאת תנוכה הוא גמר החתימה מראש השנה ויום כיפור (תולדות אהרן זיטאמיר). וכ"כ בספר טעמי המנהגים בשם ליקוטי מהרי"ל שיום זאת חנוכה הוא השלמה על הימים הנוראים, ועל כן על כל איש מישראל להעלות על זכרונו כעת את כל הקבלות טובות שקיבל על עצמו בתורה ותפלה ובמעשים טובים, וירבה להתבונן מה חובתו בעולמו (שיב השושים חומה).

ת. ומתאמרא משמיה דהרה"ק מרוזין זי"ע דמה שצדיקים יכולים לפעול בתפילת נעילה יש בכוחו של יהודי פשוט לפעול ביום זאת חנוכה, והיום הזה גדול כוחו עד למאד, ולכן ישתדל כל אחד להקדיש מזמנו לתפילה ובקשה שיזכה להתקרב אל ד' ליראה ולאהבה אותו ולעשות רצונו כל ימי חייו. ואף מי שלא זכה לשוב כהוגן בימים הנוראים, עדיין לא איחר את המועד, ויזדרז לשוב אל השם ביום הקדוש הזה (שם).

איסור הנאה מנר חנוכה

א אסור להשתמש בנרות חנוכה, ודין זה אמור לכל הנרות ואפילו אותן שמוסיפין המהדרין בכל לילה, ואפילו אם רוצה לאכול אצלן סעודת שבת דהוי סעודת מצוה גם כן אסור. והטעם כדי שיהא ניכר שהוא נר מצוה לפרסם הנס, ועוד משום דכיון שתיקנוה ע"י נס שנעשה במנורה עשאוה כמנורה שאין משתמשין בה כלל (סי חיפי. סא ממל שם.

ב. אפילו תשמיש עראי כגון לבדוק מעות או למנותן לאורה ג"כ אסור, ואפילו מרחוק שאיו ידיו סמוכות לנר (מם).

נ. ואסור להשתמש בו אפילו תשמיש של קדושה, כגון ללמוד לאורה, וה"ה בגרות חנוכה של ביהכ"ג שאסור להתפלל מעריב אצלן כל זמן שלא דלקו חצי שעה. ויש מתירץ בתשמיש של קדושה, ואפשר דיש להקל בלימוד דרך עראי כשאין ידיו סמוכות. לנר וצ"ע (שם ובביהל דה ויש עייש).

ד. ודוקא כשהוא משתמש עכ"פ תשמיש עראי, אבל כל שאינו משתמש כלום ה"ז רשאי לישב בביתו בשעה שנר חנוכה דולקת, ואפילו אם לא הדליק את השמש כנהוג, ולא עוד, אלא אף מותר לו לילך לאורן שלא יכשל ואינו מחויב להעצים עיניו, דזה לא מיקרי תשמיש (מיב שם סקייא ומשטיצ שט).

ת. לאחר שעבר חצי שעה מעת הדלקתה מותר להשתמש לאורה, ומכל מקום יש

מחמירין שכל זמן שהנרות דולקות לא ישתמש לאורן, משום הרואה שלא ידע לחלק בין תוך זמן שיעורו לאחר זמן שעורו (סיי הרייב סיב ובמיב שם), ולענין תשמיש קדושה אפשר דאין להחמיר וצ"ע (מיהיל סיי תרכיג דיה ויש מי שמוני).

 נר חנוכה אינו נאסר בהנאה אלא לאחר שהודלק שכבר נעשה בו מעשה, אבל הזמנה לנר חנוכה אינו אוסר, וה"ה אם כבה והודלק תוך זמן איסורו אסור בהנאה, משא"כ אם כבה לאחר זמן איסורו (מיבסי הועיג סקכיא ועי בשעה'צ שם. ויש פוסקים שסוברים דאם נתן בסתם הקצה למצותה הכל (מיבסי הועיב סקיז).

 יש מי שכתב שאם נפל לו איזה ספק בדין הנוגע לנר תוכה וצריך לעיין בספר ואין לו נר אחר חוץ מן הנרות של חנוכה, מותר לעיין לאור הנר ההוא, ואף שיש לדחות ראיותיו, מכל מקום נראה פשוט דכיון שהוא דרר עראי מותר (שער תשובה מי תעיב סקיד עייש).

ד. קטן שהגיע לחינוך שצריך להדליק נר חנוכה, אסור להשתמש לאור נרותיו שהדליק (הלימת שלמה מסיו סייא).

ש. השמן והפתילות שנותרו ביום השמיני לאחר ההדלקה, עושה להם מדורה ושורפן בפני עצמן, שהרי הוקצו למצוותן ואסור ליהנות מהן, ואפילו אם ירצה להניחן לשנה הבאה ג"כ אסור, אפילו אם יניחו בכלי מאוס שבודאי לא יבוא לאכלו, דחיישינן שמא יבוא להדליקן ויהנה ממנו (סי תיעי סיי ומיב שם).

טיב התחזקות

בי אתה האיד נדי =

מעט אור דוחה הרבה מן החושך

בעיצומן של לילות סגריר, בעוד החושר והאפילה שולטים בשליטה ללא מיצרים ברומו של עולם, והנה מבליחים להם שלהבות של אש, אמנם קטנים הם הגרות, אבל אורם הבהיר מסוגל לבקוע מסכים של ברזל ולהאיר את חשכת הלילה באור יקרות ובזהרורי נוגה, מפוזות הלהבות בניחותא ומפזרות לכל עבר גצים של אש, והולכים הגיצוצות האלו ומבעירים את נשמות ישראל אל אביהם שבשמים עד שתהא השלהבת עולה מאליה, ובאמת אמרו שאין לך שום נפש מישראל שלא מושפע ממאור הנרות הללו, אפילו לב של אבן נימוח כשמן ונמשך מאליו אל הלהב המתלקח בראש הפתילה ומתרומם אל עבר שמי השמים העליונים.

ואמרו בספרים הקדושים, שזהו מה שאמרו חז"ל (שבת כא.) 'פתילות ושמנים שאין מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן בתנוכה', ובפשטות הכוונה, שישנם סוגים שונים של שמן שאינם בוערים כל כך יפה, ועל אף שאסור להדליק בהם נרות של שבת אבל לצורר נר תנוכה מותר להשתמש בהם.

הרמז בזה ברור כשמש בצהריים, הפתילות והשמנים אלו הם נשמות ישראל שממתינים לאש שתעלה אותם ותבעיר את לבם, ועל אף שישנם נשמות כאלו שהספיקו להתרחק ממקור הקדושה רח"ל, עד שאפילו קדושת השבת קודש לא משפיעה עליהם לטובה, אולם תקוה אחת עדיין יש להם, ואלו הם הלילות הקדושים של חנוכה, שאז זוכים גם נשמות אלו לתיקון ועליה ומוארים באור החיים, כי כח מיוחד יש לנרות של חנוכה להאיר ולהזריח אפילו את הנשמות הנידחות ביותר ואפילו נשמות של בעלי עבירה מובהקים.

הלא הוא מאיר בכל העולמות

ידוע המעשה שאירע בקהילה קדושה מאחת העיירות הפזורות בגולה שסבלו מרורות מאיש אחד מזרע ישראל, שבעבור בצע כסף וקצת כבוד המדומה נהפך ליבו לרעה רח"ל ונעשה מוסר, נוהג היה לאכול קוודצא בבית הפריץ על אחיו היהודים ולטפול עליהם עלילות שוא ומדוחים, וכל כך הגדיש את הסאה עד שהרגישו בני העיר כי כשל כח הסבל וכי יותר אינם מסוגלים לסבול את מעלליו, נמלכו כולם לשלוח הזכרה אל הרה"ק מלובלין שבכח קדושתו יסיר מהם את מר המוות הזה. לקראת ימי החנוכה יצאה משלחת מכובדת מראשי הקהל לעבר העיר לובלין בכדי לחלות את פני הצדיק ולבקש ממנו ישועה ונחמה, בנטות צללי ערב נגשו בני החבורה אל הצדיק מלובלין, בידם פתקא דרחמי בו הם מזכירים את הצרה הגדולהות שרואה למרחקים לא אבה להסכים עמהם, הוא אמר להם שאיננו מבין מה הם רוצים ממנו, הלא איש זה מאיר

הדבר היה לפלא גדול, שהלא איש זה ידוע היה לשפל ונבזה, וכיצד יתכן שצדיק הדור לא יעמוד על טיבו, אולם למרות זאת החליטו להמתין לשעת הכושר ולאחר זמן באו שוב לפני הרבי מלובלין עם אותו הזכרה, הפעם קרא הצדיק את הדברים וכבר הסכים עמהם, לאחר מכן בירך אותם שינצלו מאותו מסור ותהיה להם הרווחה במהרה.

בשמחה גדולה פנו לשוב לביתם, בטוחים בכוחו של הצדיק שמהלכים לו בשמי השמים, ואכן, מיד בכניסתם לעירם התקבלו בשיר ורננים על ידי כל הקהל הקודש שבישרו להם על הישועה הגדולה והפלאית שהייתה להם, וכי מאותו היום והלאה נפטרו לגמרי מטולו של אותו רשט.

אולם בכל זאת לא נתנה להם מנוח העובדה, שבפעם הראשונה שהזכירו את שמו של הרשע, אמר הצדיק שאדם זה מאיר בכל זאת לא נתנה להם מנוח העובדה, שבפעם הראשונה שהזכירו את שמו הצדיק אומר כך חייב להיות שיש דברים בגו, עד שלאחר חקירות ודרישות נתברר להם למפרע כי באותו שעה שבאו לפני הרבי מלובלין בפעם הראשונה, עמד אותו ברנש והדליק נרות חנוכה, או אז הבינו את פשרן של דברים, כי בשעה שמדליק האיש ישראל את הנרות של חנוכה, אזי מאירה נשמתו באור יקרות ומבהיק בכל העולמות.

אור צדיקים ישמח

ו" איד!

דו ווילסט זיך אנווארעמען

ביי די לילי שבתות הארוכים

זיש לנו להבין, שאם הרשעים ובעלי העבירה זוכים להאיר את נשמתם על ידי מצוות נר חנוכה, אם כן כאשר כשירי הלב ונקיי הדעת שבישראל נעמדים ברגש ובסילודיו להדליק נרות חנוכה מתור הכנה דרבה ורגשי קודש. על אחת כמה וכמה שבזכות

הדלקת הנרות יש להם עלייה גדולה גבוה מעל גבוה ואף זוכים לאור באור החיים ולהתקדש בקדושה של מעלה.

וכמו שאנו אומרים בתפילה לפני הדלקת הנרות: "ויהי רצון מלפניך...
שיהיה עתה עת רצון לפניך להיות עולה מצות הדלקת נר חנוכה, כאילו
השגתי כל הסודות הנוראים אשר הם חתומים בה, ותעלה לפניך עם
כוונות מעשה מצוה זאת הנעשית על ידי בני ידידיך המכונים כל שמותיך
הקדושים הראויים לבוא בהדלקה זו... ולהאיר בשכינת עוזך המאורות
הגדולים, ומשם יושפע שפע חיים לי אני עבדך לאור באור החיים, כי אתה
תאיר נרי ה' אלקי יגיה חשכי, שלח אורך ואמתך המה ינחוני ליראה ולאהבה
את שמר".

דיבורים מלהיבים כל לב מובאים בספר 'מאיר עיני חכמים' (שער ו) שכתב בזה הלשון: "וזה 'להדליק' עם הכולל, שאז יכול להדליק ולהתלהט כל כך בתשוקה, עד שבתשוקה הזאת ישתנו אצלו כל מחשבותיו ומדותיו ומעשיו לדביקות השם יתברן..., וזה להדליק נר חנוכה, שתיבת חנוכה סוד התחדשות מלשון חנוכת המזבח, ורצוני לומר לחדש אותנו בתשוקות ומדות ומעשים חדשים, שנזכה אנחנו להיות חניה לשכינה".

עוד כותב שם: "כי הנה עיקר הדלקת נר חנוכה שיתעורר האדם לקבל עליו
עול מלכות שמים שלימה, עד שמגודל תשוקתו יתהפכו כל מחשבותיו
ומדותיו ומעשיו בכל חושיו ואבריו בקבלת תורה שבעל פה, ולהתייחד
בתורה שבכתב בתשוקה ותפילה לדביקות רצון השם יתברך בביטול כל
המסכים המבדילים בינו לבין קונו, עד שיוכה לעבוד להשם יתברך בכל
טבעו ממש בדביקות לרצון השם יתברך באמת ובלב שלם, בלתי שום פחד
משום מדה ותאוה רעה חס ושלום כו"י, ועייו שם עוד בהמשר דבריו.

ניתן לחשיג בחנויות ספרים הפובחרות הפצה רצשית פרכו הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידפן 23-6194114

שיב המערכה

+ הכר נא +

האם יתכן שיעשה אדם עבירה לשם שמים? והאם יתכן שאדם מתכוון לעשות מעשה טוב ויצא מכך רע? ואם יש אפשרות כזו שנתבלבל כל כך בין טוב לרע, כיצד נוכל לדעת מתי הוא טוב ומתי הוא רע? יש משפט שאומר 'הדרך לגיהנם רצופה כוונות טובות', ואנו תוהים כיצד זה יתכן, אם יש לו לאדם כוונה טובה, איך יכול להיות שתצא מכך תקלה המובילה לגיהנם? התשובה היא: בהחלט כן! אדם יכול לטעות בדרכו ולהתבלבל בין טוב לרע, לחשוב שהוא עושה דבר נכון כאשר למעשה הוא עושה רע.

בפרשתנו אנו לומדים על מעשה תמר, שמסרה את נפשה כדי להעמיד צאצאים מיהודה. גם אם איננו מסכימים עם הדרך שעשתה זאת, חז"ל אומרים לנו ומעידים עליה שנתכוונה לשם שמים, ואכן זכתה ויצאה ממנה המלכות. אשה נוספת מוזכרת בפרשה והיא אשת פוטיפר, בטח תשאלו, מה הקשר בין שתי אלו? אבל רש"י הק' אומר שיש קשר, וכך מסביר לנו רש"י מדוע נסמכה ירידתו של יהודה למכירתו של יוסף, 'כדי לסמוך מעשה אשתו של פוטיפר למעשה תמר, לומר לך מה זו לשם שמים אף זו לשם שמים, שראתה באצטרולוגין שלה שעתידה להעמיד בנים ממנו ואינה יודעת אם ממנה אם מבתה'. ואחרי שאנו לומדים את דבריו אלו של רש"י אנו תמהים, הייתכן? הרי אחרי כמה פסוקים רש"י קורא אותה 'ארורה', וכאן הוא אומר לנו שנתכוונה לשם שמים?!

הוא אשר אמרנו, אפשר לעשות את העבירות החמורות ביותר ועוד לחשוב שעושים זאת לשם שמים, אם כן נשארה השאלה: איך נדע מתי זה נכון ומתי זה טעות? הרי אדם קרוב אצל עצמו ולפעמים איננו יכולים להחליט בעצמנו מה ראוי ומה אינו נכון, התשובה היא: כי אנו אין לנו אל דברי התורה וההלכה, ועל כן כשיש ליהודי ספק עליו לשאול בעצת גדולים, ועל כך אמר התנא 'עשה לך רב והסתלק מן הספק'.

(ע"ע טיכ התורה-וישכ)

וְלֹא זָכַר שַׁר הַפַּשְׁמִים אֶת יוֹםף וַיִּשְׁבָּחַהוּ: (מ. גג)

ופירש"י: וישכחהו - מפני שתלה בו יוסף בטחונו לזכרו, הוזקק להיות אסור עוד שתי שנים, שנאמר (תהלים מ, ה) אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים, ולא בטח על מצרים המרוים (ישטיה ל. ז) רהב:

בראיה שטחית אי אפשר להבין את תוכן דבריו של רש"י שתחילתו וסופו סותרים זה את זה, שהרי בתחילה הביא שנענש יוסף והוזקק להיות אסור בבית האסורים עוד ב' שנים מפני ששם בטחונו בשר המשקים. ואחר כך מביא הוכחה לדבריו ממאמר הכתוב 'אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים' ומייחסו אל יוסף, שלא בטח במצרים הקרוים רהב. הרי לנו מכאן סתירה במקום הוכחה?

אפשר ליישב את הדברים על פי פירושו של הרה"ק רבי משה דוד מטשורטקוב זי"ע, שהקשה על המקרא שלפנינו, כי מאחר שהכתוב סיפר שלא 'זכר' שר המשקין את יוסף ממילא ידעינין ש'וישכחהו' ומה תלמוד לומר שוב 'וישכחהו'? ותירץ שתיבת וישכחהו קאי על יוסף, שהוא השכיח את הדברים מלבו של שר המשקין, כיון שנמלך יוסף שלא טוב עשה בכך שביקש את טובתו של בשר ודם, כי לבעל מדרגה כיוסף הצדיק נחשב הדבר פגי בביטחון, על כן התפלל להקב"ה שהדבר ישתכח מלבו של שר המשקים, ולא תבוא ישועתו מכח מידת ההשתדלות, כי אם ע"י הקב"ה בעצמו.

דברי הרה"ק מטשורטקוב מיישבים את משמעות הכתוב, והם גם ניכרים מתוך השתלשלות הדברים, דהנה אחר שהכיר 'שר המשקין' בגודל חכמתו של יוסף מן הראוי היה שתיכף לשחרורו יפנה מעצמו אל פרעה להודיעו מתוך התפעלות אודות 'איש הפלא' שאותו פגש בבית הסוהר, ויספר לפניו איך לא נפל מדבריו דבר, וכפי שפתר חלומו ואת חלומו של שר האופים כן היה, ואז היה עליו להפטיר את דבריו במליצה לחלצו מן הבור ולהביאו בבית המלכות, גם מבלי שיבקשו יוסף על כך, כיון שבסופו של דבר מחונן הוא בחכמה נפלאה, וללא ספק תבוא על ידו תועלת מדרים.

אולם למעשה רואים שגם אחר שביקשו יוסף על כך לא זכר 'שר המשקים' מאומה מכל זאת, כי אם אחרי 'שנתיים ימים' כשהוכרחו ל'פותר חלומות'. ודבר זה מעורר השתאות האיך יפיג הדבר מזכרונו של שר המשקין ולא יפעל דבר למענו של יוסף, אם לא שנאמר שכדברי הרה"ק כן הוא, שיוסף הצדיק התחרט על מעשהו והתפלל לפני הקב"ה שהדברים לא יעוררו את רגשותיו של שר המשקין ולא יתעורר להשתדל בעבורו, ועל אף שיתכן שגם לולא בקשתו של יוסף היה שר המשקין משתדל לשחררו ונמצא שלא פעל יוסף בהשתדלותו כלום, מיאן יוסף שבפועל ישתדל עבורו, שמא יתלו אחרים את שחרורו בדבר השתדלותו של יוסף, ולא רצה כי אם בישועה הניכרת שכולה מן השמים.

דבריו הקדושים שופכים גם אור על דברי רש"י המוקשים. כי על פיהם יכולים לומר שלא התכוון רש"י לומר שהוזקק יוסף להיות אסור עוד ב' שנים 'כעונש' על שתלה בטחונו בשר המשקין, אלא כך הם כוונת דבריו: מפני שתלה בו בשר המשקין יוסף בטחונו לזוכרו גרמו לו לבסוף הדברים להמלך שלא טוב עשה והתפלל להקב"ה שישכיח את הדברים מלבו, ואכן תפילתו עשתה רושם וגרם לשכחתו של שר המשקין, ועל כן הוזקק להיות אסור עוד ב' שנים, ואז נתעורר שר המשקין מעצמו להמליץ על יוסף, מבלי שום השתדלות מצד יוסף, ומובן שפיר מה שהמשיך רש"י בדבריו שנאמר אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחט ולא פנה אל רהבים כי הדברים אכן מכוונים על יוסף שביקש להיוושע רק מתוך בטחון גמור בהקב"ה ולא בטח על מצרים הקרוים רהב'.

מומן בטחון גמור בוקב הדרא בטח על מבדים הקרים דהב.

כאותה מידה שפירש הרה"ק מטשורטקוב על יוסף, מסופר על

הרה"ק רבי אהרן מזיטאמיר זי"ע, [מצאצאי מרן הבעש"ט זי"ע,]

עני מרוד היה רבי אהרן, ואפילו מעות כדי לשכור מלמדים לבניו

לא היו לו, אולם כל עוד שלא היו נזקקים כי אם ללימוד האותיות

והנקודות עשתה זאת זוגתו המסורה, אך מאחר שנתבגרו והיו

זקוקים ללימוד החומש ויתר לימודי קודש תבעה האשה מבעלה

שיעשה דבר מה למען בניו, כי זהו מחובתו שידאג למען תלמודם.

נצטער רבי אהרן על כך מאוד, בידעו שאין הפרוטה מצויה

באמתחתו, והחליט כי בש"ק יעכב את הקריאה, ויתנה את צערו

ברבים כדי שבני העיר יתנו לבם לצערו וידאגו עבור מלמדים

לבניו. ואכן ממחשבה הגיע לכלל מעשה, ובש"ק עיכב את

הקריאה, והשמיע קולו בפני בני העיירה את גודל דוחקו, והביע

את בקשתו שיבואו לעזרתו.

הנוכחים אכן נזדעזעו מדבריו, והביעו גם הם את תמיהתם על עצמם, כי מאז ידעו שאיש קדוש שוכן בתוכם וכלל לא שמו עיניהם לדעת השלום לו ולמשפחתו. על כן באו לידי החלטה שבמוצאי שבת יתכנסו לאסיפה בו ידונו האיך לספק מעתה קצבה שתספיק לכל צרכי הרה"ק.

לאחר התפילה עשה רבי אהרן חשבון לעצמו, והסיק שלא טוב עשה בכך שביקש סיועם של 'בשר ודם' ולא סמך על ישועת השם, וכדי לתקן את המעוות הניח ידו על מזוזת הפתח, וביקש מהשי"ת שבני העיירה ישכחו מכל דבר האסיפה. ובקשתו אכן נתקבלה, וכך הוה, שבמוצאי שבת נשתכחו הדברים מכל אנשי העיירה.

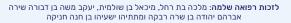
זו היתה משנת הצדיקים והקדושים שלפי ערכם לא היו זקוקוים לשום השתדלות, אולם גם לאנשים כערכינו הצריכים למידת ההשתדלות יש ללמוד מכאן שמוטל על כל אחד לבדוק את מהותו טרם צאתו לעסוק בהשתדלות, ולדעת מידת ההשתדלות הראוי לערכו, כי אם לא יעמוד על המידה הראויה לו עלול להרבות בהם שלא לצורך, והשתדלות הראוי למזגו של האדם הוא אכן לשביעות רצונו יתברך, אבל לא השתדלות שהוא מעבר הראוי לו.

טיב ההודעות ההודעות

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א o בפספר פיוחד וישיר באידיש: 2951320-073 כאידיש: 2951321 -073

יו"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

חולה שיש בו סכנה לא קיים המצוהר, דלכאורה כפי האמור בכל דברינו דלעיל במות סד' ב' ד"ה איסורא וסכנתא שכשמל דנו בזה אחר כך מכמה צדדים אם קיים לא יצא ידי חובתו, ואם כן גם בנדון דידן בך מחמת הרוח או שמישהו אחר יכבה הנרות סכנה אינה נחשבת כמצוה, כמבואר ברש"י המצוה, רמלבד הנדון דיתכן דמצוה שיש בה יכאשר מדליק נר חנוכה במקום שיכבה אחר בסוכה סעודה כדין.

צשה מעשה מופלא וסיכן את נפשו במסי"נ ברי שלא יהרגוהו הרוצחים ואמנם אכל בה ידי חובת מצות אכילת סוכה בלילה לקראת ליל חג הסוכות בנה סוכה כדי לצאת הראשון, ומיד אחר כך חשב לפרק את הסוכה באחר מהמחנות הללו קם רב ת"ח גדול מאד

איזה שהיא מצווה על ידי יהודי היה נהרג וגם זרסו והשמידו את כל זכר מהרבר שבו עשו אל המצוה.

סו. בשנות השואה האיומה רח"ל כאשר היו אחינו בני ישראל במחנות ההשמרה של הנאצים ימ"ש, כשהנאצים גילו כל קיום של

על זה שאלתנו אי קם דינא דגם בכה"ג צריך ראַד"ט בא אחר וכיבה.

ההדלקה כדינה וכתיקונה היתה בשעתו, אלא משא"ט בגוונא דאם אחר יבוא ויטבה אח"ט, לא הדליק כלל.

החלוק פשוש דכשמדליק במקום שהרוח אבל אין כלל להביא ראיה מזה, משום נומדת לכבוי, ואמשו להכי אמריגן דכאילו המצויה תכבה את ההרלקה או אותה הרלקו

לטאורה ראיה דגם טשלא הוא עצמו המטבה יזקוק לה, מהך דינא דהשלטי גבורים גופא מוכח דגם אם מישהו אחר כיבה ג"כ הדין הוא ד. ובתחלה עלה בדעתנו לומר דלכאורה אלא הרוח היא שכיבתה ג"כ צריך לחזור ביבתה הרוח דצריך לחזור ולהדליק, וא"ט יכשהדליק במקום שהרוח יכבה ואמנם

בעיגן, וכיון דיכולה לעמוד ברוח מצויה כלום היא רבי עקיבא סבר: סוכה דירת עראי אינה יכולה לעמור ברוח מצויה דים לא ריבשה) (מסורת הש"ס ברוח מצויה דים), **רבן** אינה יכולה לעמוד (ברוח שאינה מצויה: כי פליגי בדיכולה לעמוד ברוח מצויה דיבשה, גמליאל סבר סוכה דירת קבע בעינן, וכיון יבשה- כשרה. ע"כ.

דכולי עלמא, **היכא דאינה יכולה לעמוד ברוח** מצוי<mark>ה דיבשה - לא כלום היא, יכולה לעמוד</mark> משנה. העושה סוכתו בראש העגלה או בראש הספינה – כשרה, ועולין לה ביום טוב... בשאינה מצויה דיבשה כולי עלמא לא פליגי גמליאל עקיבא, היכן סוכתך, אמר אביי למחר נשבה רוח ועקרתה. אמר לו רבן עמד רבי עקיבא ועשה סוכה בראש הספינה. ברבן גמליאל ורבי עקיבא שהיו באין בספינה, גמליאל פוסל ורבי עקיבא מכשיר. מעשה דתניא העושה סוכתו בראש הספינה, רבן בגמ' שם מני מתניתין, רבי עקיבא היא. יכן איתא שם במתני' כג' א' ב':

דתימא האי אחריתי היא, ואינה לשבעה, אותה בחולו של מועד. פשיטא? (ותרצינן) מהו (ואקשינן) ...ושוין שאם נפלה שחוזר ובונה קמשמע לן. ע"כ.

תעשה לך שבעת ימים עשה סוכה הראויה מאי טעמא דרבי אליעזר אמר קרא **חג הסכת** שחוזר ובונה בחולו של מועד. לשבעה.

והנה הצעתן של הסוגיות דסוכה כז' א' ב' כג' סוכה בחולו של מועד **ושוין, שאם נפלה** לסוכה, ואין עושין סוכה בחולו של מועד. תניא, רבי אליעזר אומר אין יוצאין מסוכה וחכמים אומרים יוצאין מסוכה לסוכה ועושין א' ב' דבדף טו' א' ב' תניא

לשבעה, וכאן ברור דלא תעמוד כל שבעה שיעור בסוכה דצריכה להיות סוכה הראויה מיד אחר שיאכל כזית או שהארורים ישברוה נמצא דלא קיים המצוה, ובפרט דבסוכה יש יטשבנה את הסוכה טבר חשב לפרק אותה א"ט לא יצא ידי חובתו לטאורה.

דפנות כראוי, משא"כ אם גם ביבשה אינה ברוח מצויה דיבשה דאז נחשב כסוכה עם כולה להחזיק מעמד הרי ביסוד בנייתה היא פשוט הדבר דנמדר בזה אם יכול לעמוד

להיות נשאר כך רק דבר אחר גורם לו הנ"ל מוכח להיפוך כל דבפני עצמו הוי ראוי כיסוי ודעת הא"ר בנ"ח דאינו יוצא בו, ולפי הדליקם במקום הרוח שדעת התב"ש דלא הוי במקום דהרוח עומד להגלות או בנ"ח אם להתבטל אזליגן בתר השתא ונחשב רק דבר בר קיימא כאלו הי' כך תמיד וז"ב.

ים. ומזה למרתי בעזה"י ברין אם כיסה הרם

כוונתו לקנטר, רק כוונתו הי' כיון דהיכן סוכתך א"כ לא היתה ראוי' לשבעה.

מצויה דיבשה כבר שם סוכה עלה, וממילא לא סגי לן בשם סוכה, וכיון דיכולה לעמוד ברוח קיים מצות הדלקת נר חנוכה, משא"כ בסוכה יתכן דלא תוכל להחזיק מעמד, דהא ישב רכמובן כל זמן שהיא תהיה על מכונהר ואז במקום שלא יהיה פרסומי ניסא לא מהני דלא ז. ואשר יראה לומר בזה דחלוק דין נר חנוכה איכפת לן בזה דברוח שבים לא תחזיק מעמד של חצי שעה, וא"כ אמרינן בזה דכשמדליק מרין סוכה, דבנר חנוכה דיסוד דין **הדלקת נר** מקיימים את המצוה אע"פ שבהמשך הזמן חנוכה הוא פרסומי ניסא שידלק משך השיעור

מיהו ממה דלא קאמר כן א"ש כיון דבזה לא מצינו פלוגתא דמשמע דכ"ע ס"ל דבעינן ראוי' לשבעה ובע"כ צ"ל דרוקא אם הסוכה בזה רק דזה קשה למה מכשיר ר"ע הרי אינה ראוי' לשבעה לא רצה לעשות פלוגתא חדשה גרם לה דהרוח הפילה מ"מ נחשבת ראוי מחמת עצמה אינה ראוי' לשבעה רק דבר אחר

> עכ"ז קיים מצות סוכה, ולגבי נר חנוכה כתב רכאן כתב להריא ראע"פ שיבנה את הסוכה בים במקום שבפועל לא תוכל להחזיק מעמר להריא כדעת השלטי הגבורים דכיון דהגרות aז. וצ"ע רב, דהא לכאורה המג"א סתר משנתו יכבו מחמת הרוח לא קיים מצות הדלקה??

ואף על פי שהספינה הולכת על הים וכ"מ דיבשה, פסולה אבל אם יכולה לעמוד ברוח הספינה, אם אינה יכולה לעמוד ברוח מצויה מצויה דיבשה, אפילו אם אינה יכולה לעמוד וכתב המג"א שם בס"ק ד' ד"ה דים כשרה:

לשבעה, ור"ע ס"ל דלא בעינן סוכה הראויי לשבעה לכך מכשיר, ובזה הוי מרויק הלשון חוי מצי למימר דפליגי בענין אחר אם בעינן בגמ' ר"ג סבר סוכה דירת קבע וכו' לכאורה ברין אם הדליק הגר חגוכה במקום שהרוח שאמר ר"ג לר"ע היכן סוכתך, וכי ח"ו הוי כולה לעמור ברוח מצוי' דשם אינה ראוי' סוכה הראוי לשבעה לכך פוסל כיון דאינה סוכה הראוי לשבעה או לא, דר"ג סבר דבעיגן שולט הוכחתי מסוכה כ"ג דיוצא בו, ממ"ש במקום שהרוח שולט בו כתב בשו"ת האלף לך שלמה חאו"ח סי, שעח, וו"ל:

ח. ועל מרוכה זו באם מרליק גר חנוכה. סוכה בלי מחיצות וסכך. ודו"ק בזה היטב.

התורה

בגמ' ע"ש. ע"כ.

זעושה סוכתו בראש העגלה או בראש בשו"ע או"ח סי, תרכח, סעי, ב' פסק: ברוח מצויה דים, כשרה.

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בו שולמית, יעקב משה בו דבורה שירה . אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישעיהו בן חנה חניקה

ממ"ר

....

לע"ג הרבנית הצדקנית **מובה גימל** בת הרה"צ ר' הלל כהן זצ"ל, שמסרה נפשה על תורת בעלה יבלחט"א

לחרש דידליק רק נר שבת ולא ידליק נר

מדוע הוצרכה הגמ'

טשטיבה במזיד, א"ט

הרוח, – בשניהם הוי כמו שלא הדליק ולא יצא הדליק במקום שיכבה תוך זמן השיעור על ידי

ידי חובת נר חנוכה.

הדלקה כזו שלא תוכל לבעור במשך זמן ז. עלה בידינו דכאשר לכתחלה ההדלקה היא

השיעור, הן שלא נתן שמן כשיעור והן כאשר

יקשה אי נימא רכבתה אין זקוק לה הוא גם

לשתי נרות ע"כ.

ביתו בשבת והוא עני ואין לו כדי לקנות שמן ברש"י שם ד"ה גר ביתו וגר חגוכה כתב: גר

אלא על כרחך דאם כבתה במזיד לא קיים

שידליק נר חנוכה ומיד לכבותו, ולהדליק

אחר כך באותו שמן גר שבת.

ט. ויש לדון במאי דאמרינן כבתה אין זקוק לה האם כל זה הוא רק כשכבתה באופן כזה

רהיה כיבוי בשוגג או באופן שלא היה מצוי

חנוכה בכה"ג, ואמאי?? הרי יש

וראיה זו מטו בה משמיה דהגרש"ז אויערבך

מצות נר חנוכה.

קמו וגם נצבו שתי ראיות לכך דטשכבתה

שיעור בעניני חנוכה

ת. וכן נפסק להלכה בשו"ע או"ח סי' תרעב' א. שאלה אברך שהיה עם בנו בבית החולים הגרות בא אליו רב בית החולים ואמר לאברך

בימי החנוכה, והנה כשהגיע זמן

פרסומי ניסא, הלכך צריך ליתן בה שמן כזה מרליק והולך עד שתכלה רגל מן השוק שהוא **השיעור, ואם נתן בה יותר יכול לכבותה** כמו חצי שעה, שאז העם עוברים ושבים ואיכא לאחר שעבר זה הזמן... ע"כ. . ב' וז"ל:

ו. בהלכה זו שבשו"ע עסקיגן דכל מי שלא שם שמן כשיעור זמן ההדלקה לא יצא ידי חובת הדלקת נר חנוכה, דהמצוה ניתנה בשיעור כזה שיהיה שמן שירלק חצי שעה.

ז. ועל סמך האמור בגמרא שאע"פ שאם כבתה

נ. הנה במס' שבת כא' ב' איתא אמר רבי זירא

פתילות ושמנים שאמרו חכמים אין אמר רב מתנה ואמרי לה אמר רבי זירא אמר

כשיעור שתהא דולקת עד כדי מצותה, מחדש בנר חנוכה שמן כשיעור שתהא דולקת עד ואע"פ שאם כבתה אין זקוק לה,- צריך לתת אין זקוק לה,- צריך לתת בנר חנוכה שמן השלטי הגבורים חדוש גדול, וכתב וז"ל: כרי מצותה.

ע"כ. רשלטי הגבורים הל' חנוכה שבסוגיא וגראה בעיני שאם הדליקה בפני הרוח וכבתה הרוח, שהרי הואיל ואינה יכולה לעמוד בפני עוד לחזור ולהדליקה במקום שאין לא נתן בה שמן אם כבתי- ואם העמיר. במקום הרוח וכבתי הרוח הרי הוא כמי שלא נתן בה שמן כשיעור יכן פסק המג"א סי' תרע"ג ס"ק יב' וז"ל: שם ט' א' מרפי הרי"ף אות ה'ר. זקוק לה, **דהוה כאלו** אר אריך

בשיעור... ע"כ. ד. העולה מרברי הגמ' רחכמים הקפידו על משך זמן שיעור שיהא דלוק נר החנוכה.

כמה אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחגן עד

בטליא ריגלא דתרמודאי. ע"ט.

נמי לשיעורה. עד שתכלה רגל מן השוק, ועד

מדליק לה, לא, דאי לא אדליק מדליק. ואי

מאי לאו דאי טבתה הדר

-גל מן השוק.

ורמינהו מצותה משתשקע החמה עד שתכלה להשתמש לאורה ...וכבתה אין זקוק לה? שעמא דרב,- קסבר כבתה אין זקוק לה, ואסור בין בחול בין בשבת. אמר רבי ירמיה מאי מדליקון בהן בשבת,- מדליקין בהן בחנוכה,

אין זה סתם קנס.

חסרון בעצם החפצא של ההדלקה אין מקום עצמו אין זה סתם קנס, ראילו היה זה קנס אזי שתהיה איזו שהיא נפ"מ בין אם כאשר אדם הרלקה ראיגלאי דעומד להכבות, וא"ט אם זה הוא משום דהוי חסרון בעצם חפצא של או ארם אחר כיבה, אלא **האמת דמעם הדבר** יש מקום לחלק בין אם הוא עצמו חזר וכיבה נפ"מ, ומשום דהגראה **דמה דחזר וכיבה הוא** יג. אך האמת דלא מצאנו סברא בזה דיהיה אחר שאינו המדליק כיבה, וכפי הסברא דהא

עסקינן דהוא עצמו חוזר ומכבה אחרי כן ולכן אולי נאמר כאן בנדוננו אנו דכבתה אין דינו כמו שהמדליק עצמו הוא הוא שכיבה, מחדש, אך אם אדם אחר יטבה אולי בזה אין במזיד, אזי אמריגן דאם כיבה זקוק להדליק לנדוננו אנו, ומשום דבהגך ראיות שהבאנו יב. ברם אכתי יש מקום לומר דלא דמיא ממש

> הנראה מדלא הביא ראיה לדבריו, אך האמת י. ואם כי הפמ"ג מסברא דנפשיה כתב כן כפי רשתי ראיות מוצקות אפשר להביא ליסוד

כשנקיש מהן לנדוננו אנו, נמצא דכיון דיכבו

הגרות במזיד טבר נימא דלא יצא ידי חובת

יא. ולטאורה במושכל ראשון עפ"י ראיות אלו

ולא אמרינן

זקוק להרליק מחדש

במזיך

אמנם כן בפמ"ג אשל אברהם סי' תרעג' ס"ק' אמרינן כבתה אין זקוק לה, או דלמא כיון דכיבה במזיד צריך להדליק מחדש. שבתוך זמן השיעור כיבה במזיד, האם גם בזה שיטבה, אך יש לדון מה הדין באופן כזה

יב' כתב וז"ל: ...**וכבתה במויר פשיטא דצריך**

לחזור ולהדליקה... צ"כ.

בכה"ג דהדלקה עושה מצוה.

עשאה כעין מדורה ואפילו לאחד נמי אינה א. מהא דקי"ל בשבת כג' ב' אמר רבא מילא עולה לכמה בני ארם, **לא כפה עליה כלי**– **קערה שמן והקיפה פתילות**, כפה עליה כלי– רינו זה של הפמ"ג ואלו הן:

מהגר הראשון דין גר חגוכה משום דגהיה וצ"ב אמאי אפילו לאחד נמי אינה עולה, והרי בומן שהרליק את האחד לא היתה מדורה, ורק אחר כך כאשר הדליק את השאר אז בטל

אין זקוק לה, אלא כיון רביטל במזיד לא קיים אחר כך כשהדליק את יתר הפתילות רק אז והרי בזמן ההדלקה היתה הדלקה כדין, **ורק** שהיתה כדין באופן כזה לא אמריגן דכבתה על כרחך **מוכח דאם בישל במויר את ההדלקה כשל דין גר חגוכה מיניה**, משום דהוי מדורה,

ם. ראיה נוספת ליסור הפמ"ג:

מצות נר חנוטה. והיא ראיה נפלאה.

מהא דאמרינן בגמ' אמר רבא פשיטא לי נר ביתו ונר חנוכה,- נר ביתו עדיף משום שלום

לשמיעת שיעורים 6060-373-0606 לתגובות, קבלת העלון, פולמוס ושיעורים בצפיה msanachum@gmail.com לשמיעת שיעורים 672-373-0606 לתגובות, קבלת העלון, פולמוס ושיעורים בצפיה

בהלכה מה דינם של נרות חנוכה שידליקום

ברור לנו שמיד אחר הדלקתם לפני הגיע זמן

שיעור ההדלקה יכבו אותם, וכפי שיבואו

ב. לאור הדברים הללו נתעוררו כמה שאלות

מגיעות האחיות ומיד ללא אומר ודברים הם: אז אני מודיע לך שיש כאן גלאי עשן וברגע להדליק כאן בחדר של החולה נרות חנוכה, מתוך הכרותי אתך אני מבין שאתה תרצה

יכובו אל וינר.

שתדליק את גר החנוכה - הגלאי מופעל

גם בבית רבינו שליט"א, מסיבה זו אין חשמל רגיל בתאורה לשבת, רק מנורות לוקסים שמפיצים אור וחום, (ולאחרונה הוסיפו מעט אור צהוב).

סבי, רבי יוסף גולדשטוף, ממתפלליה הוותיקים של בית הכנסת, ביקש פעם להנות את מתפללי בית הכנסת וקנה מכספו 'מצבר' לטובת מתפללי בית הכנסת, כדי שיהיה אור ראוי לתפילה וללימוד, הגבאי פנה איפה בשאלה למרן הסטייפלר, מה לעשות עם המצבר, ומרן זצוק"ל השיב לו כי אמנם יפה עשה שתרם אבל מכל מקום לא כדאי שיהיה תאורת חשמל בבית הכנסת, וראוי למכור את זה ולהשתמש בכסף זה לצורך דבר אחר בבית הכנסת. ואכן כך עשו וקנו מזה ארון לטובת ספרי בית הכנסת...

בשנים האחרונות התקינו גבאי בית הכנסת מזגנים לימות הקיץ, על חשמל כשר מגנרטור, אך תלו שלט בולט בכניסה לבית הכנסת כי 'החשמל בבית הכנסת הינו מחשמל כשר שאינו מיוצר בחילול שבת ח"ו'.

שיכון ויז'ניץ

משלל קהילות החסידים בלטה בהנהגתה חסידות ויז'ינץ, שמאז עברו להתגורר בבני ברק, בראשות האדמו"ר הקודם רח"מ הגר זצוק"ל בעל "אמרי חיים', הוא קבע לחסידיו כי 'פה בבני ברק החזון איש הוא מרא דאתרא, ויש לנהוג לפי הוראותיו' ולכן בהתחלה המאור היה על ידי פנסי נפט וגז ואח"כ התקינו חשמל כשר על גנרטור, עבור בית המדרש ובית האדמו"ר, כהוראת החזון איש זצ"ל. בתולדותיו של מרן החזון איש זצוק"ל מסופר כי פעם הוא הלך לטייל ברחובה של עיר בשבת, עם אחד הרבנים, כששמע אותו את הרעש הבוקע מהגנטור אמר כי לדעתו יש בזה משום חילול כבוד השבת, נענה החזון איש ואמר לו, אדרבה, הגנרטור צועק ואומר שבת קודש, שבת קודש, ושידעו הכל כי אסור להשתמש היום בחשמל הכללי...

הנהגתה זו של קהילת ויז'ניץ, הביאה אותם לקבל יחס מיוחד מרבינו. הדבר התבטא בין השאר במגבית גדולה שערכו בקהילה (חודש אייר תשע"ט). לטובת בנית היכל בית המדרש המרכזי בשיכון בבני ברק, האדמו"ר עלה אל מעונו של רבינו (לטובת מגבית צדקה אחרת) להתברך לקראת התחלת הבניה ובתוך הדברים הדגישו לפני רבינו שאי"ה הם יתקינו גנרטור מיוחד שממנו ישתמשו לכל התאורה האדירה, רבינו שמח מאוד והעניק להם את ברכתו.

ואכן, ברכת צדיק עושה רושם, באופן פלאי קהילת ויז'ניץ הצליחו לבנות במהירות אדירה היכל ענק של אלפי מקומות בזמן קצר, לרווחת כל מבקשי ה' ויראי ההלכה (מנכד רבינו המשב"ק המסור רי"י קניבסקי).

וראו כל עמי הארץ

את סוד הדאגה הגדולה לחשמל כשר ברחבי הארץ, ידעו גם לא מעט 'אנשי פוליטיקא' שהשתמשו בזה לקידום צרכיהם האישים...

בניגוד למנהיגי קהילות שונות, שדורשים מראשי עיר ובעלי עמדות מפתח המגיעים לפתחם, טובות הנאה שונות ודואגים לטובת בני הקהילה שלהם, רבינו מעולם לא ביקש דבר. אם שאלו - ענה, אבל לא מעבר לכך.

אבל כנראה היה מי שדאג ליידע את המועמדים השונים לראשות העיר או בעלי תפקיד אחר, שכאשר באים לרבינו כדאי לומר שהם יעשו מאמץ גדול כדי שיהיה חשמל כשר בעיר... עיצה זו היתה חכמה, כי אכן כשהיה בא אליו מועמד לתפקיד כזה ומבשר לו כי הוא ידאג לחשמל כשר, היו עולות על פניו של רבינו שביעות רצון, והוא היה זוכה לברכה לבבית ומעין הבטחה להצלחתו מעכשיו... בהרבה מקרים זה היה נשאר 'הבטחת בחירות' אבל מכל מקום זה הועיל שהוא לא יקלקל... באופן הזה נסללה הדרך בערים רבים שגרים בהם גם יהודים שאינם חרדים, שיוכלו להניח שם חשמל כשר.

ישועות ומופתים

על סיפורי ניסים, מופתי פלא של אנשים שזכו לדברים לא טבעיים בזכות ובעבור טירחתם למען השבת, ניתן לכתוב ובשפע, אך אין מקום ביריעה זו כדי להכיל את הכל, אבל ברכת השבת התקימה תמיד, המלוה לשבת - היא פורעת לו בכפל כפלים. מְעַבְּגֶיהָ לְעוֹלָם כָּבוֹד יִבְּחָלוּ. טוֹעֲבֶיהָ חַיִּים זֹהּנּ

רבינו לומד בביתו בכניסת השבת, כשהוא בחדר הוא מתאורת 'לוקס' ולא מחשמל.

האדמו"ר מויזניץ במעונו של רבינו שליט"א

הסוד שגם הרחוקים משמירת מצוות ידעו. למצלומים אין כל קשר לכתבה.

מכתבים כאלו יש, כשבכל אחד הוא מברך בארוכה.

לא נוכל לפרט את המאמצים הרבים שנעשו מאחורי כל קהילה וקהילה. בחלק מהמקומות רבינו היה כותב לבדו את המכתב ובחלק הוא הצטרף, כך למשל, שכונת רמות בירושלים שהחלה בשנת תש"ע בגיוס כספים רחב לטובת חשמל כשר שיפעיל גם את המזגנים ולא את התאורה, זכתה, די בקלות, למכתב נלהב שהצטרף רבינו לדבריו של חמיו מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל.

כך גם היה בעשרות (!!) ערים ושכונות רבות ברחבי הארץ, שלכולם הקדיש רבינו מזמנו, עודד וכתב מכתבים על נחיצות הענין.

החזון שהתגשם

בשנים שכיהן כראש העיר בני ברק ר' מרדכי קרליץ שליט"א, הוא הניף את דגל החשמל הכשר, ועמל הרבה כדי לסדר לתושבי בני ברק חשמל כשר. מעשי ידיו הצליחו והוא סידר כי כל המים בהם משתמשים תושבי בני ברק, יפעלו רק על ידי חשמל כשר, וכן שעמודי תאורת הרחוב יפעלו על ידי חשמל כשר.

תקופה אחרי ששימש כראש העיר, הגיע ראש העיר החדש ר' יעקב אשר לבשר על השלמת המלאכה והזמין את רבינו 'לחנוך' את הפעם הראשונה בה תשתמש בני ברק במים המגיעים מחשמל כשר. היה זה יום שישי בצהרים, ואף שרבינו אינו יוצא אז לנסיעות, הוא הסכים בשמחה לבוא, וקרני אור בקעו פניו משמחה של מצוה.

גם בעיר החרדית 'קרית ספר' - מודיעין עילית. תיכנו ראש העיר ר' יעקב גוטרמו לסדר לכל תושבי העיר שיהיה באופן רשמי חשמל כשר בשבת, והשקיע לשם כך מאמצים רבים, ופעם רבינו אף הגיע לטקס שערך בנושא, אך עדיין לא הגיע השעה לברך על המוגמר בזה.

'אם הולך קשה זה סימן שזה דבר טוב' התבטא רבינו לא פעם על הגנרטור בקרית ספר. מסיבות משונות בכל פעם עמד שם עיכוב אחד, פעם היה צו מניעה מחברת החשמל, ובפעם אחרת מחברת התקני בטיחות, במקרה אחר העלויות של המליונים שלא אושרו על ידי ועדת התקציב, ובשנה האחרת כמות התושבים שהתרבתה גרמה לשנוי בתוכנית המקורית, כך בכל פעם יש התקלות שם משתנות, אבל נקוה להי"ת שבקרוב יזכו לראות את הסוף הטוב.

בין אדם לחבירו

חרף כל המערכה הנלהבת בנושא זה, שתמיד היה רבינו לימין הפועלים בדבר, הרי שבנוגע לאחרים שלא הקפידו על זה, נזהר רבינו שלא לזלזל בהם.

בפעמים הבודדות בהם שהה רבינו בירושלים (לעיתים נדירות, ובשנים המאוחרות בשבתות העליה לתורה לשלושת חתניו שגרו בירושלים) היה מתארח בשבת אצל חמיו מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל. את תפילת ערבית של ליל שבת הוא התפלל ב 'שטיבלאך מאה שערים', שם לא היה חשמל כשר, ורבינו לא 'עשה ענין' מהדבר, אלא עם כניסתו לבית הכנסת פנה לשבת בצד סמוך לחלון, כדי ליהנות כמה שפחות מהאור, והתפלל על פה את התפילה (מפי עד ראיה - בנו הגרי"ש).

כך גם היה בשנת תשס"ד, מספר בחורים מישיבת חברון בירושלים פנו אליו במכתב שאלה, שהיות ואין להם (בתקופה ההיא) חשמל כשר, האם הם יכולים ללמוד ולהתפלל לאור החשמל הקיים.

רבינו לא השיב להם ישירות על השאלה, רק ענה להם שיבקשו מההנהלה שיסדרו גנרטור. והסביר: הרי ההלכה היא שאסור להם ללמוד ולהתפלל לאור החשמל הזה, אבל אם הייתי כותב להם את זה, היה בזה משום בזיון לראש הישיבה, לכן השבתי להם כך...

התזכורת בלדרמן

מעניין לציין כי בבית הכנסת הבני ברק 'לדרמן' שברחוב רשב"ם, אין בשבת כלל תאורה מחשמל, אפילו לא מגנרטור. את הסיבה לכך מציינים גבאי בית הכנסת, כי מרן בעל קהילות יעקב זי"ע ביקש ששם ימשיכו להשתמש בשבת במאור על ידי הלוקסים והנרות 'כדי שיזכרו שיש בכלל בעיה בחשמל בשבת', כי הלא אם כולם ישתמשו באור גנרטור בשבת, יהיו שישכחו ולא ידעו שיש בעיה כלשהיא בחשמל, לכן ביקש שבית הכנסת יזכיר לאנשים את הבעיות שמאחורי החשמל...

רבינו סוקר את לוח החשמל המעביר את המים של בני ברק באופן אוטמטי לחשמל כשר בערב שבת, ובתמונה השניה על יד ראש העיר דאז ר' יעקב אשר, שמראה כיצד הוא מאשר ומתחיל במחשב את הפעולה.

EVEN 110 36 Talks

לבדור לבכא דארא ס"אין ואלנה או הכלך כשל האיר בבר יידי אובנים act all as in Ben is done third Log to do to mother man Man Magn. एश्वर पूर्व प्राप्त के कि कि कि कि कि मार अवस्था मानह है एक्स the the this is the total that the the the the tell to דון בכנוכה זום בומה משור קדווים שום בפשרב וצוו שילר 25 לנו קלי הום

סיון תשע"ב. מכתב מרבינו לר' יעקב אשר לסדר חשמל כשר במקוואות העיר

כשהמחותנים גרו בירושלים. מימין: הגר"ש שטינמן (מכובד בברכות), רבינו, החתן הג"ר זליג ברוורמן, המחותו הג"ר יהודה זצ"ל.

הכריע למעשה גם בחמורות ממש, והכל כדי שלא לחלל את שמו ית' בהנאה מחשמל המופעל בחילול שבת קדשנו.

בספרי השו"ת הרבים שיצאו מתחת ידו, נמצאות תשובות מגוונות לרוב, כיצד ינהג מי שנמצא במקום בו יש חשמל שאינו כשר, להתפלל לאורו, ללמוד לאורו, לקיים מצוות, להתארח, כיבוד הורים, חסד, הפסד ממון, שכנים, חתן וכלה, מפעלי קירור על חשמל, ישיבות, תינוקות, ועוד מגוון שאלות, לכולם תשובה יסודית אחת: השימוש בחשמל רגיל = אסור! הפרטים מסביב, משתנים בהתאם לתשובה. אבל היסוד הוא אחד לכולם!

גם לתושבי הערים שבהם שלט רוב מוחלט של תושבים חילונים, הוא לא ויתר ודירבן ועודד להפעיל מערכת חשמל כשירה. הדברים היו נראים אז כמו חלום רחוק, אך הנה, אחרי עמל ויזע, הוא התגשם.

כיום בעשרות ערים ברחבי הארץ, בכל ריכוז חרדי יש מערכת גנרטור מסודרת שהתושבים יכולים להצטרף אליה, אבל בעבר זה היה נראה רחוק מהמציאות. גם קבלני בנינים בעשרים שנה האחרונות, יודעים היטיב כי כאשר בונים דירות לציבור החרדי יש לדאוג ולהכין תשתית מוכנה לחשמל כשר, זה כבר חלק מהשינויים של דירה עבור אדם חרדי, סוכה, מרפסת סגורה, שני כיורים במטבח, והכנה לגנרטור...

חדשות חריגות ומשמחות

עלעול בעיתוני התקופה (עיתוני י.ב. באדיבות 'הארכיון היהודי') מלמד אונו עד כמה הנושא היה חריג אז. אחד לתקופה הופיע בחדשות העיתונים 'חדשות חריגות' ובו פרסום על 'ידיעה משמחת על שכונה חדשה שתושביה מתכננים להקים שם גנרטור כשר לשבת'.

"גנרטור מרכזי לאספקת החשמל בשבת יותקן ב'רמת אהרן' בישרה כותרת אחרת בחודש חשון תשמ"ו, ובידיעה אחרת באותו שנה מדווח על 'גנרטור חדש שיותקן לישיבת פונביז", ובמקום נוסף 'ההרשמה לגנרטור של שכונת 'עזרת תורה' בעיצומה'. בחודש טבת תשס"ב 'גנרטור מכני חדש החל לפעול בעיר אלעד', וכך עשרות רבים של כותרות עיתונים מהשלושים שנים האחרונות.

המפריעים

כשהחל הביקוש לחשמל כשר ברחבי ארץ ישראל, צצו שני מפריעים גדולים, הראשון: כסף. כי העלות היא אדירה, התקנת תשתית חשמל חדשה, מציאת שטח מתאים ועלות התקנה ועובדים שיתחזקו את זה, והבעיה השניה, היו ארגונים או תושבים שונים שהתנגדו נחרצות לדבר, בטענות שונות של רעש או לכלוך וזיהום שמביאים מיכלי הגנרטור, הם גרמו לעיכוב או מניעה מוחלטת של הקמת מערכת גנרטור חדשה.

על שני הבעיות התגבר רבינו ובכוח התורה עמד לימין המערכה, הוא הדף את המפריעים ועמד מאחורי כל בעיה, הוא הבטיח ישועות למסייעים, וברכות לתומכים.

כך לדוגמא, בעיר פתח תקוה היתה מערכה גדולה סביב הנושא (בשנת תשס״ד). מספר עסקני המקום להביא גנרטור שיספק חשמל כשר לתושבי המקום, אבל התנגדות מספר תושבים, בטענות שונות, הניאה אותם, רבינו כתב מכתב חריף בו הוא יוצא מגדרו, כשהוא כותב "כל המפריעים והמשטינים, השבת יפרע מהם". מיותר לציין כי חיש מהר נעלמו כל המפריעים (המכתב המקורי - שמור במערכת).

גם בעיר חיפה ביקש המרא דאתרא שם הגרי"י במברגר לעורר את הציבור לישא בעול הכספי של העלות העצומה של הנגטור החדש שהותקן אז (שנת תש"ס) וכששלח לרבינו הוא תיכף הוציא את העט ורשם בחמימות "אמרו חז"ל כל הוצאותיו של אדם קצובין לו מראש השנה חוץ מהוצאת שבת ויום טוב, ואינו לנו הוצאות שבת ויום טוב גדולה מזו לסדר מאור כשר על פי דין"... בירושלים, על מגוון שכנותיה הישנות והחדשות, מצוי בידינו מכתב נפרד כמעט לכל שכונה. עסקני השכונה היו יוצאים במגבית או בפרסום לעורר את הקהל להימנות על משתמשי הגנרטור, ורבינו היה מוסיף באהבה מילים חמימות ומברך את המסייעים לשבת בבני חיי ומזוני. עשרות אם לא מאות

תושבי "מאה שערים" החלו בהקמת תשחית לגנרטור בשכונה

י. בו פורת

בשכונת מאח שטרים החלו להניח השכוע תשהית לחלמת נגרטור שיספק כשכת חשמל לשכינה. הרציון להקמה צץ בראשו של אחד התושבים, שהגיע למסקנה שעלות גנרטור אחד לכל השכונה ישלה בסיכומו של דבר פחות ממצברי השבת הביתיים, המותקנים ככל דירה ודירה.

כפי שנודע, התלו תושבי שכונת "עזרת תורה" אף הם להתארגן בצורה דומה וכבר באו בדברים עם אני מקצוע להקמת גנרטור דומה בשכונה. לפי אנשי מקצוע להקמת גנרטור דומה בשכונה. לפי החשבון שנעשה, יעלה שימוש לכל משפחה 2 עד 3 דולר לשבת.

רבים מהתושבים הביעו תקווחם, ששאר השכונות החרדיות כעיר יילכו בעיקכותיהם, ויזכו לשמירת שבת עם שימוש כחשמל ללא הצורך להשתמש מהיתרים בעניין זה.

מקוים ששאר השכונות ילכו בעקבותיהם'... כסלו שנת תשמ"ו.

רבינו ברחובות פתח תקוה לצד המרא דאתרא הגרב"ש סלומון זצ"ל

וש כצביר שישול דרומים ואצ חיון בניסקים ברכיר מיים בעינים

וכל הזהיר בעניני שבת יתברך ממקור הברכות

ואגב, זו גם אחד הסיבות שלא רצה מעולם לשהות בשבת חוץ לעיר, מחששות כאלו ועוד.

הלכה שנדחק שעתה

אמנם, אף שהרבה יגיעות יגע בזה החזון איש זצ"ל, אבל בשנים ההם כמעט שלא נקבעה בקרב הציבור הלכה כמותו.

על כגון דא ניתן להמליץ את מאמר חז"ל 'הכל תלוי במזל אפילו ספר תורה שבהיכל', אותו הגאון בעל החזון איש שפסקיו בכל מקצועות התורה נתקבלו בדחילו ורחימו בכל העולם כולו, אבל לנושא זה של החשמל לא היו 'קונים'. ברובו של הציבור החרדי, זה לא התקבל למעשה. גם בקהילות החסידים, מסיבות שונות לא ראו צורך לנהוג כן, וגם קהילות אחרות כמעט שלא 'שמעו' על הלכה זו.

זהירות: חשמל אסור

אמנם, בחוג תלמידי החזון איש הקפידו על כך מאוד מאוד, בעיקר ביראי ה' שדרו בבני ברק, כל ההולכים לאורו של החזון איש נזהרו לא להשתמש לאור החשמל שאינו כשר, הכל ידעו כי לכל מקום בו הולכים בשבת, צריכים לבדוק שהמאור הוא אכן כשר,

המצב היה כזה, שכמעט ולא היה בית כנסת ראוי ללמוד בו בלילות השבת, תיאור קצר על הימים ההם, שמענו מתלמידי מרן הגאון רבי שרגא שטינמן שליט"א ראש ישיבות אורחות תורה, בנו של רשכבה"ג מרן הגראי"ל שטינמן זצ"ל, גם הוא ממקורבי החזון איש, שסיפר:

״בשנות ילדותי כמובן הקפדנו לא להשתמש בשבת בחשמל, היות ולא רצינו ליהנות מהאור של חברת החשמל, בלילות השבת הבית כולו היה חשוך, מלבד נרות השבת שהאירו בשולחן, לא היה שום אור נוסף.

חדר המדרגות, השביל המוביל לבנין, וחלק מבתי השכנים גם היו חשוכים. כשרצינו ללמוד בלילות השבת לא היה איפה, כי המצב אז היה שכמעט כל בתי הכנסת המעטים שהיו אז, היו ללא מאור כשר, גם באלו שהיה אור כשר לתפילת ערבית, אחרי כך גם זה כבה, נהיה שם חושך מוחלט, היינו צריכים ללמוד בעל פה.

"אבי מרן זצוק"ל, היה הולך במיוחד לבית כנסת רחוק יותר, ששם דלק אור כשר כל הלילה ולמד שם בהתמדה גדולה, ובשנים המאוחרות כבר היו הרבה בתי כנסת עם אור כשר, וכבר קל היה למצוא מקום ללמוד.

אני זוכר עוד, כי בשנים המאוחרות יותר, היה תקופה שהיה לנו לוקס שהאיר, אבל הרגישו היטב את חסרון החשמל, כיום הדבר נראה מוזר כי ב"ה מצוי בתי כנסת עם אור ואפילו מזגן הפועלים על גנרטור, אבל באותם ימים זה היה רחוק מעוד"

גם לגבי השתמשות במים בשבת, הקדיש מרן החזון איש מאמצים רבים כדי למנוע שימוש מהם בשבת, היות ונודע כי פועלים יהודים מפקחים על פעילות המים, והפעילות מגיעה על ידי חשמל, הוא אף כתב מכתב מיוחד לחברה הציבורית שסיפקה את המים, במכתב (קובץ אגרות ח"ב סימן ס"ח) הוא מבקש שיגדילו מלפני שבת את בריכת המים באופן שיוכלו להפסיק את השימוש במים בשבת מהספקת המים הרגילים המנוהל על ידי פועלים יהודים.

חזון איש - למעשה

אחרי פטירת אביו מרן בעל הקהילות יעקב זי"ע, החל רבינו שליט"א ליישם לציבור את הוראת החזון איש זצ"ל, הלכה למעשה. וב"ה עלתה בידו.

במסעותיו לשמש כסנדק בבריתות ברחבי הארץ, לרבבות האנשים שבאו לפתחו לשאול ולהתייעץ, הוא היה מחדיר בכל הזדמנות את הדבר. את קוני הדירות החדשות היה שואל אם החשמל כשר, ולשואלים היה ממליץ בחום אפילו ליטול חובות לצורך קנית מערך חשמל כשר, תוך הבטחה שהשבת תשיב את כל ההוצאות.

גם באלפי מכתבים שהשיב הוא בולט בקו האמיץ שיצוק בניחוח החזון איש, הוא פוסק למעשה לעשות כל מאמץ כדי שלא ליהנות מאור שאינו כשר, הוא

המשיך את מה שהחזון איש התחיל. רבינו שליט"א בקבר רבו מרן החזון איש

כָּי אֵשֶׁב בַּחשֶׁךְ ה׳ אוֹר לָי: תמונה נדירה של רשכבה״ג הגראי״ל שטינמן זצוק״ל לוגם מכוס המשקה ביום חול, כשלפתע כבה החשמל, ונורת החירום שמאחוריו נדלקה, הוא סירב להמשיך לשתות עד שיאיר החדר, מחשש שיש במשקה חרק וכדו׳ שאינו מבחין בו.

דירות השכרה ב"ב

4, דדומ', מיידי, 6000 5600–523706 (76043)

2, באבן־שפרוט, מרוהטת קומפלט + גנרטור + טלפון. 5706 16567 - 03-5706

דירת 3 לזוג צעיר לתקופה ממושכת + דיהוט חלקי + כתרשה

תוצאות המהפיכה. מודעה פירסומית על דירה לשבת עם גנרטור כשר

מעניין להוסיף, כי בניגוד למה שיש החושבים, כי בימינו כל מערכת החשמל פועלת על ידי אוטומט ללא צורך במגע יד אדם, ההיפך הוא הנכון. בספר מיוחד 'החשמל בשבת', שהתחבר על הנושא, ונכתב על ידי הגאון רי"מ מורגנשטרן שליט"א, הוא מקיף את הנושא לאורכו ולרחבו, ומביא בין השאר את דברי רבינו שליט"א, הוא מאריך שם להוכיח כי דווקא כיום הנושא חמור הרבה יותר מפעם, כי אין האיסור רק מצד חילול השם, אלא חילול שבת אמיתי, היות והשתמשות בחשמל בשבת גורמת לכך שפועל יהודי יחלל את השבת ממש עבור המשתמש. טענה זה שומטת את הקרקע מתחת כל ידי אלו שהתירו עד היום. (ואין כאן המקום להאריך).

חילול השם

רשכה"ג מרן החזון איש זצוק"ל, בתוקף יראתו, נדרש לסוגיא בשנתיה הראשונות של קום המדינה, והוא התייחס בחומרא רבה מאוד לשימוש החשמל המיוצר על ידי יהודים, אבל מהיבט שונה לגמרי: חילול השם. מרן זצוק"ל סבר (עי' חזו"א או"ח סימן ל"ח סק"ד) כי גם באופן שיש היתר להשתמש בחשמל מצד הדין, מכל מקום יש כאן איסור של חילול ה', היות והוא שימוש ציבורי, והפועלים העובדים בשבת הם עושים במרד רח"ל, והנהנה ממעשיו מעיד ח"ו שאין ליבו כואב על חילול השבת, את דבריו הנחרצים הוא מסיים בתפילה "ויהא רעוא שישובו בתשובה שלימה במהרה".

״הדבר דומה״ הגדיר פעם רבינו שליט״א בשמו (מובא במעשה איש ח״א עמוד ק״ו) למי שרואה ספר תורה בוערת באש רח״ל, וניגש בשווין נפש להצית ממנה את הסיגריה בפיו --- כלום עבר כאן על איסור הלכתי? לא בטוח. אבל כל בר דעת מבין כי הדבר לא יתכן ולא ייעשה כן!

לדידו של החזון איש, על היהודי ירא שמים לא להשתמש בשבת כלל בחשמל, הפתרון החילופי הוא, או שיאיר את ביתו וירבה בנרות השבת, או שימוש חשמל המופעל על ידי 'מצבר', או בחשמל שאינו מופעל ישירות על ידי החברה אלא מוכן מראש, מה שנקרא בימינו 'גנרטור'. דהיינו, חשמל חילופי שאינו מחובר כעת לחברת החשמל ומגיע במלאכה האסורה, אלא הוא חשמל רזרבי שיש לו אפשרות לפעול באופן עצמאי יום-יומים על בסיס פרטי.

מנורה פרטית

כמי שאמון על קיום הלכה למעשה של הוראות החזון איש, הקפיד רבינו בעצמו במשך כל חייו עמו"ש, שלא ליהנות או להשתמש מחשמל שאינו כשר, גם במצבים שלא היו נוחים.

כך למשל, בשנות לימודו בישיבה שבה למד, כנהוג כמעט בכל המקומות בימים ההם, גם שם היה המאור מחשמל רגיל שאינו כשר. ברוב השבתות היה רבינו נוהג לחזור לביתו לשהות במחיצת מרן החזון איש, אבל בפעמים הבודדות שנשאר, הנה לנו עדות מרתקת כיצד נהג, מפי חבירו לספסל הלימודים אז:

"אני זוכר את חבירי לספסל הלימודים, חיים קניבסקי, כבחור הוא היה מתמיד גדול, היה שקט ולא מעורה בחברה.

היה סיפור מעניין שאני זוכר ממנו, שפעם אחת הוא נשאר בישיבה לשבת, וכיון שלא רצה ליהנות מהאור של הישיבה, הוא הביא לעצמו מנורת נפט מערב שבת והניח אותה על החלון, ועל ידה ישב בליל השבת ולאורה למד. שלא ליהנות מחשמל רגיל.

הדבר היותר מענין היה, שבדיוק אותה שבת היה תקלה והחשמל נפל ובאולם הישיבה שרר חושך מוחלט, כל הבחורים ניגשו איפה להסתופף בצילו ליהנות מהאור- - - - אכן, כבר אז הסתופפו כולם בצילו...

(מפי מר נ.א. שיחי׳ חבירו לספסל הלימודים דאז, בראיון מיוחד שהעניק למערכת 'דברי שיח', שיפורסם אי"ה בהזדמנות).

גם בפעמים הבודדות בהם הוצרך רבינו לשהות פה ושם במהלך השנים בבית חולים בשבת (כמו בשנים תשנ״ח, תשס״ב) הוא ביקש במידת האפשר לסדר מאור כשר. אחד ממקורביו ירא שמים, העביר אז חוט ארוך של עשרות מטרים, שהתחיל ממיטתו בבית החולים עד לדירת מגורים בקירבת מקום, שם היה חשמל כשר... 'אורה' זו 'תורה'...!

מרן החזון איש זצ"ל משתתף בברית מילה. לצידו הגאון רבי דניאל מופשוביץ

ישיבת לומז'א בפתח תקוה, כיום

גנרטור גם בבית חולים. רבינו בבית הרפואה 'מעייני הישועה' לפני מספר שנים.

דברי שי"ה

גליון מיוחד הנוכה תשפ"א

עורך: יצחק גולדשטוף

igo533145900@gmail.com ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

התורה של רבינו? כאן המקום: 053-3145900

רוצה להקדיש

את יקיריך ולהיות

שותף בהפצת דברי

המהפכות (ב)

החשמל הכשר לציבור בני התורה

גל התגובות האדיר שהגיעו אחרי פרסום המאמר המקיף (בגליון בין הזמנים, אב תש"פ), שסקר את המהפיכה והשנוי המבורך שנעשה בשנים האחרונות, עם ריבוי מניני ומתפללי שחרית כ'ותיקין' בכל אתר ואתר, כתוצאה ישירה מהשתדלות רבה ומקיפה שנגמרה על ידי רבינו, הביאה אותנו להמשיך בסדרת שבע המהפכות שהגיעו בעולם התורה, ובקרב ציבור בני הישיבות, בהוראתו והכוונתו הישירה של רבינו מרן שליט"א.

ההסטוריה

עם ראשית הקמת מדינת 'ישראל', לפני כשמונים שנה, קברניטי המדינה, שהיו ברובם תינוקות יהודיים שנשבו ולא שמרו תורה ומצוות, שלטו והחזיקו בתפקידים בכל תחומי החיים, מכלכלה תרבות וצריכת המחיה, ועד לצרכי בטחון ואחריות למים וחשמל. כתשתית למקום מגורים הכינו וייסדו את 'חברת החשמל', זו שאחראית על הספקת החשמל לכלל תושבי הארץ.

מטבע הדברים, עם הגידול הטבעי של התושבים בארץ, ועם התקדמות המערכות החכמות, הצורך בחשמל נהיה בסיסי ומוכרח בכל מקום ובכל דבר. 'חברת החשמל' פתחה איפה תחנות כוח בכמה מקומות בארץ, שתפקידם היה לספק כוח לכל מקום ברחבי הארץ.

הבעיה ההלכתית נוצרה בשבת, היות והפועלים האחראים על מערך הפעלת והספקת החשמל, הינם יהודים. במסגרת תפקידם - דרוש מעקב רצוף ועקבי בכל רגע ורגע משעות היממה, כל הזמן עליהם לעקוב ולראות שאכן תחנות הכוח מספקות את הנצרך, שאין חלילה תקלות. על החשמל כידוע האחריות גדולה, כי מפעלי חירום, בתי חולים, תעשיות ומוסדות רבים נשענים אך ורק על צריכת חשמל, אם חלילה לפתע יהיה הפסקת חשמל ארצית, האסונות בגוף ובממון -חלילה- עלולים להיות גדולים מאוד.

מובן מאליו כי גם בשבת הפועלים היהודיים מוכרחים לפקח כל שניה ושניה על צריכת החשמל, ולדאוג במעשה ממש שהכל יפעל בלי שום תקלות. מבחינה הלכתית, יהודי שעובר בשבת, במזיד, על איסורי תורה, אסור ליהנות ממלאכתו. נמצא איפה, כי חל איסור שימוש בחשמל בשבת כל פי ההלכה משום הנאה ממעשה שבת.

החולקים

אלא שאמנם ממבט ראשון נראה כי הדבר אסור בהחלט, אבל הרבה מגדולי התורה של הדור הקודם שנדרשו לסוגיא, לא רצו לאסור, מכל מיני סיבות שונות, אם משום שסברו שאין בכך איסור גמור כי החשמל נצרך בין השאר גם לחולים ופיקוח נפש, או משום שהפועלים מחללי שבת בלאו הכי וגם אם לא נשתמש בחשמל הם ימשיכו את העבודה, כך שאינם עובדים עבורנו - יראי ה', ועוד הסברים שונים.

מהראשונים שהקדישו חיבור מיוחד לנושא החשמל בכלל, והחשמל בשבת והקיף את הנושא באופן יסודי היה הגאון המפורסם רבי שלמה זלמן אוירבעך זצוק"ל, שאף התכתב בנושא עם מרן החזון איש זצ"ל, מלבדו היו גם תלמידי חכמים נוספים, תקצר היריעה מלפרט.

לזכרון עולם ולעילוי נשמחם

איש יקר רוח, רודף צרקה וחסר, מוקיר ודחים רכגן כגש"ק הרה"ח ר' **כושה הגר** ז"ל כ"ר יוסף **דוד** הי"ר

זרעיתי אשת החיל, ערינת הנפש מגזע היחס מרת **מלכה מחלה** ע"ה בת הרב **מרדכי זיסקינד** סג"ל לגדא זצ"ל

לזכרון עולם ולעילוי נשמחם

של נדיכ לב שעסק בצרכי ציכור באמונה איש המרץ וכעל המעשים שפיזר מהונו לנצרכים רי **דוד הלוי זואמנער** זייל כ״ר **אכרהם** זייל

גלכ"ע כיום א' ט' אייד תשמ"כ

זרעייתו אשת החיל מרת **מאלא** ע"ה כת רי **יהודה לייב** ז"ל מלכינו שכר כ"ם שכנו משנים

גלכ"ע ערב ר'ח שכט תשס"ד תגצבה.

הינצח לע"ג הוריהם ע"י הר"ר ר' **מרדכי זיסקינד ופעסא לאה הגר**

ומשפחתם שיחיו

מתחם גנרטור ענק בלב ליבה של העיר בני ברק. תשפ"א.

אחד החיבורים אודות נושא החשמל

ההפתעה

בשבוע שעבר הופיע סט 'משנה ברורה' ששה כרכים מהודרים, בהוצאת הספרים הידועה 'יפה נוף', כשבשולי דפי הספר מופיעים לראשונה גליונות מכתב יד רבינו שליט"א, עם ציונים שרשם בספרי המשנה ברורה האישי שלו, בתוספת כארבעת אלפים ציונים שמפוזרים בספריו שונה הלכות.

העבודה, פרי עמל של שש שנות עבודה בפיקוחו של ידידנו שכבר איתמחי גברא ואיתמחי קמיעא, הרה"ג ר' יעקב חלופסקי שליט"א שזכה וזיכה את הרבים בלמעלה משנים עשר ספרים מרבינו שליט"א.

דומה, כי מעייני ההלכה בכלל, והוגי משנה ברורה בפרט, יופתעו לראות כי עדיין יש מה לחדש בציונים והוספות סביב לחיבורו של הכהן הגדול מאחיו רבינו המשנה ברורה זיע"א.

בבירור קצר והסטורי שערכנו מתברר, כי בין הראשונים שהורשו להעתיק לפני קרוב לחמש עשרה שנה, את גליונות המשנה ברורה הפרטי של רבינו, היה מיודענו הנ"ל, שאף הוציא לאור כבר בזמנו את סט המשנה ברורה במהדורת צילום, כשבשולי הדף מופיעים הערות שרשם רבינו.

ועתה, הוא הוסיף תוספת מרובה על העיקר, שצירף למלאכה הגדולה מספר תלמידי חכמים מובחרים שליט"א שיעסקו בליקוט ובירור של כל ההגהות בתוספת הציונים שבלולים בתוך ספרי שונה הלכות, ויהי למלאכת אומן של ממש. לא נותר לנו אלא לברך את הג"ר יעקב שליט"א, שיזכה להמשיך להגדיל תורה ולהאדיר.

הגאון הצדיק רבי אהרן דוד הלוי חדש זצוק"ל זקן המשגיחים ומשגיח דישיבת מיר

ויהי ביום השלישי יום הולדת את פרעה ויעש משתה לכל עבדיו (מ', כ')

מכאן לומד רבינו שליט"א, כי ענין של מסיבה ביום ההולדת, הוא מנהג גויים ולקוח מפרעה... אמנם, כשהגיע לגיל שישים שמח מאד ואף שתה מעט יין 'לחיים', והראה כי בגמרא (מ"ק דף כ"ח) כתוב על רב יוסף שעשה משתה כשהגיע לגיל זה הואיל ויצא מכרת, וכשהגיע רבינו לגיל שבעים וכן לגיל שמונים, אמר תפילה מיוחדת מתוך ספר קטן ונדיר שנמצא תחת ידו.

תצלום מתוך הספר הנדיר 'ברית עולם' (בהוצאת צאלח מנצור, ירושלים תשכ"ח) מתוכו אמר רבנו את התחינה לגיל שבעים וגיל שמונים.

הדרת זקגה ושיבה ידי

סדר הלימוד שסדר הרהיג חיים פלאגיי ולהיה בספרו קול
החיים בהגיע אדם לגיל שבעים שנה. ולגיל שמונים שנה.
ביום מלאת לו שבעים שנה, ילבש בגד חדש ויברך
שהחיינו ויכוין גם על שזכהו השי"ת להשלים שבעים
שנה, ויעשה סעודה יומא טבא לרבנן, ויתן שבת
והודיה לקונו אשר זכהו ונתן לו אריכות ימים.
וככה יעשה גם בהגיעו לגיל שמונים שנה.
וואמר תפלה זו

רְבּוֹן הָעוֹלְכִים וַאֲדוֹנִים, אָהְיָה אֲשֶׁר אָהָיָה, אֵלֹּ תְרַפֶּה אָת יָדִי לְצֵת וְקְנְתִּי מִלְצַּמוֹקְבָּתוֹרָהוֹמִלְּקוִם הַמִּצְוֹת. אַלֹּ מַשְׁלְּיִכְנִי לְצַת וְקַנְה, כְּכָלוֹת כֹּחִי אֵל מַצְוֹבְנִי. וְאַלֹּ מַקְהָה אֶת שׁנִּי בְּבָנִי וֹבְבְּנוֹתִי וֹנְכְדִי וְנֶכְרוֹתֵי, שֶׁלֹּא יָמוֹתוּ שוֹם אֶחָד מֵהֶם בְּחַיֵּי, וְתָמִיד אָהְיָה מִיוּשָׁב בְּדַצְתִי וְשִׁרְלֵי לְצְבְּדְךְ בָּאֶמֶת. וְלֹא יִהְיָה פְּפוּלֹ בְּוַרְצִי צֵּד סוֹף כְּלֹ הַדּוֹרוֹת. וְמֵן בִּי כֹּח וּבְרִיאוֹת וְאֹמֶץ וְחוֹק בְּכֹּל אַבְרֵי בְּכָל אַבְרֵי שֶׁלֹּא יִוֹּבוֹן וְלָא יַּוְאֲבוּ, וְמָצֵרֵב בְּכָל אַבְרֵי שֶׁלֹּא יִוֹּבוֹן וְלֹא יַּוְאֲבוּ, וְמָצֵרֵב

מְזֹנוֹתֵי רְלֹא נָנוֹסוֹ לְחָנֵי, עַד אַמַר אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים. בְּמִיתַת נְשִׁיקָה בְּכָלַח עֲלֵי קֶבֶר, בַּעֲלוֹת נְּדִישׁ בְּעָתוֹ שְׁבַע יָמִים. רְפָאנִי יָי וְאַרְפָא הוֹשׁישָנִי וְאִוְשְׁעָּה כִּי תְהִלְּתִי אַתָּה. כִּי אַהְה שׁוֹמֵעַ תְּפְלֵּת כָל כָּה. בְּרוּךְ שׁוֹמֵעַ תְּפְלָּה. אַמן וְאָמֵן. ייאפר וְעֵץ טִיִים הַאַנָה בְּאָה:

שָׁנָתִי עַל מִשְּׁכָבִי. וְתַצִּילֻנִי מְכַל רוחות רְעוֹת.

וְיָהָיָה לִי שִׁיבה טוֹבָה שׁלֹא יִכְהוּ עֵינִי וְלֹא

יָמֶצֶרוּ קַרְסוּדֵּי וְלֹא יֶחֶלְשׁוּ אֲבָרֵי. וְתִּתְּחֵׁדֵשׁ בַּנֶּשֶׁר נָעוֹבִי וְתַחָלִימִנִי וֹתְחַנֵי, וְלֹא יִתְבַּשְׁלֹּוֹ

דמי חנוכה

רבינו מקדיש מזמנו כל שנה לחלק לילדים דמי חנוכה. ותמיד בנר חמישי. והסביר שמקור הדבר מפני שמובא בפוסקים לתת צדקה בחנוכה לעניים, והסביר שמקור הדבר מפני שמובא בפוסקים לתת צדקה בחנוכה לעניים, והעניים היו מתביישים, לכך שלחו ילדיהם, וכדי שלא לביישם, חילקו לכל הילדים, וגם אבא חילק לילדים, והטעם שבנר חמישי, מפני שיום זה אף פעם לא יוצא בשבת.

אמר רבינו [חנוכה תשע"א] לנכדיו תביא היום את הילדים לדמי חנוכה. וסיפר שהוא עוד קיבל מסבתא שלו אמו של החזו"א. חילק לכולם בסבר פנים יפות והתייחס לכל אחד. [בנו העיר שעשר אגורות כבר פחות מפרוטה, אמר, לדמי חנוכה זה טוב].

נשאל פעם מדוע מקדיש זמן רב כל כך לדמי חנוכה אמר כדי לקרב את המשפחה, והוסיף שגם אבא היה מבקר את הילדים מידי פעם מטעם זה. [אחר שגמר לחלק דמי חנוכה אמר בצחות להרבנית-התרוששנו מחלוקת המטבעות לנכדים].

אמר רבינו (כמדומה מהחזו"א זצ"ל) על אותם אלה שעושין פלפולין משונים משל למה הדבר דומה, לאחד ששאל, למה כתוב בפרשת בהעלותך את המילה בהעלותך עם ח' ולא עם כ' עונה לו חבירו הרי כתוב עם כ' ולא עם ח' אמר לו ההוא זה תירוץ אחד לי יש עוד תירוץ כנגד ח' ימי חנוכה.

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת, יש ללהוץ על להצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

> נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה- **1586** קהילות 073-2757000 שלוחה- 4310

ig0533145900@gmail.com **ביירת קשר:**

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק 077-2092005 ➡ 053-3145900 ₪

ממרן רשכבה"ג שר התורה **הגר"ח קניבסקי** שליט"א

גליון זה מוקדש לידידינו היקר שיראה ברכה והצלחה בכל הענינים

בימים האחרונים נסתלק מעמנו הגאון הצדיק רבי משה הלוי

טורק זצ"ל, מזקני יראי ה' שבדור, שזכה לאריכות ימים מופלגת

ולגדל על ברכיו דורות של בני תורה בעלי אמונת חכמים ועובדי

יחיד ומיוחד היה ר' משה זצ"ל, באומנות ומסירות החינוך, שזכה

למעלה מיובל שנים לחנך בדרך המסורה לנו מדור ודור, אלפי ילדי

ישראל בנקיות גמורה ומתוך רצון אמיתי לעשות אותם עובדי ה'

בלי הפרעות של הרוחות הזרות, והכל מתוך שמחה ושפע מאור

פנים. בשנים האחרונות הוא נעשה כמה פעמים מחותן עם רבינו

במסגרת קצרה זו, לא נוכל להאריך, אך נזכיר כי בניו שליט"א ובפרט בנו הג"ר יוסף צבי זוכים לקירבה מיוחדת מרבינו, כאשר

רעייתו של רבי משה הרבנית טורק ע"ה, ידועה היתה כמחנכת

בעלת כוח מיוחד, וחלק מבנותיו של רבינו, והרבה מאוד

מהצאצאים הלכו במיוחד להתחנך בגן הילדים שלה 'גן טורק'

יהי רצון שנזכה ללכת בדרכי עבדי האבות, ולעשות תמיד את רצון

מרן שליט"א, ורבינו כיבדו מאוד ושמח בבואו בכל פעם.

בכל עת הם מתקבלים בברכה ובשמחה.

גיליון מס' 409 פרשת וישב - חנוכה תשפ"א שנה תשיעית

∞פנינים על הפרשה∞ מזכרת מדורות קודמים

რიქარ ხიქანეთ ხიქანეთ გიქანეთ ქანეთ გიქანეთ გიქანეთ გიქანეთ გიქანეთ ქანეთ ქანეთ ქანეთ ქანეთ ქანეთ ქანეთ ქანეთ

ויקחוהו וישליכו אותו הברה והבור ריק אין בו מים (לז, כד) יש כאן דבר פלא, שתבת "הברה" חסרה ו', ותבת "והבור" מלאה, הלא דבר הוא.

ויש לומר: איתא בגמרא (שבת כב, א) מה תלמוד לומר "אין בו מים", מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו, אמנם, מובא במדרש (ספר הישר) שברגע שיוסף נכנס לבור, ברחו כל הנחשים והעקרבים.

נמצא, שכשהם השליכו אותו, היה הבור מלא נחשים ועקרבים, ולכן כתב "הברה" חסר, כי לא השליכו אותו לבור ריק אלא לבור שיש בו נחשים, אבל אחרי שהושלך פנימה וברחו כל הנחשים, אז 'והבור ריק אין בו מים' - בור מלא ו', כי כולו בור, שהיה ריק משאר בעלי חיים.

ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה (לט, ו)

כיון שראה עצמו מושל, התחיל אוכל ושותה ומסלסל בשערו, אמר הקב"ה, אביך מתאבל ואתה מסלסל בשערך, אני מגרה בך את הדוב (רש"י).

ומדוע באמת יוסף סלסל בשערו?

באר בזה רבינו שליט"א: כתוב בגמרא (שבת קי"ד א') שתלמיד חכם צריך ללכת במלבוש נקי, ואם יש רבב על בגדו חייב מיתה, כי גורם חילול ה', ויוסף סבר שצריך להראות נאה שיהיה קידוש ה', אבל כנראה שהפריז בדבר, ועל זה הייתה עליו תביעה. וסיפר:

פעם הגיע אחד למרן בעל החזון איש זי"ע וראה שביתו בית דל ופשוט, עלוב וישן, הוא העיר על כך לחזון איש, שלא מתאים שבית של רב כה גדול, שרבים משחרים לפתחו, יראה כל כך מוזנח ועלוב, אלא צריך להראות

נענה החזון איש: אדרבה, אני סבור להיפך, בית של רב תלמיד חכם הנראה מפואר, אין זה מראה טוב, כי רב לא צריך להשקיע כסף בקירות וחפצים, רק בלימוד התורה. (שבענו מטוביך)

לע"נ אלדד בן משה, וצילה בת משה ע"ה.

יפה מראה

ַוַתּאמֶר חֹתָמָך וּפָתִילֶך וּמַטָּך (ל״ח י״ח)

הידוע לתפארה.

הגה"צ רבי

משה טורק

זצ"ל (מימין)

לצידם של גדולי הדור

בשמחה

משפחתית

ה' באהבה ובשמחה.

לע"נ הרב יצחק בן הגה"ק רבי אברהם גרודזינסקי זצ"ל. נלב"ע

ד' טבת ה'תש"פ.

חגי בן שמואל וחנה

לזיווג הגון במהרה

בשנים האחרונות אין מי שאינו מכיר את חתימתו של רבינו. כמעט בכל כרוז ציבורי או בקשת צדקה מופיע חתימת שמו הק' בין המצטרפים או המברכים, אכן בשנים הקודמות היה מאוד ממעט לחתום, כי חשש מאחריות שבדבר. מענין לציין, כי רבינו אינו עושה 'ענין' מעצם כתיבת שמו בחתימה, כי בדרך כלל הוא חותם רק שם אחד מתוך שלושת שמותיו, ופעמים בודדות אף חותם 'שי"ח קניבסקי', ופעמים נדירות חותם בכל שלושת שמותיו, אך אין בזה לא כלל ולא פרט אלא על פי הפנאי באותו הרגע.

> בתמונה: רבינו שקוע בלימוד הרמב"ם פי"ג מהלכות תפילה, ובעוד ידו האחת אוחזת ב'סימניה', בידו השניה הוא חותם את שמו לצורך ענין של צדקה להחזקת אברכי כולל.

ל**הצטרפות** לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com <mark>ניתן לתרום</mark> ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', **נשמח לקבל** עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

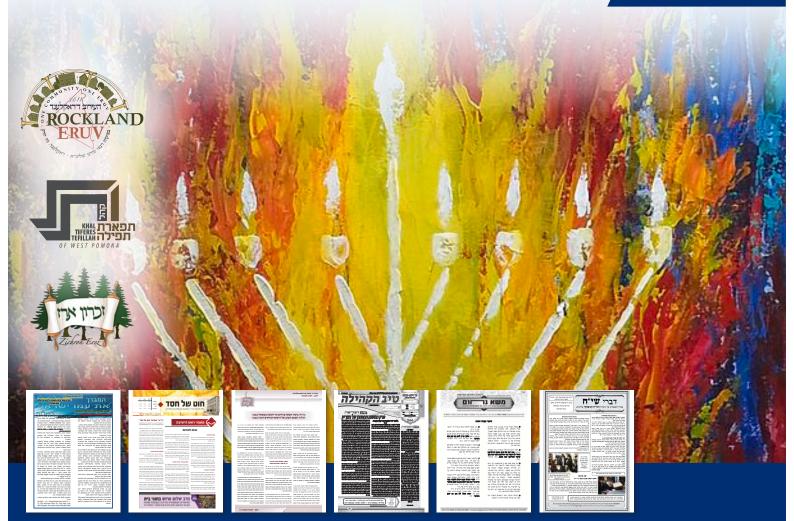
 $\cdot$ Vo. 3 | Issue 12 | No. 111 $\cdot$ 5:40 (מאנס": הדלקת נרות - 4:09 $\cdot$ מוציש"ק - $\cdot$ 2020 דצמבר 2020 $\cdot$ מאנס": הדלקת נרות - 4:09 $\cdot$ מוציש"ק - $\cdot$

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת וישב

שבת חנוכה

דברי שי"ח • משא נחום • טיב הקהילה • שבילי פנחס • חוט של חסד • המברך

דברי תורה עברית